

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Index Thematvm Moralivm, Qvæ Explicandis Evangeliiis In Omnes Totivs
Anni Dominicos Et Festos Dies Vsvi Esse Potervnt Concionatoribvs.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77028)

INDEX THEMATVM MORALIVM

Q V Æ

EXPLICANDIS EVANGELIIS
IN OMNES TOTIVS ANNI DOMINICOS ET FESTOS
DIES VSVI ESSE POTERVNT CONCIONATORIBVS.

A D

Omnes tamen verbi Dei Præcones hanc duximus præfatiunculam præmittendam.

N promissum nuper, formatarum ex operibus Drexelianis concionum sisto Indicem. Quod si arduo huic meo labori, paululum, benevole Lector, collabores; & paginarum, ad quas signatus te remittit numerus, utrasque perlegas columnas: ere tua erit. Præterquam enim quod ea, quæ formatarum à me concionum, Exordio, Prosecutioni, & Perorationi, subserviunt, sparsim in iisdem contineantur: uberius tibi insuper, semper illustrandi Thematibus subijcietur materia. Quod si hæc formatandi conciones methodus, & ratio, tuo aliquando prosit instructo, scito & prodesse nos voluisse.

DOMINICA I. ADVENTVS.

T H E M A.

Erunt signa in Sole & Luna.

Concionis Argumentum.

Prævia signa iudicii universalis & particularis.

Exordium.

SERIA quæstione aggressi quondam Apostoli Magistrum suum, statum iudicii futuri requirebant diem: Dic, ajunt, quando hæc erunt, & quod signum adventus tui? Quæ Apostolorum propositio cum sit bimestris, pro sui primâ parte repulsa passa est, & quidem S. Augustini testimonio satis iustè: Latet enim, inquit, ultimus dies, ut obferantur omnes dies. Ne verò se putarent, nôque omnes à iudice Christo subito omnino aliquando opprimendos, alteri propositionis parti hodie satisfacit, dicens prognostica iudicii signa, quæ erunt in Sole, Luna & stellis, &c. de quibus latius acturi sumus, &c. Vide hoc Exordium, fol. 91.

Prosecutio.

Quæ hodie Christus asserit, imminente ultimo universalis iudicii die, prævia futura signa in Sole, Luna, stellis, &c. eadem videnda sunt & erunt in hominis morientis paulatim corpore, dum è lecto ad particulare, & in mente è rumulo ad universale evocabitur iudicium: & ut omittam speculationes omnes astrologicas, horum siderum immutationes latè describentes, ea, quæ divinus Spiritus per Ecclesiasten de hisce signis descripsit, refero, sic exordiens: Memento Creatoris tui, &c. Vide f. 12. 4. & 12. 5. Ergo cum videritis Solis, & stellarum tenebras, scitote, quia Iudex in januis est.

Peroratio.

Consulto igitur quis ager, si ante iudicium parer justiciam, nam si nos detonsis Iudex ille reperiat crinibus, ejus erimus, ut Sampson quondam, Philistinorum captivi. Diu blandiebatur suo Dalila Sampsoni & fol. 93. Ne igitur nobis idem accidat, tempestivè resipiscamus, etiam minimo ex dictis apparente signo, sive in corpore, sive in mente.

A L I A.

T H E M A.

Tunc videbunt filium hominis.

Concionis Argumentum.

Visionis hujus in mente hominis operatio & efficacia.

Exordium.

Miraculum illud, effectura hæc est visio, quod nulla unquam industria humana, quovis etiam adhibito conamine, efficere potuit.

Tom I.

Noverit nempe, extremum dum quis viderit iudicem, quis seipsum: quo miraculo in terris nullus unquam in vivis gavisus est: statimque à visione illâ, æternus erit, aut beatus, aut damnatus, faver sententiæ nostræ Ecclesiasticus: In fine hominis denudatio operum illius.

Prosecutio.

Ut iudicandi filium hominis videbunt iudicem, simul & in iudicante seipsum videbunt. Quanti jam felices sibi videntur, & beati! expectent paululum, Mors & furus Iudex, brevi dicent, qualis hæc fuerit beatitudo. Nostis, Audite, qualiter nobiscum agat modò Deus? quidve acturus sit post hanc vitam? attendite ad ea quæ dicturus sum. Pictorum mos est cum exteriopes ædium parietes picturis ornant, &c. Vide fol. 86.

Peroratio.

Intelligite igitur hæc qui oblivisimini Deum, ne quando rapiat & non sit qui eripiat. Atrectas ad hæc habuere etiam aures, olim gentiles plurimi, inter quos eminet Plato, Trist. 1. 2. & ut ille Caliclem hortabatur, vos omnes mortor, ut visio illa iudicii finaliter vos lætificet.

A L I A.

T H E M A.

Cum potestate & majestate magnâ.

Concionis Argumentum.

Differunt tempore, loco, & apparatu, iudicium
arcanum & universale.

Exordium.

Dvplex omnis anima subitura est iudicium, unum à morte statim, alterum ab ipsâ mundi delitione. Primum arcanum, vel secretum vocant, secundum extremum & universale. Ad primum quadruplici discrimine homines ex orbe evocantur. Ad secundum unico tubæ sono citabuntur, omnes simul indifferenter, hocque universale iudicium multò majoris erit apparatus, quàm primum. Quare Evangelista de hoc dum loquitur iudicio extremo, particulares & has addit circumstantias cum potestate, inquit, & majestate magnâ. Pluribus hæc sumus, Audite, dicturi Vide fol. 88.

Prosecutio.

Anima corpore soluta, iudicii supremi diem, non expectabit dormiendo, sed vel inter delicias cælestes, vel inter flammæ avernæ illam prætolabitur: sed certè alia erit illa iudicii universalis forma, alia iudicis tunc majestas, alius locus, & alio quoque tempore totum genus humanum, & singuli homines iudicabuntur. Et ut ordine servato discurremus de tempore universalis iudicii, nil certi statuere possumus: ita Ecclesiastes, nescit homo finem suum. De tempore verò arcani iudicii si loquamur tribus id temporibus futurum dicere possumus. Vide fol. 98. De loco verò, utriusque iudicii locus & fol. 88. & 99. Si verò de utriusque apparatu.

3

Index Thematum moralium.

apparatu, in arcano apparebit Christus Judex, &c. *Vide fol. 101.* Ita Theologi pie sentiunt, & in universali alia erit iudicis majestas. *Vide fol. 88.* Terribilior vocis pronuntiatio. *Vide fol. 139. & 138.*

Epilogus.

Ut verò nemini illa Christi iudicis majestas sit terrore, five in obitu, five post obitum, arcanum dum subit iudicium, five dum ad universale citabitur, iudici nos hic reddamus familiares, & muneribus, quibus affici solet, deliniamus, &c. *Vide fol. 143.*

A L I A.

T H E M A.

His autem fieri incipientibus, respicite, & levate capita vestra.

Concionis Argumentum.

Ingruentibus mortis doloribus quò sit respiciendum & levandum caput.

Exordium.

NE quis divinorum iudiciorum negligens, oblivioni potius, quam sibi, culpam impingeret. Christus plurimis divinis concionibus, iudicii memoriam ingessit. Imò vix unquam ad populum verba fecit, quin tribunalis divini fecerit mentionem. Et quorsum quæso, hodierna habita est à Christo concio? In quem finem hæc tam læta monita? ut scilicet diei illius finis memores. Explicaturi modò sumus, Audite. Quid mysterii hæc recitata verba continent. *Vide fol. 117.*

Prosecutio.

In hunc diem vigiliis opus est, & excubiis assiduissimis: quare modò in hac vitâ stultum foret meditari, quomodo hunc diem, & iudicem effugiemus, quia Judex est potentissimus: vel quomodo eum circumveniemus, quia sapientissimus est &c. *Vide fol. 127.* Sed cautius, & consultius erit investigare quo tutiori loco, nos recepturi sumus. Monuit quondam Deus familiam Loth ne fugians unquam respiceret, at homini cui jam in jatuus est iudicium monere esse respiciendum, sed ad quem locum, cum non exprimat, D. Bernardus illum expressit. *Vide fol. 136. Lege & recita omnia consequenter & Auctoris utere verbis & istam epilogis.*

A L I A.

T H E M A.

Quoniam appropinquat redemptio vestra.

Concionis Argumentum.

Ratio ob quam diem iudicii quidam dixerint diem redemptionis.

Exordium.

Non foret, Audite. cuius etiam concionatori difficile pluribus, & diversis rationibus, Auditoribus suis demonstrare, diem iudicii, rectè dici diem tribulationis, & increpationis: & quidem rectius quam rex Ezechias diem illum in quo nuntium, non faustum satis acceperat, eum diem taliter appellavit. At hodie diem illum, quem passim diem tribulationis appellant omnes, ego hodie diem quoque redemptionis vocavero, conformiter verbis Christi. *Vide fol. 136.*

Prosecutio.

Bene nominat hodie Christus de iudicii die differens eundem diem redemptionis. Quoniam beatitudo nostra, modò quæ est ambigua, tunc certa erit. Quod & olim etiam gentiles, aliquando subindicarunt. Interrogatus enim Epaminondas, quis inter militum duces videretur omnium fortissimus, &c. rectè respondit. *Vide fol. 86. & 268.* Sed omnis profanorum testimonio, rectabo SS. Patrum verba, qui & diem hunc iudicii redemptionis diem appellant: sic enim discurreit Ambrosius. *Vide fol. 87.* Clarius ad propositum nostrum S. Cyprianus. At uti dissimillimè vivimus, dissimillimè & morimur, dissimilis erit etiam iudicandorum redemptio. Tria quidam observant quæ admirandam Dei potentiam ingerunt, à paucis quavis observari solita, sed iustè, ego addidero, quartum, *Vide fol. 133.* Illud vero singularissimè observandum, *Iustus es Domine. Vide fol. 144.*

Epilogus.

Interim, Audite. ita vivamus ut unicuique nostrum, dies illa extrema, verè nobis sit dies redemptionis, & non tribulationis: erit autem dies redemptionis, nunquam in bono opere peragendo sumus procrastinationes; ita docet singularis orator omnis in bono opere procrastinationis S. P. Augustinus. *Vide fol. 130. & 131. & fol. 144. & 145.*

A L I A.

T H E M A.

Cum videritis hæc fieri, scitote quoniam prope est regnum Dei.

Concionis Argumentum.

Deus nuntios præmittit iudicium, & mortem indicantes: at pauci hos nuntios, eorumque litteras admittunt.

Exordium.

O Primè S. P. Augustinus quondam dixit, ne iustus est Deus, & benignus. Neminem illa subito ad se hinc è vita evocat, quia multas litteras evocationis præmittit: ut quæ hodiernæ die affert, aliter esse prænuntios, ita & extremi iudicii. Utinam, Audite. hos nuntios admittimus ad penetrale cordis nostri, sic nunquam ulli mori, ulli foret repentina. Sed qui æstatis sunt prænuntii scimus, videmus qui sunt extremi iudicii, quos sæpe, sed malo nostro, repellimus tanquam insulsa nuntiantes.

Prosecutio.

Rex Hebraeus, vir militaris, ac strenuus, audax, qui pluribus etiam interfuit præliis, multis & victoriis clarus, Samuelem nuntium mortis suæ habuit unicum. At complures huiusmodi nuntios quotidè Deus ad nos destinat, qui mortem & iudicium indicant. *Vide fol. 117. & 118.* Verum plurimi huiusmodi nuntios contemnant. Vultis, Audite. ut brevè dicam quomodo ac ætate vivatur, die quodam sub vesperam vir opulentus & magni nominis, &c. *Vide fol. 107. & 106.* Et quamvis sapienter, impellamur, &c. nullus consilium ferre sequitur illud saluberrimum, qui curis suis, Amicis suis, Mundo, dicat: *dimitte me ipsam & se aliquando provideam domui meæ.* Etiam si jam uno pede cymbam gloriæ subintraverint. *Vide fol. 130.* Admittite rogo, Audite. Nuntios hos, qui opulento non simus similes, sed lumbos præcingamus, lucernas adentes in manibus teneamus, &c. *Vide fol. 131. & verba Auctoris epilogis.*

A L I A.

T H E M A.

Cælum, & terra transibunt, verba autem mea non transibunt.

Concionis Argumentum.

Cum certissima sit futura aliquando extremi iudicii dies, iustum est ut nos ad eam præparemus.

Exordium.

Ista sua hodiernæ die Christus more Regum litteras suas subligatum confirmat, & sigillat his verbis, *Amen dico, &c.* Omnibus ergo mortalibus, hæc rationis dies semel est subeunda: ita nos committit Ecclesiastes. *Vide fol. 93.* & Christus alio S. Scripturæ loco, dicens: *nam autem vobis dico, omnibus dico Vigilate.* Quomodo verò hæc vigilia instituenda sit, ut dies illa nobis foret mitior, jam dicam.

Prosecutio.

Omnibus ergo mortalibus aliquando continget, ut verba Christi mant, quod olim contigit vati Balaam, iter facienti, eadem nos aliquando angustia comprehendit. *Vide fol. 116.* Hinc optime, & veraciter Eleazarus jam admotus supplicii, *manum omnipotentis, inquit, nec me nec desinam effugiam.* *Vide fol. 95.* Quem proinde certum, & salubrem tremorem summe sibi etiam viri sanctissimi, impellerunt: ut de se ipso testatur, & Hebraeus David. *Vide fol. 109. & 110.* Quæ assidua præmeditatio iudicii diem valde mirigant, sed securiores erimus, si ad id quod certo certius aliquando advocabimur, taliter nos disponamus, idque tempestivè. Primo, Testamentum, nec aliud quidquam differamus. Secundo, quidquid moribundus, &c. Terriò, Ecclesiæ Sacramenta, &c. Quæ omnia lege *fol. 134. & 135.*

Epilogus.

Hæc ergo omnia sine ullâ procrastinatione perage. Iudicii enim rationis diem ut Christus hodie docet, cum nullus sit evasurus, monuit vos, & cum Paulo finio *adhortamini vosmetipsos per singulos dies domos vestras cognominatur.* Dum vita durat nam iactura vitæ maxima est, *delicta, & fuit plura spem lege, hæc Dominica in concionibus, in æternitatis prædicatione, in Tribunali Christi, in damnatorum Regno, & iudicem tenet prælo verbo, Iudicium, Extrema dies, &c.*

DOMINICA II. ADVENTVS

T H E M A.

Cum audisset Joannes in vinculis, &c.

Concionis Argumentum.

Hominem probum Deus in delictis non nutrit.

Exordium.

Divertit ad cælum via sunt; omniata tucissima quæ minime est; quamque omnes pæne ingredi astantur, necesse regio est.

Index Thematum moralium.

crucis, ita olim loquebantur Apostoli, *Per multas, inquit, tribulationes oportet nos intrare in regnum Dei*. Tanquam certo sic afferentes se futuros aliquando mercedis aeternae comprehensores. Eisdem fuisse opinionis & mentis viri omnes Apostolici, inter quos hic effatur Ludovicus Blosius, &c. Joannes vero cum electus fuerit ex utero & sacrificatus, & testimonio Christi ipsis prophetis major, quid mirum, quod hocce electionis signo gaudeat siquidem in vinculis. Si enim omnibus hoc Dei amicis hoc signo insigniretur, multo magis decebat, ut tam eximius Dei amicus illo insigniretur. Dicemus hæc fufius.

Prosecutio.

Joannem conjectum in vincula nemo miretur, hæc enim certissima sunt. Primo, ut quis dum vitis indixerit bellum, pressuris non careat. Secundo, quod Marcus Amachoreta, dum in vivis esset, observavit, Deum nemini solere quid magni conferre, nisi prævi calamitate. Quantum ad primum attinet, quantum huic uno, cum Herode fieret bellum. *Vide fol. 279.* Donec tandem mulier impatiens veri, vitam ei eripuit. Ad hoc contrariatur hi duo medici Christus, & Hippocrates, hic animam odifse, ille fovere docuit possuntque una cum Themistocle dicere cæcites, *perieramus nisi perissemus*. Quantum ad secundum, Numera mihi ab orbis incunabiles omnes Dei amicos, & in omnibus hanc prædestinationis notam, invenies 273. *Vide plura alia huic proposito ampliando utilia. fol. 847. & 846.*

Epilogus.

Si aliquando ergo & te Deus vinculis ærumnarum, & afflictionum confingat; noli ad instar puerorum queri, & ad omnem pæne idum expavescere. Probare te vult Deus, non jugulare: & hoc dum ad impatientiam quis afflictus provocatur, sibi ingemere quod S. Athanasius ab Juliano Apostatâ in exilium abire iussus Christianis lacrymantibus dicebat. *Vide fol. 273.*

A L I A.

T H E M A.

Mittens duos ex discipulis suis, &c.

Concionis Argumentum.

Vir justus semper idem, nec adversa viri fortis immutant animum.

Exordium.

EN quod Salomon humanæ sapientiæ pelagus, & magnum portentum, liberrimè pronuntiavit: *Non commisit justum quidquid accidere*. Hodiernus Christi præcursor verificat, & practicat, dum etiam vinculis compeditus discipulorum suorum non deficit saluti invigilare, eos ad Christum mittens, ut eum aliquando agnoscerent, verum mundi Salvatorem, & Doctorem. Loquitur autem sapientissimus rex, &c. *Vide fol. 133.* Quapropter Hugo illud: *Quidquid ei, hic expendit, &c.* cujus explicationem Joannes hodie, aliquique plurimi viri pii verificant, ut discutere latius probabimus.

Prosecutio.

Dum Joannem etiam in vinculis suis docentem, & Paulum contribulatum aliquando scribentem lego, *repletus sum consolatione, &c.* *Vide fol. 533.* Gratia divina vires demor. Sentit sine dubio vir justus ærumnas: sensum enim hominis nulla exivit virtus, sed eum ærumna non immutant. Ut enim flumina non mutant, sporem maris, &c. *Vide fol. 535.* In quam felicem justis conditionem intruens vates Isaias, quasi nuntios mittit ad omnes proba: mentis homines. *Dictæ iusto. Vide fol. 535.* Nunquid ut quondam servavit Hierosolymam ab insidiis Sennacherib, eamque fecit expugnabilem, ita & potest mentem hominis, etiam in summis adversis servare constantissimam & invictam? *Vide fol. 534.* Verum ô mi Isaias, huic charissima uxor mortua est, &c. *Vide fol. 535.* Vis causam scire? Jacob sub dio dormiens, &c. At multi sunt in orbe qui hisce dictis nostris contradicunt, negantque famem, vincula, infamiam, carcerem, hominem posse exhilarare: & loquuntur ut quidam onerosi amici Job, &c. *Vide fol. 534.* Poterit & interferre ea quæ habentur. f. 827. At verò prudens, &c.

Epilogus.

At nos Joannes non sumus, Audit, sed ad instar fumi vento agitati, mens nostra ob minima etiam adversa, dissipatur. A quo malo si quem forsitan jureto, & liberavero. Duobus remediis id fieri potest. Primum est, &c. *Vide fol. 135.*

A L I A.

T H E M A.

Cæci vident, claudi ambulant, &c.

Concionis Argumentum.

Acta virum probant, non vota, ac promissa.

Exordium.

M ita quædam vates Isaias, de Christo prædixit, at ea omnia quæ prædixit adimplevit liberaliter Christus, & Joanni per discipulos

requirenti. *Tues qui venturus es, &c.* Illis operibus respondit, ex quibus verè poterat persona Christi à discipulis Joannis dignosci, cum essent inaudita, & rara; nos prioriores sumus, ut vota faciamus, quam ut opera præstemus, promissores sumus, ac promissa non solvimus, in hoc Christo dissimiles.

Prosecutio.

Hodie se mundi redemptorem, promissumque esse Messiam, Christus operibus comprobavit: Cæci, inquit Joannis discipulis, vident, claudi ambulant. Rectè, nam ut ex operibus dignoscitur vir, ita ex talibus operibus eminentioribus dignosci poterat Christus; at nostra si spectemus operas ex quæ iis dijudicari debeat, verè quis sit Christianus, pauci veri Christiani dijudicabuntur, si verò id fieri debeat ex votis, & promissis, plenissimi erunt plurimi. Vultis ergo scire, *Audite*, quales plurimi in orbe reperiantur? In pharmacopolis picturam mendacem non unam, reperire est, &c. *Vide fol. 713.* Cum Deo, ut cum hominibus, sic agunt plurimi. *Vide fol. 714.* Ita ut si quis à Deo requireret quales habeat discipulos rectè eos pisticos vocat, voces emittentes pias, sed præterea nihil. *Vide fol. 641.* Vota, *Audite*, amat Deus, sed opera coronat. Promissisti, nosce te obligatum & exsequere, &c. *Vide fol. 713.*

Peroratio.

Itaque cum Dei non sumus Oratores, sed negotiatores, & agricolæ juxta illud, *negotiamini dum venio*, non solum promittamus, sed promissa adimpleamus. Ex operibus enim ut Christus hodie se volebat agnosci, Christianus post hanc vitam dijudicabitur. *Vide fol. 714.*

A L I A.

T H E M A.

Illis autem abeuntibus cæpit Jesus dicere de Joanne.

Concionis Argumentum.

Suos nunquam deserit Deus, proinde illi omnia nostra committamus secure.

Exordium.

M ultis equidem opitulatur galea in capite, lorica in pectore, anchora in æquore. Multi nihilominus galea operti, perimuntur. *Vide fol. 563.* At qui in Domino confidunt Deumque habent protectorem, nunquam subvertentur, ut enim afflictus hodie Joannis præcursoris sui sic laudator, ita omnium suorum semper fidus est protector, ut latius dicturi sumus. *Vide fol. 563.*

Prosecutio.

Pauci revera non uno, quid circa suos agat Deus, quosdam enim etiam sibi amicos per tam varios ducit anfractus, per tam flexos aditus, ut magis absens quam præsens esse iis videatur, à supremis tamen angelorum Seraphinis infomes Dei curæ descendunt ad minimos in terrâ vermiculos, quare rectè canit David: *Ecce non dormitabit, &c.* Quod & Plato assumat. *Vide fol. 572.* Et quavis conclusus erat carcere Joannes, aderat illi tamen Deus a consilio, reliquæ illius illi curæ erant, & ut quod continetur corde, profertur ore, sic hodie in laudes Joannis prorupit. Ma-lunt alii fuisse præcones quam Deum, hominibus magis seise suamque fortunam, committentes. At quam ii decipiantur. *Vide f. 575. & 563.*

Peroratio.

O, *Audite*. Deo fidamus nosque illi committamus, ille dum favet verè favet, dumque juvat, verè juvat, & afflictos non deserit: alii dum non laudant ita laudant ut lædant eodem prorsus modo, ut Jacobo contigit, qui dum implorabat auxilium coxam debilem accepit. *Vide fol. 575.* Ille te solus laudet qui te solum novit.

Aliam si velis Concionem, & inquirere cur illis abeuntibus Christus Joannem laudare cæperit. Vide fol. 597. & seqq.

A L I A.

T H E M A.

Quid existis in desertum videre Arundinem vento agitatam.

Concionis Argumentum.

Quam sit propoli sui tenax homo bonus, mundanus, obli-viosus.

Exordium.

M itus ille modus confidendi est, quo nos vult confidere in Domino Propheta David, *Qui confidunt, inquit, in Domino sicut mons Sion*. Cur quæso, sicut mons Sion rationem pulchram referam ex Chrysostomo, qui hæc appositè tractat questionem, *vide fol. 464.* talem hodie docet Christus fuisse virum præcursorem suum Joannem Baptistam, qui certè paucos modò habet discipulos.

Prosecutio.

Arundinem nolebat dici Christus præcursorem suum, & rectè. Nam ut bonus scriba quovis calamo pulchros efformat characteres, sit vir constans, & prudens, æquè in adversis, quam in secundis rebus, virtutem suam explicabit, nec vi, nec laude, nec recto retrahetur. *vide fol. 827. & c.*

Index Thematum moralium.

328. Verum plurimi modo in vivis degunt magis arundines quam homines, si enim arundinem ventus agitet, & hinc flexilis dicatur arundo; nonne proprius tales sunt qui solo hominum habitu se, suaque proposita, vota, mutant? narrat sacra pagina virum Levitem apud socerum suum diversatum, vide fol. 390. sed forsitan, dicit aliquis hoc sibi non videri mirum, cum forsitan socer ejus pluribus rationibus coegerit, quibus etiam vir constans à proposito amoveri posset, esto concedamus. Non fuerit ille arundo, nunquid arundines saltem ii sunt qui unicâ vanâ laudis voce, unico dicto sociorum, à proposito pio deficiunt: vide fol. 283. & 439.

Peroratio.

O vacillantes animi! Abrahamum imitamini sacrificantem & muscas illas abigite malè suadentes, & attendite ad extremam patientis Domini vocem, consummatum est, vide fol. 390. & 391.

ALIA.

THEMA.

Qui molibus vestiuntur in domibus regum sunt.

Concionis argumentum.

Reprehenditur nimius vestium cultus.

Exordium.

E veste virum noveris, ait Ecclesiasticus vide fol. 421. & ut illa probum, sic ista laudem Domino suo conciliat. Hinc & à veste Christus laudatur Joannem, laudis fumit & argumentum; at qualis illa erat, Audir. ex cameli pelle, non serica, non nimium pretiosa, hæc enim odit Deus. Hinc Esther vide fol. 421. sed occasione horum verborum, de hodierno vestium luxu, differemus.

Prosecutio.

Nunquid, quod sanè deplorandum est, proclamare licet, quod olim Poëta, de suo proclamavit avo *Auferimur cultui* Nec in alio magis assentior, vide fol. 416. 417. 418. O curas hominum. Reliqua taceo, quæ ipsa per se oculis loquuntur, aurium vulneta, & 419. aliter nos vestiri debere natura docuit, aliter quondam vestiti sancti 427. & 428. & nã hoc immoderato cultu desistamus, non desisset hæc patriam nostram flagellare Deus, vindex enim est hujus labis, non talis Deus. vide fol. 430.

Peroratio.

S. Augustinum cur non audiamus docentem, & adhortantem ut non affectemus vestibus placere sed moribus? vide fol. 440.

Pro hoc themate illustrando, tot habes conciones, quos possidet in Trismegisto Christiano Autoris de cultu vestium capita, imò sectiones, at si quas selectiores velis, videris posteriora capita, & eorundem sectiones, deinde lege & Epilogi libri ejusdem.

DOMINICA III. ADVENTVS.

THEMA.

Miserunt Judæi ab Hierosolymis Sacerdotes, & Levitas, ut interrogarent eum, tu quis es?

Concionis Argumentum.

Virtus possessori suo laudem, vitium contemptum creat.

Exordium.

Virtus naturâ suâ adeo præstans est, ut etiam malis, qualis Judæorum erat Synagoga, sit & fuerit venerationi. Testatur id hodierna illa magnifica legatio, à Phariseis ad Joannem adornata. Panthera virtutum Joannes erat. Siquidem illa cetera animantia, propter odoris naturalis fragrantiam, ex antris suis ad se allicit. Ita Joannes hos è civitate legatos, virtutum & gratiæ odore, quo exercebat ad se evocavit. Sed ut virtus hominem reddit admirabilem, ita vitium contemptibilem, sed &c.

Prosecutio.

Hæc, Audito. virtutis vis est, ut in Joanne videris: habetque testimonium excellentiæ, & dignitatis, ita manifestum, ut venerationi etiam sceleratis sit. hinc, cum singularis esset, & eminentior Joannis in plebe vita, & virtus; aut eum supra hominem aliquid esse, aut saltem è digniore hominum numero arbitrabantur, ita docet hæc legatio facta, quæ excipiebantur admirabili, di, tu quis es. Habet quid simile vitium virtuti, ut hominum linguas ad se rapiat, non ut hominem laudet, sed ut contemnat. Sunt homines, quibus familiare est semper in publico confesso, de sui corporis formâ, & robore loqui. Vide fol. 705. Alii de ingenii sui aut aliorum donorum excellentiâ, 707. alii de victu & vestitu. 706. sicque multi hac arte famam se colligere sperant, & infamiam colligunt 709. rem exemplo firmo. In convivio affederat virgo & vide fol. 708. Ita & in oppido quod sextum &c. ibidem.

Peroratio.

Ergo si æternas irrideri, cave gloriari, siquæ velis ut Joannes laudari, ama virtutem, castitatem, humilitatem &c. gloriam enim veram nunquam quis acquisiverit, virtutem qui non sedulo amaverit.

ALIA.

THEMA.

Tu quis es?

Concionis Argumentum.

Enarratur, & reprehenditur hujus ad hominem superbia.

Exordium.

Si, Audito, ad vos omnes, etiam cujusvis generis homines, non instaurerem, sed nomine creatoris & Domini vestri Detestaretur, quam Pharisei ad Joannem hodie legationem, & interrogarem tu quis es? responderetisne veraciter? dubito, rari humiles Joannes hoc ævo sunt. Interrogationes quasdam fecero, sed ipse mihi respondero ne ullum forsitan reddidero mendacem. Nemo saltem dum verum dico, aut me, aut ipsum verum oderit.

Prosecutio.

Quandoque homines ut sciant quales sint, & vulgi, spectantque de se famam consulunt, nunquid manifestè velle decipi hoc est? Nulla cent priorior est ad deceptionem via, quam per vulgi vestigia vide fol. 704. imò nec ille ad veram perringit gloriam, qui omnibus placet. Alii seipsum consulunt, & lambunt ut feles. Et illi decipiuntur à seipso, si autem bonus es, ergo malus es 708. Vis scire quis scis qui te noblem ita puer cornicula es & parentum, & aliorum proavorum plumis volas. 704. Vis scire quis scis qui te pulchrum jactas? Forsan virum dixeris, si te tuipudicem dixerim, audi quid veteres hac in re sentiant. fol. 707. Vis scire quis sis qui te doctum & ingeniosum jactas? Similis es azacee Palati in vasa 707. Tu qui te jactas laute cenare, vis scire forsitan quis te fastidiat similis eris, si quod comedis inspicitur, virgini cuidam sancti loquar quæ jactabat indies se cenare 708. Plures similes ut facias innotigationes foliis 703. 704. 705. 706. & repetis.

Peroratio.

Quid igitur ô vanissimi mortuorum nos effeceris & jactamus superbi quod sumus? Quid & vide fol. 708. sed si veritatem forsitan aliter vestrum dixerim, quod ante rogavi, rogo, veritatem ne oderit, sed emendet.

ALIA.

THEMA.

Elias es tu?

Concionis Argumentum.

E veste vir.

Exordium.

Ad hæc verba aliquando, Aud, horum legatorum obstruimus, aut cur Joannem præcursorem magis arbitrentur Eliam simile, quam alium. Diverse crediderim afferri possent rationes, cum Eliæ pariter officio. Sed dici non possit Joannis, & Eliæ vestem, hæc & illis indidit opinionem? brevem accipere affectu aure hac de re discursum.

Prosecutio.

E veste virum noveris, ita Ecclesiasticus fol. 421. Quid Eliam copum reddidit regi Ochazie? nonne vestis? 433. Cum vero Eliæ, Joannes Baptista gesserit amicum, quid mirum eos petisse namque esse? hoc enim è veste vir, & ipsi Rabbini Judaicis approbaverunt. Audito non à vobis hodie petiero, dum vos ita composit video, non scitis? vide fol. 433. & 434.

Peroratio.

Imitemur ergo potius viros illos sanctissimos Joannem, & Eliam quandoque horum assumamus penitentialia symbolum, ut si nostra persona propria, ingrata aliquando ob superbiam fuerit Deo, in assumptis personâ Joannis & Eliæ fiat grata.

ALIA.

THEMA.

Ego vox clamantis in deserto.

Concionis Argumentum.

Arguitur Garrulitas.

Exordium.

Humile responsum. Sed ut ille divinus præcursor, & præco, ut Dei erat, & Christi, substantiale clamans: Ita multi sunt qui hoc de se veracius dicunt si ab eis requiratur Tu quis es? rectè respondendum Ego sum vox, præterea nihil, non Dominus sed diaboli. Tales sunt illi garruli, nugigeruli &c. vide hæc de re conciones integras à fol. 651. usque 657. & 658. usque 696. &c.

Index Thematum moralium.

DOMINICA IV. ADVENTVS.

T H E M A.

Parate viam Domini, rectas facite semitas ejus.

Concionis Argumentum.

Quomodo, & quibus lignis, via Domini sint præparanda præsertim circa natalem Christi.

Exordium.

Imperatore, aut Rege, ad urbem aliquam adveniente, curatores viarum villicos, & rusticos convocat, ut contractas vias, & exæcis rotis currum, reparent, & æquent. Talis viarum Domini curator est hodie Joannes Baptista, aperta, & altâ voce promulgans, vias Domini esse parandas, Parate inquit &c. Dicturi igitur sumus quomodo eæ expurgandæ sunt.

Prosecutio.

Breviter docens quænam sint viæ Domini, quàmque Christus peturus civitatem, scilicet non jam, ut olim, stabulum Bethlemiticum, sed cor humanum, ad quod pervenitur per sensus omnes exteriores, tanquam per vias, & semitas; quare & horum sensuum custodiam singulariter commendat S. Gregorius vide fol. 354. & fol. 356. optarem nos, omnes sensus nostros, eodem posse veraciter honorare testimonio, ut quondam quidam rectissimæ conscientia homo, suos honorabat vide fol. 356. at cum pauci tales sint, & maxima ex parte similes sinu arbori crescenti vide fol. 377. & ubicunque transiit vitium, etiam remaneant vestigia turpitudinis, nam hæc certissima sunt ubi libido, ibi turpitudine. Ubi pudicitia, ibi corporis mundities, & mentis pulchritudo. Deformis &c. vide fol. 369. Ligonibus ergo, & scopis, aliisve purgativis instrumentis, quique mortalium indiget. Qualia sunt examen diligens conscientia, Sacramentalis dolor, & Confessio, lacrymæ, à quibus si quis longo tempore abstineat cor illius non Dei domus, sed silva erit & domicilium bestiarum. Unde quique sibi dictum jam putet circa natalem Christi Confinui te hodie &c. vide fol. 376.

Peroratio.

Imitatores igitur hîc diebus estote Davidis, vide fol. 376. & ut falsâ aquâ germina inutilia exsiccentur, ne amplius succrescant, sic & falsâ lacrymarum aquâ, hortare Audito. ut utantur, ut Deum sic mundatis viis hospitem recipiant. fol. 377.

A L I A.

T H E M A V T P R Æ C E D E N S.

Concionis Argumentum.

Quomodo his lignis & expurgativis instrumentis uti oporteat.

Exordium.

Vt quidam operum adhuc ignari magis sese fatigant, quia instrumentorum, ad opus necessariorum ignorant usum; ante omnia itis uti edocentur: Ita cum plurimi sint, qui se forsâ mirum in modum fatigabunt, dum jam excolenda, & examinanda erit conscientia; rectè etiam fecerit, si circa natalem Domini, breviter, brevem examinandæ conscientia methodum, suggererem.

Prosecutio.

Ne quis forsâ ad tedium sese, in examinandâ conscientia, fatiget, nè post omnem fatigationem, intentum suum non consequatur: sciat sese hoc ligone spiritali examinis uti debere, non perfunctorie, sed accurate, dolenter, constanter, accommodatè, vide & fol. 378. usque 380. cujus examinis exemplar tradidit David, Meditatus, inquit, sum nocte cum corde meo, & exercitabar &c. vide fol. 378.

Peroratio.

Davidem ergo imitami: animiturque vos omnes rogo ut unicuique vestrum non satis sit hæc scire, sed & praticare, ut adveniens mundi redemptor cor nostrum præsepis loco occupet & dicit.

A L I A.

T H E M A.

Parate viam Domini, rectas facite semitas ejus.

Concionis Argumentum.

Dum corpus castigatur, via cordis Domino præparatur.

Exordium.

Nostis, Audito, hominem ebrium, rectos non posse figere gressus, pedes si cogatur incedere, neque si equus foret frenâ moderari equi. Nulla pene ratione uti, omnique animi potentias quasi ligatas habentem ad quodvis opus ferum ineptum. Est instans, Audito. Natalis Domini,

siquæ unquam pietatis officiis, Christianus exerceri debeat, debet modò, at quomodo ea exercuerit, nî corpus ebrium voluptatibus castiger, & spiritui obediat? Clarius breviter statim.

Prosecutio.

Ut ab homine ebrio, nihil honesti, nihil ferii, exigere potest, nî prius crapulam suam, vel edormierit, vel evomerit. Ita ad sacram Synaxim nullus accedat nisi voluptatis vinum, omne quod hausit, evomerit prius. Forsitan dum vos illi rei accingetis, & talem vomitum per Sacramentum penitentia procreare volueritis, horrebitis, tanquam ignorantes, unde tot serpentes, tot inquam, peccata in vobis. Vultis scire peccatorum originem & causam vide fol. 2. Si cuius igitur conscientia, tale serpentum sit antrum, prius eos expellat, & evomat, penitentia adeundo Sacramentum. Est enim hoc Sacramentum, magnarum virium, restituitque hominem pristino statui. vide & fol. 348. usque 350. Et ut insuper, ebrium quandoque dormientem, vigilare faciunt, aut aëris intemperies, puta frigus, pluvia, vel alia corporis incommoda, ut sunt verbera, convulsionis, superflua aqua, &c. Ecclesia rectè indicit jejuniis quatuor tempora, ut Jahel caro nostra obdormiscens tandem excitetur, vide fol. 342. & cui audentior est penitentia affectus, ut Deo reconcilietur, dorso imponat cilicium aut flagrum: sitim, & famem, aqua & panis sedet. O si quis ita Domino præpararet viam, vide & fol. 342. usque 354.

Peroratio.

Voci igitur salutare hoc monitum proclamanti, Audito, obtemperate. Hoc offerte Domino nato votum: moriar, peream imposterum potius, quam peccem. Occidar potius, dum aliquando tandem derit æternaliter gaudere. Hoc & rogat Apostolus, vide fol. 343.

Vberiore si vultis Lector hujus Thematis illustrandi materiam lege Trismegistum De cultu conscientia, singula enim sectiones & capita subijcien uberrimam.

NATIVITAS DOMINI IESV.

T H E M A.

Et in terrâ pax hominibus bonæ voluntatis.

Concionis Argumentum.

Bonæ voluntatis commendatio.

Exordium.

Quæ autem hæc bona sit voluntas, cantico Angelico in tantum laudata: & quomodo eam Ioseph castissimus Virginis sponsus, quomodo illam castissima Virgo Maria, Domini Mater, exercuerit, docet Auctor. fol. 467. & 468. quod certè huc propriè spectat. Nam hæc doctrina coram Sereniss. Electore Maximiliano Bavarie Duce, hoc ipso die publicè ab Authore tradita est, post sacri Adventus dies in tradenda Intentione rectè exactos feliciter. Cujus concionis mutare formam, imò verbum addere nefas ducio. vide fol. 467.

A L I A.

T H E M A.

Videamus hoc verbum quod factum est, quod Dominus ostendit nobis.

Concionis Argumentum.

Per quam viam deveniatur ad cognitionem hujus verbi.

Exordium.

Esse mutuo letantes exhortantur Pastores, ut Verbum natum hodie visitent, qualè illud sit inquirant. Nunquid lubet, Audito. etsi non deus facultas modò corpore, eò proficiscendi saltem animo congregi? sæpe affectuosè exclamamus: O si scirem quid Deo placeret, quam libenter illud exsequeretur! sollicita est divinæ voluntatis inquisitio, ita Bernardus vide fol. 581. Properemus ergo ad Infantis hujus præsepe, Doctores ab hac cathedra recellunt.

Prosecutio.

Pauli admiratur Ecclesia conversionem, utpote sanè mirabilem. Principio Iudeus erat & vide fol. 443. at quæ totius, tamque mirabilis conversionis tandem fuit coronis? ad Ananiam mittitur, ibi ribi dicitur, inquit Christus, Quid te oporteat facere, spero jam fuisse, Audito. vos omnes verè penitentes ac proinde conversos. Quid jam tandem agendum? Ad Bethleem eundem, ibi dicitur vobis, quid vos oporteat facere, ac primum Infans natus è cunis prædicat Humilitatem, damna vestrum pompam. Invenietis Infantem vide fol. 427. & eandem nobis commendavit lectionem moriens. Docebit deinde Ioseph, & Maria virtutem castitatis. Casti enim hi fuere conjuges. 787. Docebut Angelus injuriarum omnium remissionem, pacem publicantes, vide fol. 467. Pastores in opere bono perficendo nullam procrastinationem, sed diligentiam adhibuerunt venerunt quippe festinantes 833. Doctores insignes nunquid hoc habuit stabulum?

Peroratio.

Sed nos, Audito. si Doctorem horum, jam audiverimus lectionem? Euntes jam ad propria: audiam doctrinam ruminemus. Cum enim jam sciamus

Index Thematum moralium.

scimus quale hoc verbum sit, docens nempe nos omnes humilitatem, &c. Virtuti illi adhaereamus. Optime enim per hoc stabulum devenitur ad cognitionem divinae voluntatis, quam semper optamus scire.

Si plures velis qui proponere Auditoribus virtutes imitandas lege f. 467. 468. Si vero plures velis in eadem hac celeberrima Nativitate Christi conciones Tomium 2. consulas, & tam formatas quam materiam formandarum habebit locupletissimam.

SANCTVS STEPHANVS.

T H E M A.

Et Noluisti.

Concionis Argumentum.

Voluntatis contumacia exitiosa.

Exordium.

Si cui domus aut urbis claves committantur, potestas etiam una committitur domus *Vide fol. 543.* Diu ambiit has claves Christus ut à Phariseis & omni Iudaica natione, quam tamen beneficiis cumularet innumeris, nunquam obtinuit, at spero vos jam, Audite. has claves voluntatis vestrae Infanti hesternâ die nato in gratiarum actionem obtulisse, ut Stephanus hodiernâ die exclamans seipsum Christo; sin minus plurima rursum nobis obveniant mala.

Prosecutio.

Quam infans hic recenter natus hoc unico dono voluntatis nostrae delectetur, docet hodierna querela & exprobratio facta Hierosolymorum urbi. *V. f. 551.* Et quid in huiusmodi quae subjungit super ventura mala aliquando supervenirent. Quid enim boni aut felicitatis illi superest homini qui Dei refragatur voluntati? paradigma rei hujus Jonas est. *Vide f. 150. & 151.* Jonam, Audite. non imitemur ne infantem illum ad lacrymas ulque & querelas provocemus. Pueruli lamentantes ubere matris aliòve parvi momenti dono pacificantur: At hic infans quamvis ubere castissimo Matris, donis Pastoralibus & Magorum aliquando pacificatus fuit; jam nullo alio dono pacificari potest quam propriae voluntatis. Gratum quidem jejunium, grata &c. *Vide fol. 551.* sunt qui & se & alios divinam legem doceant, &c. *Vide fol. 553. & 554.*

Peroratio.

Igitur Hierosolymitanos detestemur & Stephanj simus imitatores, Deo nos planè consecretur, nam magnus est animus qui se Deo traditis pusillus verò qui oblectatur. *Vide fol. 554.*

A L I A.

T H E M A.

Lapidabant Stephanum.

Concionis Argumentum.

Solut Deus boni operis potest esse condigna merces.

Exordium.

Gemmarum olim accessit homo pretiosae illius mercis imperitissimum. *Vide fol. 468.* Sub hac specie Stephanj protomartyris & Christi divinissimi infantis imagine, omnem actionem bonam etiam vilissimam rectâ intentione susceptam tanti esse pretij, ut id solus Deus infundere dives possit perolvere.

Prosecutio.

Satis cognita fuit D. Stephano, Audite. illa, quae postea scripto tradita est ab illo Theologiae sole Thomâ Aquinate, non solum speculative, sed & practice. Inter preces olim eterrâ clarus, &c. *Vide fol. 469.* Et quamvis ea videantur maxima fuisse munera quae affuerunt Esther, Herodes salatriculae suae polliciti fuerunt, tamen actionis bonae non possunt ea esse condigna merces. *Vide fol. 470.* Hinc Stephanj animus & constantia, quae pretiosa gemma erat, à nullo potuit convinci quam ab hoc ipso infante recenter nato. *Vide fol. 469. & 470.*

Peroratio.

Si ergo pretium cuiusvis bonae actionis solus Christus est; solus Deus, sola aeterna merces; Christo liberalitate tantâ emere volenti opera nostra bona quam promptissime vendamus. *Vide fol. 470.*

A L I A.

T H E M A.

Video caelos apertos, & Jesum stantem à dextris virtutis Dei.

Concionis Argumentum.

Remissio injuriarum caeli clavis.

Exordium.

Christophorus gente Italus suapte ingenio id invenit ut novum orbem refigeret. *Vide fol. 200.* talis est inventio novi orbis, quem inventiendum nemo, omnes inveniant inventum. Interim non unus Christophorus, sed plures fuerunt, qui admirabiles adinvenerunt inventiones

obtinendi caelum, inter quos quasi facillimam adinventum meliorum S. Stephanus. Non omnes enim Tyrannorum imperius quos se sine potestate dixerit non tamen rectè dixerit se non posse tale, quales Stephanus clare ostendit.

Prosecutio.

Qui divorum res gestas evoluerit, quales Deus bone & quomodo adinventas reperit inventiones conscendendi caelum? Quid non exagitantur *Vide fol. 201.* Sed nulla caeli setam citius adaperit clavis quam à suo inimico suo illatas remittit ex corde injurias, infans noster recitat. Iustus hac de re dum idem moriens practicavit luculentum deinde testimonium. *Vide fol. 278. & 279.* Ac proinde si illa sit clavis caeli quae mittit Stephanum caelos vidisse hodie apertos, si tamen mireris & quereas res: Domine, Quid agis, &c. *Vide fol. 279.* Habuit & olim plures in hac arte exercitatos orbis. Fuit inter eos David, Joseph, Paulus. *Vide fol. 279.* Utinam jam orbis hac in arte aureâ exercitaretur! at ab hac difficultate plurimi sese excusant. Dicunt quidam, Ego non difficilis forem in persuadendo. &c. Obsecro Christiani non arguemur. Moxa publicana gerebat Stephanus, &c. *Vide fol. 281. & sequentia, &c.*

Peroratio.

Si ergo caelos moriens videre, mi Christiane, apertos volas, dextra hanc tibi dum vivis cude; sin minus, ito velatis oculis ad inferos. Non potest enim amare Deum, qui non cessat odisse inimicum. *Vide fol. 281.* Plures si hoc in festo requiras conciones, vide eas quae formatissimae in hoc Martyrum.

SANCTVS IOANNES.

T H E M A.

Vidit Discipulum illum quem diligebat Jesus.

Concionis Argumentum.

Omni ævo Deus habuit sibi amicos & familiares, sed admissionis diversa.

Exordium.

Regis jam uncti recenter officium est ut regiam condecoret, & per coronâ Aulicorum, interque eos eligat quosdam sibi familiares. Rex noster pacificus novi testamenti Salomon, omni ævo habuit inter homines quos sibi delegit amicos, quibus intime uteretur. *Vide fol. 541.* Inter quos aliqui velut primæ admissionis sunt, & inter quos Joannes censetur. Sic enim, inquit Evangel. Vidit &c. *Vide fol. 540.*

Prosecutio.

Quod Tiberius solebat, & solebat dum in vivis esset Christus; deus habebat per tribus distinctos. *V. f. 395.* At inter Amicos rectè classis conviverent Christus & Joannes, rectè Joannem tetulerit. Si enim in albo amicorum dicatur primus, cui particularia favoris signa adhibetur, in dictis nostris persisterem. Si ulli revelationes secretissimas de rum facta, quae non illi revelata sunt in exilio; in quo amico Dei constituto Deus fuit non solum illius spectator, sed adiutor. Nec mirum est quamvis à Christo dilectum tam longo tempore fuisse adhuc quia ut Logieorum Prædicamentis, &c. *Vide fol. 902.* Vel certe potius alii observant, amicum suum voluit exulem & mane tyrannici praesentis eum sicut osam juxta alium plantatam redderet celeberrimum. *V. f. 395.* Fuit & amoris singularis signum quod in conâ Domini supra peti ejus recubuit. *Vide verbo Castitas in Indice Rerum.* Quomodo saltem in Deo sint maxime dilecti, & inde contexere perorationem.

A L I A.

T H E M A.

Hic est Discipulus qui testimonium perhibet de his

Concionis Argumentum.

Bona actio semper impugnatur.

Pro contextendâ hac concione lege quae habetur fol. 470. Quomodo scilicet Joannes parturientem feminam, & infidantem ad concionem, videri: quâque recta hominis intentio impugnatur. Quod huc proprie spectat.

A L I A.

T H E M A.

Quid ad te? tu me sequere.

Concionis Argumentum.

Quisnam veraciter Deum sequatur.

Exordium.

Ille verè Deum sequitur, qui in rebus omnibus, sua semper voluntatem divinam comitatur; nec unquam aliud vult, aut non vult, quam quod Deus velle, aut nolle cognoscit. *Vide fol. 582. & 583.* Plures si velis in hoc festo conciones magis proprias, Tom. 2. vide. S. INNOC.

Index Thematum moralium.

SS. INNOCENTIVM MARTYRVM.

T H E M A.

Occidit omnes pueros qui erant in Bethleem.

Concionis Argumentum.

Aut cute aut ere emendum cœlum.

Exordium.

Mira hæc videtur Dei dispositio & permisso, qui sui causâ etiam infantes, infantes sunt occidi. Ita est, *Audit*. generalis illa regula à Paulo prolata: si sustineamus & conregnabimus, & quod amplius est, nullam patitur exceptionem. Vêtigal enim hoc & ipse Dei filius pendere debuit Deo Patri, quoniam & *vide fol. 217.* sed mirum est quod & hoc hodie tributum ab infantibus exigit.

Prosecutio.

Quæstio quorundam & votum est, cur Deus cœlum suum gratis non det? Ad quod triplex do. respôsum, 1. Cœlum Deus planè gratis dat, &c. 2. Omnia promerita nostra vni suam omnem à Dei gratia habent. Tertium &c. *vide fol. 217.* Nec tamen desinet esse gratuitum cum fuerit à te apprehensum. Si quæstioni nunc quæstionem addas, & requiras quâ manu apprehendes, respondeo. Milites olim soli dicati & 217. Ita est aut ere cute emendum cœlum. Dupliciter enim supitur martyrium, primò in ere, hoc est, si aliquò genere calamitatis exerceamur, etiam si enim nos flamma ac ferum non tangat, dummodo ea patimur patienter; Martyres sumus. Quomodo rex David, inquit, transivimus per ignem, & *vide fol. 201.* taliter hi parvuli emere non poterant cœlum cum suæ rationis nondum essent arbitri. Infans ergo Christus noster volens Deo Patri suo sacrificium offerre, permittit sœvire gladium Herodis in Infantes, qui forsitan nunquam cœlum consecuti fuissent: ita Deus non solum bonis, sed etiam malis ad bonum nostrum utitur. Unde David ærurnaturum ita fuit tolerans *vide fol. 270.* O gratum Deo, & cœlestibus spiritibus sacrificium nulli labe aspersum. in cœlo si omnia munda esse debeant, debeantque esse meri Castores &c. 203. tales hæc fuisse animulæ.

Peroratio.

Nos igitur, *Audit*. si non ferum adsit tyranni, cum lex illa sit generalis, non coronabitur nisi qui legitime certaverit, adversa ad minus, si quæ obveiant, toleremus patienter, nam gratis omnino non est cœlum venale.

A L I A.

T H E M A I D E M.

Concionis Argumentum.

Quare hanc tyrannidem permiserit Deus.

Exordium.

Forsitan quis nostrum, personam volens sustinere lamentantium Martium, quarum proles enecabatur gladio Herodiano, dicat intra se hodie. Cur tot Innocentes occidi permittit Deus? miserimè in permisionibus illis divinis hallucinamur. Permissio humana &c. *vide fol. 212.* Disturbi igitur, ut quæsitò respondeamus, sumus causam hujus permissionis, sed prius aliqua annotabimus.

Prosecutio.

Tria in omni permissione sunt consideranda, Primum est &c. 213. Secundum causa est, Tertium &c. *vide fol. 213.* in utraque columna &c.

Peroratio.

Sicut ergo infantibus hoc genus mortis non obvenisset, nisi in majus illis cessisset bonum, ita Deus nunquam permittitur est, ut alterius mali voluntas, quidquam in, aut circa te, mali moliat, nisi in tuum bonum, si inrentu tibi non oblis 214.

Plures formatae in hoc festo inventies conciones in secundo tomo.

CIRCUMCISIO DOMINI IESV.

T H E M A.

Postquam consummati sunt dies octo ut circumcideretur Puer.

Concionis Argumentum.

Circumcisio carnis Christi non necessaria necessariam docet circumcissionem animæ.

Exordium.

At tendenda est hodiernâ die non evangelica solum, sed & epistolæ recitate in facto Missæ Sacrificio, doctrina: circumcissionem utraque docet, sed illa, cam qua in carne Christi secundum legem Moyfi, facta est: ita faciendam, non tam in carne quam in mente. *Apparuit*, inquit, Apostoli. *benignitas &c.* Certè magna tunc apparuit benignitas, quando Deus infantulus, octo dierum factus, circumciditur. Sed hæc be-

gnitas nequaquam est otiosa, subjungit enim Apostolus. *Erudiens nos, & ad quid Audit. ut abnegantes, respondet impietatem &c.* Hoc faciendum est hodie xenium hoc Deo Infanti gratissimum erit, sed quomodo? Dixerò illud brevibus.

Prosecutio.

Certa est hæc circumcissionis ratio, ideòque JESVS adhuc infantulus circumcidi voluit, ut nostrâ mente cultio rationis circumcisâ abnegemus omnem impietatem: iuste queritis, quomodo hæc mentis subeunda sit, & faciendâ circumcisio? Nam ubi affectus nostri sunt incircumcisi, ibi, aut cœca, aut mortua est ratio, ideò Sanctissimus David, *vide fol. 285.* In initia affectuum immoderatorum coniciendos docet Seneca oculos &c. ergo certè ut circumcisio carnis non fuit facta in Christi infantuli corpore sine dolore, ita nec fieri potest circumcisio mentis sine pugna. Cur enim Deus inter bellicos tubæ clangores Moyfi &c. 285. & 286. per totum.

Peroratio.

Ergo ut pace illâ fruamur, quam jam ab octiduo Angeli promulgaverunt, quàmque describit S. August. *vide fol. 285.* Paulum itemur: cytharam affectuum nostrorum examinemus, fides nimis laxa contahamus, & severius intendamus: sicque hoc anno, si diaboli aliquando fuitis, eritis cum Paulo Christi discipuli, ita, inquit, *Qui Christi sunt &c.* & sic vos emendatos, & circumcisos, Christo date in xenium &c.

A L I A.

T H E M A.

Hæc loquere & exhortare in Christo JESV Domino nostro.

Concionis Argumentum.

Optimè auspiciabitur annum, qui suam hodie Deo, consecrat voluntatem.

Exordium.

Hæc ultima verba, recitata sunt hodie, in coronide lectæ epistolæ, quibus Apostolus quasi breviter insinuat, quid hodie Concionatores Auditoribus suis proponant. Remunerat, & exhortatus fuerat, ut abnegationem impietatum, & sæcularium desideriorum omnes suaderent, at cum hæc abnegatio fieri non possit, nisi per voluntatem, & voluntas nostra prona cum sit in malum, nisi circumcidatur hujusmodi abnegationem nunquam sit practica: docebo voluntatem nostram circumcendi brevem methodum, & talis circumcissionis emolumenta quinque,

Prosecutio.

Voluntatem suam quandoque spiritui rebellem si quis circumcidere volet, ejus moderamen divinæ voluntati committat, sicque statim sibi conciliaverit panopliam virtutum omnium, pluribus id exemplis confirmari potest *vide fol. 285.* Quæstio quondam inter duos nascebatur super dicto Gerlonis *vide fol. 284.* sed pulchre hanc circumcissionis voluntatis propriæ &c. suadet D. Prosper. *Nec aliquid in nobis*, inquit, 285. Nec gratis certè, est hæc aliquando fortè circumcisio dolorosa, sustinetur: commoda enim &c. *vide fol. 285.* & 286.

Peroratio.

Itaque cum tanta hujus resignationis propriæ voluntatis & circumcissionis sint emolumenta, huic studio acriter incumbamus. Impedimenta quædam forsitan occurrent *vide fol. 286.* & 287. sed & sunt futura adjumenta. bene volentibus operari Deus nunquam deest. Hinc David tanta fiducia, inquit, *Ego autem in te speravi Domine. vide fol. 287.*

A L I A.

T H E M A.

Sit nomen Domini benedictum.

Concionis Argumentum.

In Xenium dantur Auditoribus duo brachia fortissima Deum ligantia, ne nos hoc anno obruat ira Dei.

Benedicendus Deus tam inter læta & prospeta, quàm inter adversa & tristia, planè prout ille mendicorum optimus fecit, cujus duo robustissima brachia ipsum Deum ligantia in Xenium Auditores assigno. *Poterit hanc concionem Lector conserere ex iis qua habentur fol. 210. & 211.*

Quia verò Xenia hodierno ævo hæc die Concionatores auditoribus offerre solem, nolui etiam ut hæc in parte deesset noster Dræzelius: at non erit ludicrus sed moralis & pius. Quæ verò ea Xenia sint Indice Extraordinariarum seu particularium concionum require Tomo secundo.

EPI.

Index Thematum moralium.

· EPIPHANIA DOMINI IESV.

T H E M A.

Venimus adorare eum.

Concionis Argumentum.

*Eadem Verba, sed non eadem mens Magorum
& Herodis.*

Exordium.

AD Christi pueri præsepe atque stramineas cunas tres ab Ortu magni Principes venerunt: tunc toto tam apud Herodem hospitem, quam alibi, nihil æquè frequenter audiebantur respondere, quam illud devotum ac pium, & *venimus adorare eum*. Idem erat pronuntiatum Herodis. Sed eadem verba ab ambobus proferebantur, non tamen eadem erat mens amborum. Quod statim latius &c. Vide fol. 462.

Prosecutio.

Philosophorum scitum est: Ultimam in actione, primum est in intentione &c. Recta consequenter prout hoc Magorum iter & Herodis vafritiem describit Auctor 462. & 463. Et verbis Auctoris Epilogia.

A L I A.

T H E M A.

Ut & ego veniens adorem eum.

Concionis Argumentum.

Multorem alba lingua, sed atra mens.

Exordium.

Hominem Aristoteles fortunæ ludum rectè appellavit; rectius tamen dixisset Divinæ providentiæ. Nam quam ille fortunam, nos Divinam providentiam vocamus, quæ nunc hominem exaltat ad summa, nunc ad infima dejicit. Quam rei sortem Infantulus noster Christus experitur, & quod mirum est, eodem pene tempore adoratur à Magis, & ab Herode ad necem queritur. Nunquam fortunæ chelys tam rectè tensa ut non rumpatur aliquando aliqua fidium. Quod & hodie ipse Christus experitur ab Herode. Sed ô Christiani nonne & modò aliquando id ipsum contingit Christo? Nonne aliquando excipitur Christus, aliis verbis & alia mente? Utinam omnes Magorum essemus imitatores! sed attendite ad ea quæ dicturus sum.

Prosecutio.

Mentis ac linguæ pertentis ac rara est concordia; ubique fucus, ubique mimus: sincera fides vix unquam. Laban abeuntem Jacobum generum hac voce compellabat: & Joab Amalar, salutabat, &c. Vide fol. 654. Sed quid pluribus affirmare conor exemplis? homines sæpe aliud pectore clausum, aliud ore promptum gerere, hodierna Evangelica docet historia. Fucatorum talium luculentam declarat fuisse ideam Herodem. lege fol. 462. *Ut ego veniens*, inquit, *adorem eum*. Sed dolendum est eum tot habere hac ætate asseclas, Vide fol. 655.

Peroratio.

Nos potius hos viros sanctissimos imitemur, mente sincerâ agamus quicquid agimus, Deum si cum Magis inveniremus. Sin aliter, ut Herodes deciperetur, juxta illud Job: Non venit in conspectu ejus omnis hypocrita. 655.

A L I A.

T H E M A.

Intrantes domum invenerunt puerum cum Mariâ matre ejus.

Concionis Argumentum.

Perseverantia comprehendit.

Exordium.

Petrus Aldobrandinum è purpuratorum Romæ Senatu ferunt solitum dicere: Perseverantia est virtutum baculus, quo nisi nitantur omnes, corruunt. Perseverandum scilicet, nec facillè interruptendum cœptum bonum opus docet. Hoc hodie præstiterit Magis, ceterè aliquin nunquam reperturi Dominum, si vel ob Herodis minas, aut turbationem populi Hierosolymitani, à cœpto itinere destitissent. Vide fol. 390.

Prosecutio.

Sunt qui genii humani inconstantiam considerantes, ipsum assimilant purei situla. Hæc etsi jam ad supremum os fontis ascenderit, &c. 390. Ita voluntas nostra. Quare, inquit, Deo familiares viri, Isaac, Moyses, &c. se uni constantie parabant. Et optimè. Nam ut geninx illæ boves ad arcam Domini, &c. sic nobis in bene cœpto itinere pergendum est. Tales erant boves, tres hi dynastæ hodierni, quos nec Herodis turbatio, Rabbiorum consultatio, trepidatio urbis, à cœpto potuit revocare. Promptum enim fuisse. Vide fol. 463. At illi continuò nullum aliud dederit

responsum, quam *Venimus adorare eum*. Sicque tandem perseverantiam coronata est. Et intrantes domum invenerunt puerum & Mariam matrem ejus. Audite, Abraham sacrificio intercedente agmine volucres, &c. At ille rursum summâ constantia abiecit. Nos tunc invadunt, &c. sed fatigamur abigendo, statim Bilax est animus, minima quavis festucula deprimitur, & movetur. Vide fol. 390. & 391.

Peroratio.

Itaque in omni bene beatæque agendæ vitæ instructio, horum Magorum exemplo constare, nos nobis ipsis decet. Vide fol. 391.

A L I A.

T H E M A.

Responsio accepto in somnis ne redirent ad Herodem, &c.

Concionis Argumentum.

Non est consilium contra Dominum.

Exordium.

Magnificum Dei promissum, *Qui reverteris vos*, &c. Quod verò præstiterit Davidi Divina illa providentia, præstiterit & hodiernis fidei amatoribus Magis. 570.

Prosecutio.

Mirabilis est Dei providentia, præsertim in amicis quos per sanguinæ momenta ita ducit regitque, ut illis omnia in bonum cedant, cum hoc illi ignorent. Sanguinem & vitam Davidis, &c. 570. sic emittit permittit ut hi Dynastæ ab Herode Rege deciperentur, aut interficerentur. Unde in somnis commoniti, per aliam viam reversi sunt in regnum suum. 570. 571.

Peroratio.

Ita Deus cum non possit velle nisi quod nobis bonum est, cum quovis dubio rerum eventus, bonis successibus terminat. 571. & 572. Explicatio trium munerum mystica. Itineris eorum descriptio. Adhuc milis. Stella mirabilis visio, lege Tom. 11.

DOMINICA INFRA OCTAVAM EPIPHANIÆ.

T H E M A.

Remansit puer Jესvs in Hierusalem.

Concionis Argumentum.

Perdit gratiam, qui admittit peccatum.

Exordium.

Anne hic casus, an mysterium? Mater aliquin sedula filium perdidit, perditum cum dolore requirit, & dolenter quaerens, invenit. Non hæc casu contingere, sed mysterio. Quam læpe amittimus fans noster, Jესvs noster, quomodo amittatur; Brevis dicam.

Prosecutio.

Mulierem prægnantem quandam vidit in exilio Joannes, sed hac stabat draco septiceps. Vide fol. 470. taliter nos læpe sumus perterriti, aut forsitan jam peperimus hisce fectis. Infantes nostri, sine patris nostra bona, quorum propositum quasi Mater est anima, Parentis gratia divina. Nullius jam, Audite, perit adhuc infans! Tenet hæc propositum haecenus fuisse? vix crediderim. Undequaque enim nos in infidiator draco diabolus. 470. Niriturque nos allicere ad peccatum. enim muro gratia ab animâ separatur & simul ipse Deus. Nimis enim muto hæc duo oderunt, Deus & peccatum. Vide fol. 181. 182. 183. & 184.

Peroratio.

Quid mirum ergo, cum à peccatis non desistamus & peccando in nos boni propositi amittatur, me in Exordio requisivisse, cum Infancem suum nondum perdidisset fugiamus peccatum. Mirum est nius argentum, æs, aurum à fulmine liquari. Vide fol. 185.

A L I A.

T H E M A.

Et ibant Parentes ejus per omnes annos in Hierusalem.

Concionis Argumentum.

Peregrinatio bona, Deo grata.

Exordium.

Non omnibus laudabilis videretur ipsa peregrinatio. Et scilicet hic animum meum subit B. Francisci effarum: *Qui multum peregrinatur, vix tam honesto nomine afficiendus esse, sed curiosos rectius appellandos discursus. Cum diu vagari &c. Vide fol. 791. Alii ego ostenduntur*

Index Thematum moralium.

ginationes ex primis esse virtutibus orbi unquam patefactis, sed addam deinde, in quo vera virtus peregrinationis consistat, sive, quomodo facienda sit.

Prosecutio.

Devotionis nomen subinde abusus est. Verissima devotio, est promissa & sedula voluntas Deum quovis modo colendi, &c. Mater Christi Deo divinæque voluntati fuit devotissima. Hinc etiamnum, &c. *Vide fol. 278.* Deinde inter primas virtutes quas orbi patefecit, peregrinationis devotio fuit, &c. 779. At quomodo eas peregrinationes suscipit? Quomodo loca illa, in quibus filius passus fuit, post ascensum filii visitavit? nonne summa cum veneratione? Illam secuti plurimi alii viri insignes, &c. At hac ætate peregrinationis illa devotio panem petiit: à quibusdam parvi æstimatur, & quorundam tanta est locordia, ut abire domo fastidiant, & pedem in proximum templum efferre, &c. 779. Sunt quidam alii qui peregrinationes collant, sed infructuosè. Peregrinatio debet esse pia, modesta, &c. 781. Sic in præcæ lege, sic hodie à Christo & parentibus ejus est celebrata, 781.

Peroratio.

Christum ergo imitemur & parentes ejus. Subinde hic nimium frigemus, peregrinationes longas averfamur (quas non omnibus passim suaserim) sed breviores illas, & augendæ pietati accommodatiores, quæ duas trêve horas decerpunt. Ob unicum olim, &c. 781.

A L I A.

T H E M A.

Dolentes quærebamus te.

Concionis Argumentum.

Amisus infans gratiæ quomodo reperitur.

Exordium.

Plebrum est quod docet Chrysostomus Homil. 5. ad populum Antiochenum, docens quomodo ab homine expellatur peccatum, & amissa gratia rursus introducatur. *Vermis*, inquit, ex ligno nascitur, & illud rursus ac comedit, sic & tristitia ex peccato. Sed ut matrem suam, scilicet lignum, hæc filia vermis paulatim consumit, ita & tristitia expellit peccatum, ita ut quasi peccatum secum asserat medicinam sui expulsum. Plurimum potest dolor, plurimum possunt lacrymæ, & ut sic dicam, *Audite*, amissum Iesum restituant.

Prosecutio.

Quæri vult offensus Deus, vult & inveniri: sed quæri vult quantâ postum industria, ita suis quondam promissit Moyses, 382. Diligentia hæc plurimis nostrorum laborum deest, sed in formam questionis Dei, O homo peccator, ubi cum peccando amissi? Amiseras, sic ordinante providentiâ Dei, filium hodie mater jam duodennem numquid cogitare poterat, Deus est meus filius, &c. 832. Sed alia fuit mens Virginis. Triduo quæsit, cum curâ quæsit, & luctu invenit. Hæc nempe duo sunt necessaria peccatori volenti Deum suum invenire, diligentia & luctus. Hinc Rex Ezechias suis omnibus dixit, 833. Est enim ea omnium virtutum decus, 834. Sed nec sola suffecerit hæc diligentia, nisi & adit luctus. Habet quidem grave omne peccatum subsequenter comitem & famulum tristitiam naturalem, ob incommoda aliqua, puta infamiam, dilapidatas opes, &c. Sed hæc tristitia & dolor naturalis mutari debet in sacramentalem: nam injuria, Deo illata, etiam animam, dolore non perfunctorio expianda sunt, *Vide fol. 382.* Regii enim vatis monitum est, &c. Sciret hæc Sancti, &c.

Peroratio.

Ergo cui animus est Dominum Deum suum amissum invenire, Dei matrem quærendo imitetur, diligenter quærat, sensit doleat, ut sentiat se dolere, &c. *Vide fol. 383.*

A L I A.

T H E M A.

Nesciebatis, quia in his quæ Patris mei sunt, oportet me esse.

Concionis Argumentum.

Illud oportet nos agere quod Deus vult.

Exordium.

Divinæ voluntatis symbolum sol, cui si humana subijciatur, talem subijctam voluntatem flori heliotropio assimilamus. Inter hunc florem & solem summa est amicitia. *Vide fol. 382.* Et quam diximus esse inter hunc florem & solem, eadem fuit, multoque arctior, inter Deum & Christum humanam naturam. Hoc est quod suæ Matri Virgini hodie divina sapientia Patris intimabat, dicens, *Nesciebatis, &c.*

Prosecutio.

Quam doctrinale responsum hoc fuit, *Audite* enim? Compendium certe totius perfectionis Christianæ: omnis enim profectus nostri rationis in humanæ divinæque voluntatis concordia consistit, ita ut quod ista

Tom. I.

fuerit sincerior, hoc ille futurus sit uberior, &c. *Vide fol. 380.* Hæc est vox S. Hieronymi, Ut autem hæc concordia nostræ voluntatis cum divinâ ineatur, sitque, quod utinam foret, eadem quæ fuit inter Deum Patrem & Christum filium, & inter nos & Deum amicitia, voluntas Dei ante omnia, qualis & quoruplex sit examinanda est, rector ut fiat subjectio, Est illa Theologis duplex, una signi, &c. *Vide fol. 319.* Cur igitur, cum ea ita fiat, multaque etiam fiant quæ sunt velimus nolimus; Christum imitemur, rebelles spiritui nocivam libertatem damnautes ingeminemus: Nescis nos interesse debere in his quæ Dei sunt? Si enim Dei filius ita fuerit obsequens, &c. 319.

Peroratio.

Optimum igitur erit, nobisque securissimum, si in omni rerum eventu dixerimus cum Davide, Joabo, Judâ Machabæo, imò cum ipso Christo: Sunt hæc, sunt hæc ex voluntate Patris cælestis: ea pati patienter necesse, &c. 319.

A L I A.

T H E M A.

Et erat subditus illis.

Concionis Argumentum.

Parendum Deo & hominibus.

Exordium.

Diversi quidem regimini est, hypocausum plenum infantibus, Gymnasium plenum discipulis, plena domus famulis, & curare. *Vide fol. 316.* Eadem tamen in omnibus est gubernandi ratio per obedientiam, quam virtutem hodie coluit Christus duodennis, ita ut Deo Patri simul & parentibus verus filius obediens fuerit, 316. Quod suadeo omnibus, præsertim junioribus, imitari exemplum.

Prosecutio.

Quemadmodum militem sui Ducis linguam aut dextram insidere convenit, ad hujus vel illius imperata promptum, ita prorsus hominem omnem, 316. Dei & Superiorum vel parentum, dummodò hæc divinæ subordinatæ sunt voluntas instat legum omnibus sit. Habet vetus Testamentum, facit, singularis obedientiæ rarum exemplar Abrahamum certe admirandum. Si Abrahamus alium in pariete pictum, &c. 892. At Novum singularius habuit, nempe Christum. Hinc Evangelista scribit, *Erat subditus illis.* Habet & Ecclesia plurima alia hujusmodi exemplaria. *Vide fol. 893.* At modò sterilis hæc videtur, nec alibi frequentior & promptior est excusatio, quam dum parendum est. Excusationes sunt plurimæ, dum vel Deo aut hominibus parendum est. *Vide fol. 644.* in hoc ipsis rebus ratione carentibus detegit. *Vide fol. 894.* scilicet cum homines nolunt, bestia sunt obsequiosa. Attamen attendite vos, præsertim juniores parentum legibus non parentes, quis sit inobedientiæ exitus, Rem omni sæculo inauditam refero, *Vide fol. 891.*

Peroratio.

Ita est, *Audite*, verissima sententia S. P. Augustini: Obedientia tenet palmam, sola inobedientia invenit penam.

DOMINICA II. POST EPIPH.

T H E M A.

Vocatus est autem & Iesus, & discipuli ejus ad nuptias.

Concionis Argumentum.

Omnes actiones nostræ uno debent gaudere principio & fine, Deo.

Exordium.

Mathematicis figura rotunda omnium est perfectissima, cujus idem & principium & finis est: illa verò actio humana nobilissima est, quæ uno gaudet principio & fine Deo, Deique honore. Qui tam puram, &c. *Vide fol. 491.* Duobus pullis ad perficiendum sacrificium est opus, scilicet opere bono, & bonâ intentione. Hoc intendere facere hodierni sponsi, proinde vocant Iesum, &c. Utinam sic omnia matrimonia iniuntur! nulla essent inter conjuges dissidia. Utinam quisvis status sic inchoarentur, vocareturque semper Iesus! *Sed de his latius 491.*

Prosecutio.

Orta est quondam inter crudos ac Religiosos quæstio, quis omnium Ordinum sit rigidissimus. Et tandem unus, *Pace*, inquit, vestra dixerim, non est Ordo in orbe magis adstrictus quam Matrimonium, propter Dominam formam, aut propter Heram nobilitatem initum. Rectissime certe; hoc enim tale conjugium vivum inferorum ectypon est, ubi nullus ordo, sed sempiternus horror inhabitat. 494. Sed omnia evanescent dissidia, imò nulla suborientur, si priusquam Matrimonium ineatur vocetur Iesus. *Taxa hic breviter clandestini matrimonii, illiciti concubitus ante Sacramentum, &c.* Non ita Tobias & Sara, non ita Joachim & Susanna. Sed attende quibus verbis invitavit Iesum: *Domine tu scis*, &c. 494. Sicque omnes matrimonia que solent

Index Thematum moralium.

solent esse comites & coelestis, omnes, inquam, illae aquae in vinum amoris convertentur. Vultis rari amoris exemplum? *Vide fol. 504.* Pudeat vos Christiani, conjuges hi geniles erant, nec matrimonium Sacramentum erat: nunc vero cum tale sit, & gratiam conferat, cur ab eo exulat amor? Non alia de causa, quam quia nec recta inchoatur intentione: non vocatur semper Jassus, sed forma, &c. *494.* Quod vero de matrimonio statu dicimus, dicimus & observandum in quovis suscipiendo statu, puta Sacerdotii, Religionis, &c. *494. & fol. 495.*

Peroratio.

Quisquis igitur vel ad matrimonium, vel ad Sacerdotium, vel ad Religionem alio venit duce vel comite quam Deo, testaque intentione; aut hinc ad pristina redibit, aut hic certe interibit. *495.*

ALIA.

THEMA.

Omnis homo primum bonum vinum ponit, cum autem inebriati fuerint, tunc id quod deterius est.

Concionis Argumentum.

Deus electis suis ad ultimum, bonum servat vinum, & deterius propinat prius: non ita mundus.

Exordium.

Dalila infidiis caprus fuit Samson. 95. sed Dalila suis infidiis unum captivavit Samsonem. At hodierno aeo mundus suis blanditiis plures indies captivat Samsones, inebrians hic optimo vino (ut mundi potatores arbitrantur id esse) voluptatis; at in morte, & post mortem deterius servat, quod tales mundi potatores nunquam sine exhausturi in aeternum, licet sint hausti. Non ita Deus; sed hic dat deterius, suos affligens, & tunc deinde optimum in caelis, ut statim discursu docebo.

Persecutio.

Certum est, Christum & mundum Dictionarium habere diversissimum, diversam & docere Grammaticam. 209. At quos putatis, Auditores, feliciores? Illine forsitan qui hic optimum bibunt vinum; jucundum, inquam, illud, volupe, mundanum, & in cuius tecta non depluunt ullae vexationes? Attendite vobis. Mundi sapientia est, cor regere machinationibus. 226. ac proinde ne decipiāmini. Nec ita vinum illud potest suis propinare purum, quin ex parte sit felle mixtum. Mundus revera mulus est. Absalon. 215. aliquamdiu blanditur, sed dein deterius offert, nec suis potest optulari amplius. En ejus rei nobile paradigma, Iudas Iscariotes. 215. Aliter suos Deus tractat, hic electis suis vinum offerens amarum afflictionis, dein oblaturus iis vinum aeternae dulcedinis. Quis enim sanctorum sine luctu & patientia coronatus est? Paulus, &c. *Vide fol. 847.* At quamvis Deus nullum nobis concederet diem sine nubecula, certum tamen sumus, etiam deteriores eventus latissimis successibus aliquando commutandos. *Vide fol. 570.*

Peroratio.

Videte igitur, Auditores, ad cuius affideatis mensam. Si mundanae, hic videberis gaudere, sed cito omnia in deterius commutabuntur. Si divinae, hic videberis tristari, sed tristitia vestra commutabitur in gaudium.

Si vero concionator velit taxare hodiernam nuptiarum pompam, in cultu corporis nimiam, si eam excedens laeta ad excessum convivia, legat tertium librum *Trifmegisti cap. 10. fol. 429. & de Temperantia fol. 292. 3. 797.*

DOMINICA III. POST EPIPHAN.

THEMA.

Et ecce leprosus veniens adorabat eum.

Concionis Argumentum.

Sibi sunt simillima, lepra & peccatum.

Exordium.

Diversa observant in hodierno Evangelio Commentatores, & annotant. Quidam laudant huius leprosi humilem orationem, & doctam; dum ea scilicet breviter insinuat, dicendo *Si vis*, semper in Christi medici potestate esse, dummodo velit, infirmum sanare. Quod privilegium nulli medicorum est concessum, juxta illud,

Non est in medico, semper relevetur, ut eger;

Inte dum docia plus valet arte malum.

Alii late disputant, an tangendo leprosum, legem Moysi Christus non infregit, cum ea leprosum tangere inhihiberet. Et resolvunt tribus quasi verbis negative: cum non militaret in Christo ratio legis, cum caro illius esset purgativa, nec infici posset. Nos vero lepram conferemus peccato.

Persecutio.

Quam haec duo sibi sint similia, liquet ex effectibus. Si dicas lepram & leprosum confudales suos inficere, facit idem & peccatum & peccato-

res, juxta illud: *Qui communicaverit superbo, induat superbum.* Communicatio, sive lepra est, sed nihil contagiosius est corruptae mentis. Eva deliquit, & mox, &c. *fol. 331. 332.* Si dicas, balneum eos sanare, vel riduum leprosum corpus a se dispergere odorem; idem omnino efficitur peccatum in peccatore: bonum enim peccatum inficitur tantum. Si dicas, eos sequestrari & civitatibus excludi; subiungo, peccatum carorem caelo excludere. 184. Si dicas rursum, unctis pueris, etiam mundum ornamentum, nec hic laboravero: peccatum enim unctum mundum mus. 181. Si denique asseras, homines omnes ab hoc morbo generatim me abhorre, & assero, Deum omnemque cordis peccatum sanare odisse, cujus odii signa, &c. *184.*

Peroratio.

Vtramque ergo praestat summè declinare lepram, spiritalem tamen magis, ut anima corpori etiam praestet. Quare peccati odium, ut videtur magis & majus fiat, in homine Christiano conandum est. *187.*

ALIA.

THEMA IDEM.

Concionis Argumentum.

Libri obsceni, leprosum mensa.

Exordium.

Arbitor, Audis, neminem vestrum convivari velle una cum leproso. Nec enim cibum ab illis concedimus, & eorum habita condesum, & manu eorumdem sumere: & tamen si probem hoc quoddam, ut saltem sapius a multis fieri, quodque etiam nobiliores pugnet leprosum mensis accumbant, forsitan quis mirabitur: atamen id fieri verum est.

Persecutio.

Si, Auditores, vobis hodie salernum capaci auro vel gemma propinat prius tamen fordam araneum in hoc generoso potus carthago commisit: tancine apud te esset Opimianum vinum, & c. At quoniam tamen tante dementiae inveniuntur? Nunquid hoc aeo plurimum praefertim festis, etiam concione sacra omisit, libros obscenos lego Ovidios inquam, Amadisios, &c. edoque legere quid est aliud quam lenum; & phrasia, stylus, elocutio, velut aurea patera; 34. Scio quidem & quasdam praetextum vanissimum asserere dum reprehenduntur. Nam res: Tantum verbis & stylo delector, hinc eloquentiam haurio. Nam discere volunt bene loqui, & male vivere. 325. Mihi credite finit illa lepra, & quavis sanie pestilentior. *Sueta, &c. fol. 325.* Olim Hebraei nec tanis male hos obscenos libros assimilavero. 326.

Peroratio.

Si tamen quis nondum ab horum lectione velit desistere, caveat ne morte flagelletur. Si enim sanctissimus vir Hieronymus flagellatus asserit, quia Ciceronianus esset, &c. *326.*

ALIA.

THEMA IDEM.

Concionis Argumentum.

Pictura inhonesta animum, ut lepra corpus inficitur.

Exordium.

Inhonestarum picturarum frequens est multis ornatus, dumque in aula & cubiculo ornant, quovis ad eas accedentes, quod & lepra solent, inficiunt. Veneum enim immittunt per oculos in animum, & latius, &c.

Persecutio.

Multa olim idola proponebantur adoranda, quae, &c. 316. Absit foribus certe tales rivuli. Cum tentatio deest, pictura supplet. Aristoteles ipse (ut reteram, quam etiam veteribus inhonestae picturae faciem exco in suis Politicis, &c. sed & optime Aristoteles! philosophia sua mundum dudum exulante iussa est. Scio quidem talium picturarum cultores a suum vitio suo habere praetextum, & artificum parandum esse censet. Pictores hominem ideo saepe fingunt investit, ut humani corpora capteat artificium. 326. sunt certe tales pictores venatores. 326. sed cum Deo exosi. Narravit quidam nuper, & pene catalogum connumeravit.

Peroratio.

Hanc igitur pictorum lepram jubete, Auditores, & domo exulare. Si tificium amas, ita illud cole, ut injurius non sis pudori domum esse frequentantium, sunt enim colloquiis malis peiores picturae. *327.*

Index Thematum moralium.

ALIA.

T H E M A.

Domine, si vis, potes me mundare.

Concionis Argumentum.

Divine voluntati omnia committenda.

Exordium.

Nec ullius Angeli, nec hominis voluntas esse potest bona, nisi divinae consentiat. 548. An forsitan hæc doctrina constitit leproso, dum rogat non absolvi, sed conditionate, dicendo, Si vis mundare? De hoc voluntatum consensu loquimur 548.

Prosecutio.

Si D. Augustino credamus, hæc oratio leprosi est perfectissima. Quærit Augustinus qui recto sint corde; nam in hac rectitudine cordis omnis cardo Christianæ vitæ versari debet. Ita David hanc rectitudinem cordis coluit, ut vix sibi quæpiam in ea parem habeat. Cum enim Abrahonem. 548. Sed en hominem rectum corde, magnum illum Abrahamum. Nam ut orbi testatum fieret, &c. 549. & 550.

Peroratio.

O Christiani, si hoc intelligentiâ & ratione, prout par est, comprehendere tam vellemus quam facile possemus, vix amplius ulla difficultas foret, &c. Sacrificemus nos, ut Christus quondam, Deo Patri. Nam rectissime dixit pius ille scriptor Ludovicus Granatenlis: Non est sacrificium majus, aut Deo gratius, &c. Vide fol. 548. 549. & 550.

De Centurione require Conciones nostras Quadragesimales Tom. 2.

DOMINICA IV. POST EPIPHAN.

T H E M A.

Ecce motus magnus factus est in mari.

Concionis Argumentum.

Excitati motus causa peccator & peccatum.

Exordium.

Cur hunc motum Christus rex cæli, terræ, maris permiserit, quem utique impedire potuissent, diligenter SS. PP. disquirunt, & unanimiter in Iude traditoris præsentiam, omnem culpam conjiciunt, & recte. Quid enim mirum, mare ob peccatum turbari, cum omnia peccatorum turbetur, &c.

Prosecutio.

Verissime dictum est à præfco Philosopho: Initium salutis, notitia peccati. Reverti, &c. 180. Beneficenter Hebræus sapiens: Quasi à facie colubri fuge peccata. Quis tangit poculum, ut inquit Tertullianus, &c. 180. Nihil certe habet orbis formidabilius peccato. Omnia orbis ornamenta vastat, ut & cæli & paradisi vastavit quondam Lucifer, omnis elegantie ac venustatis miraculum, &c. 181. Furit non solum mare, sed & ipse Deus, cum in peccatum exandescit. 181. En orbis terrarum universus unus loco sepulchri quondam fuit. Vide fol. 182.

Peroratio.

Quid ergo mirum, si ita venenatum sit peccatum, provincias aliquando turbari, bellis discerpi, &c. in quibus innumera perperantur in dies, etiam ab uno quandoque homine, peccata? At ô miseros homines! Hæc quæ de peccato dixi, dicta & agitata sunt, nec manus à sceleribus retrahimus, Miramur stultitiam Elau. Vide fol. 186.

ALIA.

T H E M A I D E M.

Concionis Argumentum.

Cur discipulos suos navigantes naufragari pene permiserit hodie Christus.

Exordium.

Premissio divina revera vix aliud est quam humana, quæ nihil agendo desidet otiosa, & agere volentes non impedit, esse possit. Vide fol. 512.

Prosecutio.

Notandum primum est voluntas permittendi. 512. Quibus prænotatis, jam lubet querere simul & respondere: Cur hodiernum non motum maris solum, sed cur acerbiora permittit suis evenire, sive ipsam permissionis causam? Nunquam certe bonitas. 513. 514. Plurima enim ibidem habes in hæc nostræ doctrinæ explicanda de servientia.

Tom. I.

ALIA.

T H E M A.

Quid timidi estis, modicæ fidei.

Concionis Argumentum.

Hominum de Deo diffidentia.

Exordium.

Nec crebrius Christus, nil acerbius in suis discipulis castigavit, quam diffidentiam. Hinc illos modicæ fidei, tardos corde, generationem incredulam, perverfam appellavit sæpius. 575.

Prosecutio.

In varias sese formas diffundit diffidentia. Sunt qui Deo, &c. 575. At tamen Deo fidendum, & quidem soli. Jacob è Melopotaniâ redux, &c. 576. Scio quosdam audere huic doctrinæ replicare, ulu quotidiano doceri, sic sua cuique negotia succedere, prout dives, industrius, &c. fuerit. 576. Aliter nos suosque hodie discipulos docuit Christus: Nec est ferè quod tantopere displiceat Deo, quam tanta mortalium diffidentia, & in amicissimis suis graviter punivit sapius. Moses, &c. 577. & quam hodie rari sunt qui Deo fidant, mores hominum considera, & mundum pænetorum quasi navim plenam hominum de Deo diffidentium videbis, iam frugibus metuunt, &c. 579. & fol. 559.

Peroratio.

Et ut concludam, etiam in desperatissimis Deo adhuc fidendum est. Regum fasti memorant, 577. Davidem imitemur, nam vera in Deum confidentia clavis est ad ararium, &c. Vide fol. 579.

ALIA.

T H E M A.

Tunc surgens imperavit ventis, &c.

Concionis Argumentum.

Quanta sit Dei in suos providentia.

Exordium.

Magnificum Dei promissum: Qui tegerit vos, tangit pupillam oculi mei. Et quanta Deus curâ Davidem unum est persecutus, &c. 570. Eadem est & illi cura de omnibus. Quare invocatus à suis hodie, suis etiam statim præsto fuit, & surgens imperavit ventis.

Prosecutio.

Sanguinem & vitam Davidis Rex Saul perpetuis insidiis petiit, &c. Quamvis autem gravissimè Semei deliquerit maledicendo, tamen ideo præceptum ei dicitur ut malediceret, quandoquidem Deus etiam pessima Semei voluntate, quam non fecerat, optimè usus est ad corripiendum Davidem. 570. Vnde rectè Hieronymus. Omnia providentiâ Dei gubernantur, & sapientia quæque punitur, medicina est. Ubi & mirabile illud observandum, &c. 571. In quem finem putatis hodie divinam illam providentiam collimasse, dum extremè excitato ingenti motu maris, sinebat eos periclitari, alium sane satis indormiens? Rationes accipite: ut Apostoli de seipsis suæque fiduciæ experimentum caperent, in navim eos secum deduxit. 559. Altera est, ut ostenderet fiduciam in Deum nunquam magis enitescere, quam in mediis periculis. Tertiò, ut agnoscerent, dum ventis scilicet & mari imperabat, quam potens ejus sit in tribulationibus auxilium, quamque præsto sit suis. Deus enim alatos habet famulos, &c. 559.

Peroratio.

Agnosce ergo Christiane, sub hoc Apostolorum schemate, quam fiducia in Deum asylum sit securissimum. Quid enim obsecro, mi homo, cum te subitus imber opprimit, agis? in urbe rectum, credo, subis, &c. Fide Deo, & uti nautæ omnia ad navigandum comparant, ventum verò à Deo præstolantur, &c. ita tu, &c. 559.

DOMINICA V. POST EPIPHAN.

T H E M A.

Dum dormirent homines, venit inimicus homo.

Concionis Argumentum.

Tempus nocturnum furibus, otium demonigratum.

Exordium.

Vt homines, præsertim mercatores, quibus officina dives est, dum advesperascit, diligentissimè undequaque fenestras & januas obscurant, mi homo, cui satis dives officina est, unâ quâ gaudes animâ, dum advesperascit, id est, dum ab omnibus rebus feriis vacas, ostia animæ concludere, & excubias pone. Sunt autem ostia illa, sensus nostri. 554. Nam si vel aperta vel sine excubiis ea reperit aliquando diabolus, te otiant, te dormiente, subintrabit; & quæ primâ fronte amicitiam præferunt recepta, hostilem, &c. 554.

d 2

Prosecutio

Index Thematum moralium.

Prosecutio.

Ut fures, temporis nocturni sunt observantissimi, aliisque dormientibus ipsi vigiles ut dormientibus insidientur, & sine intento facilius porantur, ita & diabolus. Joannis illa hoc visio docet Apocalypsi. cap. 12. fol. 470. Mulier illa certe parturiens non vigilasset, orba fuisset filio. Est enim otiosus homo diabolorum domicilium. Unde inter sanctos Patres, hoc in proverbium quondam abiit: Qui laborat ab uno solum demone &c. 353. aguntque illic liberè ubi nullus est labor, sed altum indormitur. Plerumque enim cum manus ab opere &c. 353. Hinc Hieronymus &c. & rectè sapiens: *Iter pigrorum quasi sepes spinarum* 353. sed reperias forsitan qui nequaquam ferat otiosorum titulo insigniti sese. O, *Audit*, vana etiam occupatio est otium, & otium, & tempus aprum demonum insidiis, &c. 352. 353. 354. & plura alia ut hanc concionem dilates. fol. 324. & 325. & 323. Vide etiam fol. 492. ubi docet Auditor eum sedulo observare, ac noctis consilium, & plura alia verbo Diabolus.

Peroratio.

Ergo vigiliam vigilæ opponamus, sobriè vivamus, ne fur hic ingreditur infernalis. Non solet enim intrare solus, sed furum & prædonum ingens turba aliquando est concomitans. 356. & temporis simus observantissimi. Occupatos nos inveniat semper fur ille nocturnus, & concessum otium vertamus in negotium 353.

A L I A. T H E M A.

Et superfeminavit zizania.

Concionis Argumentum.

Quæ sit superfeminata hac zizania.

Exordium.

Variis à variis denotantur & notantur hoc verbo *zizania*. Quidam hæresim hoc verbo nominatam volunt. Alii verò vitium omne: alii verò peculiare luxuriæ peccatum. Hoc enim ubi semel superfeminatum fuerit adolescentiæ juvenum, unâ cum tritico semper succrescit, vixque ita eradicari potest, ut rursum non repullulet. Hinc Clemens Alexandrinus vitium hoc immedicabile vocat. Vide fol. 367. At si à me requiratis modò, *Audit*, quale, quodve hoc genus lolii sit, quod diabolus conatur agro cordis superfeminare, dicam illud brevibus.

Prosecutio.

Lolium hoc diaboli, est in actione, mala intentio. Quamquam enim actio nostra in se bona sit, si tamen mala adsit intentio, jam purè bona non erit, sed zizania commixta, aut potius integrè mala. Ut enim Salamandra &c. 459. Quod Salamandræ officium diligenter & cautè exequitur diabolus. Mille habet nocendi viæ. Narrat Horatius de comite importunissimo. 471. Sed ut non est unum lolii genus, ita & multiplex est mala intentio in una eademque actione. Nunc bonum semen est quod è cathedris in Ecclesiâ &c. seminatur, cur tamen, cum aliquando magno sint numero audientes, semineque hoc excipientes, fructum purum non referunt? Nunquid quia varia nos ad conciones audiendas intentione colligit diabolus? fol. 459. 460. 461.

Peroratio.

Videamus igitur, ne postquam semine aliquo bono agrum nostrum confeminavimus, diabolus superfeminet zizania: puta vel vanam gloriam, commodum proprium, respectum humanum. &c. Ad Salomonis tribunal. &c. 462.

A L I A. T H E M A.

Domine nonne bonum semen seminasti in agro tuo, unde ergo habet zizania?

Concionis Argumentum.

Vnde ortum sit peccatum.

Exordium.

Deum omnia bona condidisse certum est, & sementem fecisse egregii seminis. Nunquid pura sunt semina, præcepta omnia decalogi volumina sacre Scripturæ, Evangelicæ historię, insuper & lumen rationis quod liberalissimus Deus à suomet vultu derivatum in meliorem hominis parte collocavit? Quod lumen nos à bestiis fecerit, & plura alia præstat in nobis. Vide fol. 267. Unde ergo in agro, tam bono semine confeminato, zizania, sive, (ut tribus quasi verbis dixero quæ dicturus sum) peccatum?

Prosecutio.

An aliquid forsitan mali à Deo hoc videntur indicare hi famuli dum à patrefamilias originem zizaniæ requirunt; firmiter tenentes nihil produci in agro nisi Patrefamilias id jubente aut permitte. Unde ergo

zizania, qualia sunt calumnie, fraudes, furta infideliæ &c. Quæ tunc mundus hoc ævo scateret. Cautè hic loquendum quæstionibus. Talibus curiosis respondendum quæstionibus. Omnia mundi mala peccatum excipimus à Deo esse hac ratione docent Theologi &c. 351. & sic loquendo bona omnia & mala à Deo sunt actionis illius quæ actus causa est liberum arbitrium. 351. & lege alia plurima & peccati in hoc quæ diabolus peccati originem dixerim, quamvis nos ad peccandum pertrahat, & à bene capitis retrahat. 389. cum diabolus nil faciat Deo peccati à nobis commisi reum facimus. 387. Unde ergo zizania in agro peccati non proximus. Tu ipse homo qui peccas. Dum corpus hunc regas, genio indulges, devotio & pietas in te languescit, mater fit huius serpentis. Fit nonnunquam cum in semet descendit quisque &c. 354. f.

Peroratio.

Cum ergo nos simus qui huic nostro agro probo semine à Deo confeminato superfeminamus zizania, servos hujus Patrefamilias imitemur, & zelosi zizania eradicemus: conspergamus aqua salis peccata nostra: hac enim aqua lolium tabescit. Hinc David, *Lavabo per singulas vias lectum meum*. &c.

A L I A. T H E M A. Sinite utraque crescere. Concionis Argumentum.

Quamvis peccatum summè odit Deus, peccatorem tamen sustinet in magnâ patientiâ.

Exordium.

Priusquam ad ea quæ dicturus sum progrediar, hoc duxi præmonendum per peccatum nempe, summum bonum lædi summè, & lolium esse idololatricæ &c. Quare & Deus hoc etiam vicissim summè odit, licet tamen peccanti parcat: sinit, inquit, utraque crescere. 350.

Prosecutio.

Optimè quidam dixit quondam Theologus è D. Dominici famulo. Certissimum est, in eandem non dubito cum Theologo confestim manibus & pedibus sententiam, si consideremus quantum supplicii excipimus Judex, vel unico peccato sæpissimè irrogat. 181. 182. &c. sed ut aliqui ad hæc admittuntur, imò & disputant, an iuste post hæc vita Deus, utpote summè bonus, damnatos æternaliter castiget: Minus magis Dei erga peccantem misericordiam & patientiam poleat cum homines & amici sui odisse mortem, & mortis illatorem. Non in Deo. Quin imò eos etiam ad dignitates evehit. 573. Isteceus impolitus & meliora nititur pertrahere, 546. Nec statim eos quamvis morte dignos eradicat è mundi agro, sed ut hæc forsitan non mireris causam addo: sed divina providentia, nec statim omnia scelera punire &c. 579.

Peroratio.

Deum ergo huncque Patrefamilias imitemur, non statim ad illasve malas descendamus imprecationes, dum à lolio aut vexamus, aut patimur: vellem te mortuum &c. sed patienter sustineamus. Vult enim ut succrescat nobiscum zizania, & per tales anfractus ad celi nos invocere viridaria 572.

Si voles coram Religiosis concionari, vide duodecomplex malum, quibus nos steria turbantur ut triticum à zizaniis. fol. 696.

Vide etiam, si velis rationem examinare, cur Patrefamilias noluerit zizania eradicari. fol. 570. & fol. 574. Docet enim illis lolii Auditor etiam mala non bonis, cum nullum à Deo permittatur malum, quin ex eo bonum aliquod nascatur.

DOMINICA VI. POST EPIPHANIAM T H E M A.

Simile est regnum cælorum grano synapsi.

Exordium.

Hieronymus granum synapsi doctrinam vult significare evangelicam. Nec malè. Acrimoniam habent synapsi grana, & lacrymas cient. Sic & jam brevi discursu demonstraverò verbum Dei esse, & ad lacrymas commovere, sive id quandoque legatur sive è contextu audiat. Unde certe laudabilis illa Societatum & Confraternitatum consuetudo est, partitio scilicet illa mensura imaginum singulorum confuetudo est, partitio scilicet illa mensura imaginum singulorum Confatribus, in qua præter Patroni, aut Sancti aliquos effigunt, & cælata quoque est aliqua sacra sententia. Quæ etiam brevis sit &c. 489.

Prosecutio.

Mira est *Audit*, vis ipsius huius granuli synapsi: nec minor vis est earum sententiæ sacræ, sive illa sententia vel excipiat à calamo, vel à concione.

Index Thematum moralium.

concionantis: quamvis lectioni sacre auditio sacra praestet. Quamvis enim haec sacra sententia fuerint & sint vitium plurima testantur exempla. Sanctus Antonius etiam juvenis &c. fol. 403. & 404. O magnam efficaciam! sed si aliquando lector, aut concionum qui frequenter auditor, huiusmodi in te non experiaris fieri aliquid, memento me cum D. Hieronymo sacras sententias assimilasse grano sinapis, quod vim certe suam non exierit nisi commolitum, quapropter sententiarum sacrarum si vim sentire velis, & ita legere, ut tibi proficiat, haec observa. Primum quantum fieri potest &c. 832. sed quid facient ii, iniques, qui legere non possunt. 829.

Peroratio.

Igitur vel sacra aliquando legamus, vel legere si non possumus, audiamus. Volunt quidam sinapi vi vermes necari. Quidquid de ea re sit, hoc sacrum sinapi id praestat. 340.

Aliam si vult concionem huic priori morali (ationi congruam, lege quae habetur fol. 340. 341. 342. & Auditoris methodum, quam servat scribendo, imitare concionando, & erit concio pia & pulchra.

ALIA.

T H E M A.

Simile est regnum cælorum fermento.

Concionis Argumentum.

Malum consortium malum fermentum.

Exordium.

Vt modicum fermenti integram fermentat massam: uti speculum etiam certissimum maculam trahit ab anhelitu: sic quisvis homo cetera optimus & castissimus, a malorum societate navos recipit, &c. 332. Hæc scilicet omnium fere vitiorum natura, nolle solum esse, sed velle cum socio atque comite perire. Videamus breviter mali consortii, quam sit ingens & levis virus. 332.

Prosecutio.

Belgarum in usu factis hoc proverbium: mite sibi fabricat speculum, qui proximi mala speculum sunt. An quis nostrum hodie praesumat se se Petro Ecclesiae petra vel stabiliorum vel fortiorum? Petro dictum fuit tanquam petra futurae Ecclesiae portas & machinas inferorum illi cellulas: unus tamen ancillæ vocula prostratus est. 332. tantum habet momentis societas bonorum vel improborum: illa virtutis, vitiorum hæc magistra. Etiam nunc verum est cum electis electi, cum perveris perveris sumus. Nominatim verò &c. 332. Egyptius servator Joseph &c. 332.

Peroratio.

Praestat igitur, Auditor, malorum odium, quam consortium. Nemo vitiosus non aliquid nobis vitium aut commendat aut imprimit &c. 332. Fateor, difficile quandoque eos novisse possumus. Quare cum Apollonio Thyaneo &c. 332.

Qui plures hæc Dominici a morales vult conciones optimo ordine contextas legat Auditor Phœnientem de vitis lingue, vocetque linguam scurilem, adulatorem, Detraherentem, laetivam consortii humani fermentum.

SEPTVAGESIMA.

T H E M A.

Simile est regnum &c. Qui exiit primo manè conducere operarios in vineam suam.

Concionis Argumentum.

Operandum hic est.

Exordium.

Nos Dei agricola, vinatores & negotiatores sumus, sua cuiusvis negotio est: non est quod sumus otiosi, meminimus ergo non otandum, sed operandum esse. Nam non nisi operantibus, non nisi negotiantibus, merces datur. Et quidem negotiandum est, ulque dum veniat Paterfamilias: Operandum est, donec sero fiat. Quidam certe æstivum cælum imitantur &c. 714. Inceptum & propositum peragendum opus. Nam solos tales premiat Deus. De quo &c.

Prosecutio.

Laboribus omnia vendunt superi. Hoc dixere veteres olim, hoc hodie Christus infirmat: hoc docuit Apostolus dicens: labora sicut bonus miles. 833. In scholis nil magis decantatum, otium pulvis & lectus diaboli molissimus. Ubi labor non est, ibi nec virtus, virtutes namque omnes in sublimi habitant. 783. Quid est cum alioquin Deus sit liberissimus plebi suæ, non costos ælo panes deiecit, sed manna per agros sparsit, magno labore colligendum? 783. Sed & hoc in laboribus nostris attendendum, ne ut mundi operatores laboremus. Quam ii certe instar araneorum operantur. 14. Quod ne & nobis fiat, neve iis simus similes, tria omnibus operantibus hic in vinea Domini sunt observanda. 458. Vide etiam fol. 352. usque 354.

Tom I.

Peroratio.

Itaque hoc toto agamus animo, & omisiss quæ non sunt lucrando cõlo, in rem unam laboremus, nec hanc temporis perniciissimi celeritatem, quam retinere non possumus sine fructu effluere sinamus. Effluxerit verò, si sine labore fluxerit. 784.

ALIA.

T H E M A.

Conventio autem facta ex denario diurno.

Concionis Argumentum.

Merces promissa ad laborem incitat.

Exordium.

Alicubi moris est, ut vinitoribus & mesforibus, quo alacrius laborarent, fidem seu aulædus addit qui agresti musica opus fervere faciat. Nobis Deus &c. 251. Hodienorum verò vinitorum tibicen ipse Deus, dum denarium diurnum se promptè soluturum promittit.

Prosecutio.

Noverat nostrum velle, satis huic Patrifamilias. Quare dum ad laborem hos mittit vinicores, pretium laboris proponit, tanquam ad laborem efficacem facit incitationem. Nostrum velle simile est agrorum invalidis conatibus &c. 191. O cæcitas humanæ gentis! & cuius sola causa vel quia non credimus hunc denarium promissum tanti esse valoris, vel quia promissi præmii obliviscimur. Mundo fidem majorem damus. Promittit mundus temporaria &c. 191. Quanti tamen hic denarius cæli scilicet gloria, sit valoris, ab Augustino, si dubitas, requirere &c. 197. 198. Et certe si ad hanc quandoque gloriam hic dum laboramus aspiceremus, quævis pari cum Christo, qui propositio sibi gaudium sustinuit crucem, parati essemus. 200. Hinc suis aliquando Deus beatitudinis gustulæ misit laborantibus 202. & 207. plurima.

Peroratio.

Nos igitur, qui in hoc mortalitatis prolebo stamus, in modum Apocalypsi: Angeli stemus: cælum aspicimus, & labores nullos metuemus.

ALIA.

T H E M A I D E M.

VEL

Quod iustum est dabo vobis.

Concionis Argumentum.

Memoria cæli omnium laborum & malorum

Pharmacum.

Exordium.

Hos fore otiosos citò evocat Paterfamilias in vineam. Nec miror, cum tanta promptitudine præmium laboris promittat. Certè si hi vinicores attento præmio ad labores profecti ita fuere alacres, quamvis jam otio allecti, ita ad quævis etiam inasuetæ & dura patienter perseveranda unica illa præmii æterni promissa merces attentè considerata sufficiens est, &c. 298.

Prosecutio.

Hebræus Vates Ezechiel quatuor animalia &c. 208. Recita omnia, ut Auditor scribit, fol. 209. & sequentibus.

Peroratio.

Cum nobis igitur tædia, & cum mætor, & dolor, &c. requiem adspiciamus. 209.

ALIA.

T H E M A.

Acceperunt autem & ipsi singulos denarios.

Concionis Argumentum.

Num discrimen futurum sit inter beatos in beatitudine gloria.

Exordium.

Vinitoribus illis inæqualissimè laborantibus sub vespere tamen denarius idem omnibus in mercedem est datus. Nihil plus accepit qui toto die æstuvit quam qui horâ unicâ laborem salutavit potius quam subitæ 51. Attamen inter beatos cõlites futurum discrimen Theologorum unanimi consensu, & sacrae paginæ testimoniis constat. Sed en demonstrationes luculentas. Explicaturus, de in quomodo unus possit esse denarius & tamen non unum præmium.

d 3

Prose-

Index Thematum moralium.

Prosecutio.

In primis certum est fore & esse modò dispar supplicium &c. 250. Quid denique multis opus, quid inter nos de huiusmodi controversamur? hic minimè vacillans nobis testis est Paulus, 281. Sed nunc videamus quomodo denarius unus esse possit, primum diverfum. 251. 252.

Peroratio.

Eleganter certe S. Augustinus *Triumphat viator* &c. Videtis labores magni, magnum primum; prolixior patientia, merces copiosior, ergo certemus. &c. 252.

Poterit qui alias prolixiores volent concinnare conciones, legere *Rhetoricam caelestem*, & referre singula cæli gaudia, ut sunt voluptas oculorum, Aurium, Gustus &c. que sunt omnia instar denarii. Restet etiam huic denario diurno, quis comparaverit visionem Deificam. Quamvis enim omnibus beatis illa aut communis futura sit, alius tamen alio plura in Deo videbit: Sicq; erit denarius unus, at merces tamen diverfa, lege à fol. 252. usque 260. Vbi fusi hac tractat Auctor.

Si verò ob verba illa textus. Multi sunt vocati, pauci verò electi, de predestinatorum agere velis exili numero, si cum reproborum multitudine conferatur, lege fol. 287. usque 289.

Ad illa verba, Quid hic statis tota die otiosi. Dissere contra otium malorum omnium largissimum fontem, & vide fol. 323.

SEXAGESIMA.

T H E M A.

Cum turba plurima conveniret de civitatibus. &c.

Concionis Argumentum.

Verbum Dei quomodo excipiendum.

Exordium.

Q Vis enim credat valere animo, qui averse à veritate aures, ad fabulas laxissime finit excurrere, & dum in templis vitia verbis castigantur, ille factis domi exercet. &c. 274. Alia certe fuit aviditas horum Auditorum, de qua Evangelista &c. Hoc verò ævo sanè non desiderantur qui dicant, sed qui audiant, & quod dolendum est, licet plurimi sint qui audiant, pauci sunt qui quod audiunt, faciunt. Sicq; auditores verbi sunt, & non factores. Rem illam miseram, huncq; abusum castigabimus. 274.

Prosecutio.

Nescio utrum è duobus, magis, *Audit*, urgere velim, an modernorum Christianorum in divinis fastidium, præsertim in auditione verbi Dei, an verò hodiernam Auditorum ad sacram concionem confluentium, in eodem fructuosè excipiendi incuriam. Utroque hoc pede nunc homines claudicant: *Factum est*, inquit Lucas, *cum turba* &c. Desievit Hieremias vias Sionis lugere &c. 274. Et licet aliquando contingat, multos esse qui conciones audiant, illud tamen fatendum erit &c. 274. Imò sunt qui dicta irrideant, aut contemnant, dumque prædicatur, altum indormiunt. Alii verò sese omnino, quia docti sunt, exultatos volunt. &c. 274. 275. 276.

Peroratio.

Non ita ovicula verè Christi, quæ ab alienis dignoscendæ, cauma, seu signum in aure gestant, verbum divinum avide audiunt, & obediunt. Monitum Sapientis illis placet. 274. & 275.

Aliam lege contextam concionem eodem præfixo themate foliis 773. 774. Insuper & aliam formatam, lege de auditione verbi Dei, fol. 594. Vide & consule indicem rerum verbo Concio.

QVINQVAGESIMA.

T H E M A.

Ecce ascendimus Hierosolimam.

Concionis Argumentum.

Sue morti Christus obviam ivit.

Exordium.

Paucos habet imitatores Christus, suiq; in itinere Hierosolymitano sequaces. Ab hoc enim itinere abhorruere discipuli memores sanè dictorum aliquando Christi, firmiterque arbitrabantur sese unà cum magistro suo passuros; in hoc representantes quam natura humana suo semper studeat commodo. Hinc pati, hinc mori, naturæ nostræ sunt ingrata, licet eà lege nati sumus, & eò indices eam quò vivere omnia. Nunquid insaniæ foret, *Audit*, Optimi Domini &c. Vide fol. 268. Aliam certe hodiernæ die Christus nos docet Theologiam, quam explico.

Prosecutio.

Quænam, quæso, hæc Theologia est, quam Christus modò coram discipulis suis proficitur longa serie verborum? Noverant illum Deum. Hinc cum se prædicaret passibilem, jam jamque passurum, nihil horum

intelligunt. Alta igitur hæc erat nimis tradita Theologia, quæ debet vitam exemplo Christi sic peragendam esse in patientia, ut mori do habetur in desiderio. Hinc octogenarius ille color 268. & quæritur? si domus ruinam minetur nonne prompti ex ei migraverint? & quod nos ad quævis patiendam, imò ad mortem ipsam subicendam, proinde reddere deberet, postquam Christus mortem gustare non potest, dissimilis medico, secundum Theophylactum prius mortem præcipere voluit. Hinc illi, licet in hoc discipulis displiceret, ita constet non hoc Hierosolymitanum 269, & certe si dolores doloribus assimilamus, quos patimur dolores, quos sentimus mortis angores, imagines tantummodò dolorum sunt Christi. Hinc dum dolorum suorum refectam quando à nobis vult memoriam, sic nos alloquitur. O vos omnes &c. *Triumphat*, inquit, quia dolores &c. 268.

Peroratio.

Promptè igitur sic invitante Christo, sic nos hortante ipsa Ecclesia, hoc Quadragesimali tempore calicem Christi epotemus: cum Alexander Magnus dum decumberet infirmus aliquot male auxilii amici &c. 269.

A L I A.

T H E M A I D E M.

Concionis Argumentum.

Dum pauci pati volunt, pauci & salvantur.

Exordium.

Christus paucos, ut interpretes notant, hodie habuit in hoc itinere concommites, paucos etiam qui, dum de passione sua fuerat Hierosolymis verba faceret, ei aures darent. Si hinc, *Audit*, salvandorum tantum oculis vestris subicerem, qui modò ita dediti estis voluptatibus, ut bitramini ne me incongruè faciunt? Attendite 100. 287.

Prosecutio.

Abfalomo rebellem exercitum in patrem ducentem &c. 287. nota omnia verba Auctoris consequenter & lege fol. 287. recte.

Peroratio.

Verè lugent viæ Sion, vident nunc semitæ Babylonis. Evigilate domi iusti & nolite peccare: adlaborate, conamini omnibus virtutibus pernitentia Hierusalem subintrare Hierusalem caelestem. &c. 289.

A L I A.

T H E M A I D E M.

Concionis Argumentum.

Passio Christi disciplina linguæ.

Exordium.

Varunt aliqui, curiosè satis, cur nempe Christus ab Hebræis præfice de discipulis & doctrinâ interrogatus, ad hanc quidem interrogationis partem de doctrinâ respondens &c. de discipulis penitus silent. &c. 736. nec verò modò silentium tantum coluit, sed & in ipsi passum frequentius. Unde si rectè passionem Domini quidam nominem generale vitiorum remedium, ego linguæ esse docetro disciplinam.

Prosecutio.

Plurimè licet sint quæ linguam humanam certè volubilem sunt stringant & coerceant, efficacius tamen non existit firum quam ætas Christi patientis quotidiana contemplatio &c. Constantinus Imperator &c. 748. Nos insuper querulâ in ipsis doloribus statim nos linguam mus, nescimus silere 745. At Christus in omnibus suis suppliciis non in questus.

Peroratio.

Christum ergo imitemus, & silentium linguæ imponamus: dum sciet vel à Deo vel à proximo nostro affligimur: Augustini consilium imitamus dicentes: *Patere quod non vis, ut assequaris quod vis, quo expungimur, inde nascitur rosa quâ coronemur.*

A L I A.

T H E M A.

Tradetur enim Gentibus.

Concionis Argumentum.

Vbique temerarii iudices sua habent subsellia.

Exordium.

Variis sanè modis attentantur frequentius Christum tradere in manus tem Judæi. Hinc tam crebra de eo lata fuere iudicia à caparibus Phariseis acerrimis. Nec miriora in discipulos ejus fuere illata: Nec ullus unquam vir, quanquam præstantissimus, horum temerarium iudicum effugere poterit omnino subsellia, & quid dum se mures homines iudicant intendunt aliud, quam eos tradere linguæ proximorum discerpandos, ut Judæi Christum Pilato? Vide hanc moralis sermonem à fol. 486. usque fol. 491. & inde concionem contex.

Index Thematum moralium.

A L I A.

T H E M A.

Et illuderetur.

Concionis Argumentum.

Ab illusoribus nemo liber.

Exordium.

DEo siquidem non parcent irrisores, ita nec Christo filio, nec Christi discipulis. Archisynagoga & c. *Vide fol. 622. & 623.* sed omnia illa pertransiendo hodiernum introitum Christi Hierosolymitanum brevisculè contemplemur. 624.

Persecutio.

David optimorum Regum optimus varias passus est illusiones & patienter. Goliathus cavillator & c. 623. Insuper & ab ipsa conjuge sua Michole, quam protervè est irritus? Sed nunquid rectè dixerim, si hunc Davidis diem festum celebrèmq; introitum hodierno Christi Salvatoris ingressui comparem, cum Christus Dominus utrunque jam vicinus iret urbi & c. 624. sed & nunquid in suis fidelibus Christus & modò illudiret ab Hæreticis & a malis Christianis. Quàm certè irridetur justis simplicitas. *Vide à fol. 624. usque 627.*

Peroratio.

At uti Christus bene operari ob illusiones Phariseorum nunquam destitit, ita & nos furdè aures quævis derisorum verba excipiamus, & cursum nostrum ne intermitamus, ipse enim Deus deludet irrisores tuos aliquando, & mansueti dabit gratiam 626.

Ad illa verba, & flagellabitur. Vide fol. 756.
Si videri velit Concionator in Obsecra Bacchinales, cerè suis aliquando imputat, à fol. 350. Legat usque 351. Similiter si in luxuriosa convivio, eodem legat folio, & insuper in Indice rerum consulat verbum Gula. Plura verò de Christi passim efficitur docet Tom. 2.

Quadragesimalia require Lector Tomo 2.

DOMINICA I. QVADRAGESIMÆ.

T H E M A.

Et cum jejunasset quadraginta diebus, & quadraginta noctibus, &c.

Exordium.

QUOD naturalistæ ferunt, experienciâ comprobatur à multis esse, unicum Quadragesimale hodiernum Christi confirmat jejunium: Nempe jejunà oris salivâ fugari serpentem; quidquid verò de rei veritate sit non decerno, sed stygium diaconem jejunio Christi fugatum, imò quasi enecatum, evangelica testatur historia. Proinde pace vestra, *Audit.* non de variis tentationum generibus, sed de unico jejunii encomio differuero. 350.

Persecutio.

Loricâ jejunii priusquam accessum tentatori infernali permittit Christus sese obarmat, quæ Christi actio SS. Patres movit cur omnes calumum in jejunii laudes armaverint. Sic enim, inquit, *Basilius* & c. sic *Chrysostomus*, & c. sic *Hieronymus*, & c. sic *Athanasius*, & c. ita *Ambrsius*, & c. ita etiam *Origenes*, & c. Quid multa? diabolus nemo vicit sine jejunio. Jobus illud cæli spectaculum & c. 350. & 351. & fol. verso. Sed ingrata forsitan erit hæc nostra concio, & ut jejunii ingrata quibdam est inchoatio, ingrata forsitan & exit nostra præfens admonitio. Scilicet abhorrent infirmi & infirmæ sanguinis è venâ emissionem, licet etiam ipsa morbi vehementia, lenè aliud contemnit remedium. Hinc secum *Hilarum* 350. sed quæso dices comedere & bibere, quid demum mali est? Si certè non latitaret sub hac pingui herbâ venenatus anguis, non ita præci, non ita recentiores nostri jejunium & abstinentiam venerationi habuissent, 351. sed vin' dicam quid mali è gula? luxuriæ cursus quatuor habet rotas. & c. 351.

Peroratio.

Audit. hæc, & forsitan hanc sanctam, & efficacem medicinam abstinentiam, sic tamen instantè ut ab omnibus Christi fidelibus sumatur rogante Ecclesiâ, quis ex vobis audebit repellere, *Audit.* illud amplectamur, est enim Dei arx, Christi castrum & c. 351.

A L I A.

T H E M A.

& Concionis argumentum idem.

Vide de hoc eodem concionis argumentum contextam ab Authore concionem, à fol. 792. 793. & 794. & sequentibus usque 797.

Tom I.

A L I A.

T H E M A.

Et accedens tentator.

Concionis Argumentum.

Bene captis & bene morienti insidiatur diabolus.

Exordium.

EN Christo à baptismo redeunti, & in jejunio quasi adolescente, remoram perseverantiæ injicere quasi nititur diabolus, 308. Vultis ergo ut brevibus dicam, *Audit.* quonam tempore maximè nobis insidiatur diabolus.

Persecutio.

Arbor quamvis primo verè in frondes sese induat, flore triumphet, fructuque uberissimos polliceatur & c. 389. & 390. Unde primus & ultimus est cacodæmonis aries ut à bene captis retardet & c. Quòdque sæpe in vitâ non obtinet, in ipso vitæ termino obtinere non desperat. Hinc in morte hominis triplex cum tentationum turba circumdat morientem, è quarum numero turba est infernalis. Pirata scilicet insidiatur navi, cum eâ revertitur & onusta est. *Vide fol. 94.* & si revera in ipso diei ac noctis confinio ille, ut noceat, summè semper vigil existat, in vitæ confinio certè magis urget. 492.

Peroratio.

Quapropter illas approbo Romanorum voces: vigila, vigila, Mars vigila. 46.

Ad illa verba, tunc assumpsit eum diabolus. Moralisa in vituperium vanæ gloria sive ambitionis, & vide fol. 446. & verbo in Indice rerum vana Gloria, Honor. & c.

A L I A.

T H E M A.

Ostendit ei omnia regna mundi.

Concionis Argumentum.

Diabolus Geographus mendax peritissimus.

Exordium.

EN diaboli vasa: nunc ad pinnaculum templi, nunc in montem excelsum Christum elevat. Semper ascensiones quamvis ex periculosa sint, suadet. Hinc homines videmus varia moliri, sed struunt appposito verbo quod Græci docent & nominant *degeographis* 212. ita & diabolus hodie sese amariogè fingit divitiarum mundi & regnorum possessorem, sed mendacia quam sint ejus promissa videamus.

Persecutio.

Sunt Geographi qui orbem, orbisque partes spectandas in tabulis proponant. Sunt & Astrologi qui cæli leges & c. 213. En diabolus Geographum peritissimus: & ecce artis specimen & c. 213. Rectè te o vestrum tentatorem mendacii patrem vocamus. 684.

Peroratio.

At verò Christus veræ Astrologiæ Doctor peritissimus, loquens de de regno Dei, non terram non regna promittit, sed ea contemnenda docet, & ascensiones ædificandas in cælo 213.

Vide ad Idem Thema explicandum concionem aliam integram 214. 215. 216.

A L I A.

T H E M A I D E M.

Concionis Argumentum.

Eterna qui cogitat, quævis oblata terrena despicit.

Exordium.

QUAM mentitur Orcinians veterator rem alienam superbissimè spondet in præmium. Sed esto illius sint, quàm sunt caduca & fluxa! Transit momento mundi gloria. Igitur annos æternos in mente habeamus, & omnes ex orco larvas spernemus. *Vide fol. 10.*

Ad illa verba tunc reliquit eum diabolus, & ecce Angeli accesserunt & ministrabant. Moralisa de obsequiis Angelorum Christo impensis, & lege fol. 312.

DOMINICA II. QVADRAGESIMÆ.

T H E M A

Domine bonum est nos hîc esse.

Concionis Argumentum.

Frigidè id desideratur cujus valor ignoratur.

Exordium.

INter omnia desiderabilia, nihil ipso cælo desiderabilius. Vita nostra peregrinatio est. Cum diu ambulaveris, denique redeundum est. Vita nostra & c. Hinc jure in nos divina sedit indignatio, ardentius à nobis terræ

d 4

Index Thematum moralium.

terre fordes quam cœli delicias desiderari. 219. Sed quid, oro, causæ, rem
otinum desiderabilissimum tam remissè desiderari. &c. 219.

Profectio.

Causa prima est quæ ignaviæ nostram nonnihil velet. Quemadmo-
dum infans qui nascitur & educatur in obscuro carcere &c. 219. Secunda
causa est, quia hoc divinum gaudium rarius cogitamus &c. Videte mihi
Paulum Falconi simillimum, permittitur volare &c. 219. Tertia causa
est &c. 220. at quanto desiderio illud concupiscere sancti, Rex David S.
August. 220. 221. 223. Nec mirum: sciebant enim certò, ibi esse, bo-
num esse. Quod Petrus arbitrabatur in terrâ esse posse. 223.

Peroratio.

Sequatur ergo præcætes, imitemur ad alta prævolantes.

ALIA.

THEMA IDEM.

Concionis Argumentum.

Cur Christus petitioni Petri non acquieverit.

Exordium.

Natura corruptior nos genuit, & liberalitatem potius amamus alie-
nam, quam nostram. Cur Deus cœlum non concedit gratis &c. 217.

Profectio.

Non amat tales Petros Deus, nec has petrinæ voces audit: sed ut olim
milites soli dicat, cum sacramentum dicerent, coronam à mucrone gladii
pendentem accipiebant; ita & eadem ratione, & isdem ceremoniis
beata gloria acquirenda est, unde Paulo hæc res certa erat. 217. & 218.

Peroratio.

Quare ut Petrus, cœlum ardentèr desideremus: sed saniores emitta-
mus voces. Romani veteres pæne locum omnem possederunt consilio
suo, & patientiâ. Igitur & possidere cœlum velimus, si consilio non
possimus, patientiâ poterimus. 218.

ALIA.

THEMA.

Et ecce apparuerunt illis Moyse & Elias.

Concionis Argumentum.

Nullius boni sine seio jucunda possessio est.

Exordium.

Petrum exclamasse, Domine bonum est nos hic esse, quid mirum?
erat nempe & intererat consortio sancto, aderat enim ibi Deus Pater,
&c. aderat Christus sese in alia formâ solito plus, scilicet clariori & glo-
riofiori, repræsentans, aderat & Moyse & Elias, & duobus aliis & nu-
mero duodecimo assumptis discipulis. Igitur si Phocion inter Athenien-
ses vir maximus &c. jure ego huic hodie cœli gloriam esse maximam
probavero, ubi centena millia sunt, quibus unum cor & anima una est om-
nium, etiam licet dispar sit gloria. 241.

Profectio.

Hebræus vates Isaias bonis omnibus gratissimum ferens nuntium,
Dicite, inquit, iusto quoniam bene; homo gregarium & sociale animal, co-
ritibus gaudet &c. hinc variæ societates: sed vix ulla unquam sine parti-
bus, & dissidio &c. Imò Deus ipse cum nullius sit indigus, societatem
tamen affectare se simulans &c. & Christus hodie specimen aliquod glo-
riæ cœli exhibiturus, socios sibi in monte conquisivit. At alia erit illa
perfectæ cœli gloriæ societas, cuius caput est &c. 241. Porro in hac
suavissimâ, ut & hodie in monte hoc Thabor, nulla erit umbra invidio-
læ, licet etiam sit præmiorum disparitas, Pater decem filios &c. 242.

Peroratio.

Dum igitur illi interfuerimus societati, tanta ibi propinabitur ex hac
societate voluptas, ut rectius, & iustius illa Petri verba pronuntiave-
rimus, Domine bonum &c. 242.

Ad illa verba & respiciendæ facies ejus sicut sol, vestimenta autem ejus,
&c. docere poteris gaudia diversa esse cœli & beatorum corporum varias, futuras
dotes, ita integro secundo libro de Cœlo per capita omnia tradit Auctor à fol. 224.
usque 226.

Ad illa verba levantes autem oculos suos, neminem viderunt nisi
solum JESUM, doce hunc orbem & mundum nihil solidum habere aut perenne.
Vbi enim è sepulchris levaverimus capita nostra, non videbimus nisi solum JESUM
Iudicem, & judicandos. Cetera verò omnia ut sunt divitiâ, regna &c. eva-
nescent. Vide 214. 215.

DOMINICA III. QUADRAGESIMÆ.

THEMA.

Et cum eiecisset demonium locutus est murum.

Concionis Argumentum.

Primo de peccatis conterendum, dein confitendum.

Exordium.

Atentio nem debitam, & sedulam hic requiro. Audis, & dem bre-
vibus explico prius historiam Evangelicæ litterarum, & cetera mon-
reponite quod è litterâ promo mysterium. Obsecro Christiani hodie
nâ die sanati, & quidem murum: non quod formaliter hujusmodi de-
clus in diabolo sint; sed effectivè: Diabolus enim opum & calidè
tis garrir, quamvis cum quem possidet ex garrulo possit reddere mutum,
efficere plicem. Ut & effecit hodiernum hominem, quem rursus Chri-
stus pristina loquelæ restituit, & quidem sanctior. Sed faciendi ser-
tus ordo continet arcanum aliquid, satis doctrinæ, quod promo.

Profectio.

Quid vobis videtur, Audis, nunquid idem planè fuisset, si hominem
hunc, & mutum, & cæcum, & obsecum, aut prius pristino rursus
pristinæ loquelæ, & libertati restitueret? nequaquam. Prior erat
ciendus diabolus, ut subsequeretur loquelæ & viles. Tradidit certis
lestis hic hodiernâ die medicus accuratam justificationis hominis
peccata collapsi methodum. Quid igitur panitentem & rectè volentem
confessione loqui, sicque justificari factio opus est? prior ejusmodi
bolus, dein eo ejectione peccator loquatur, & peccati soliditatem
debit. Primo, inquam, conterendum, dein confitendum, & demum
peccati feditate, satisfaciendum. Ergone contritio ejectione diabolus
Contritio certè res est pretiosa ut momento &c. 290. Taliter quæ
actu formato contritionis, linguam statim solve, & de quibus ante
terebaris libere prome, & rectè, nullâ additâ excusatione, nihil quod
nobis factum est negando, non alios accusando &c. 643. & ad illa
rum clara pronuntiatio: ne contingat nobis quod infelicibus con-
Ephraïm Jordanem transire molientibus 393. quâ confessione peni-
satisfactioni incumbere. Non satis enim est mihi homo, 381. Accipere
dem oculi tui aperientur, & qui aliquando dicebas tecum multum
diens concionatorem libidinem aut ebrietatem damnare. Eodem
nem illum mihi vicinum concionator hodiernus perficitur, inde
dices tandem tibi ipsi tibi tangit Ecclesiastes, Tui ille vir &c. 381.

Peroratio.

O utinam Confessarii tales semper haberetis penitentes! Sed
dolendum nunquid est plurimos alioquin satis alibi loquaces, alibi
tescere, & aliena scire, & videre promptè vitia? scilicet laniis pluri-
similes sunt &c. 386. circa sua vitia, mi homo, esto austerus &c.

ALIA.

Et Thema & Concionis Argumentum, & Exordium idem.

Profectio.

Ante omnia igitur primò ejiciendus est diabolus si sani omnino aliquo-
do, id est justificari velimus; conscientie enim accommodatè medicum
est, & examine tanquam venatione aliqua indefessa, perseveranter
scientiæ est investigandus diabolus; id est, quo diabolus nos vitium
mè infestor. Quid enim juvat digitum obligare, cum stomacho libet
Quid pedi applicas malagmata, cum in pulmone sit vitium? Quid
baonitas obides? 379. Non minores tamen doceo negligendas non
sed vitia maligniora potentius subigenda, domestica vitia ante
sunt expugnanda 379. & 380. At nos sæpe decimamus merham & u-
tum. 389.

Peroratio.

Severè igitur documentum observemus docenti, ei parti præci-
medendum quam sentimus infimissimam; hocque est prius ejicere
bolum. 380.

Vide plura de examine, & cultu conscientie, si Contritio & Confessio
thodum rectam docere tuos velis foliis præfatum 393, 380. 381. 377. 378. 379.

ALIA.

THEMA.

Fiunt novissima hominis illius pejora prioribus.

Concionis Argumentum.

*Detestatio suadet præteritorum peccatorum, sedulo
cavendum ne ad vitiorum nostrorum
circulum redeamus.*

Exordium.

Ah quam sæpe pluribus contingit, quod inquit & docet hodie
Christus: Multorum novissima sunt pejora prioribus. Nam sæpe
pius ut canes ad vomitum redimus, & que in confessione evan-

Index Thematum moralium.

in peccatis, ea relabimur. Pharaones sumus, & impetratā veniā culpam augemus, linguā valeamus non opere &c. 282. Haec decrevi hominum instantiam carere, ea enim in causa est quare multorum novissima. &c.

Prosecutio.

Sæpe nos vitam meliorem incipimus &c. 282, 283. & 284. ac proinde tandem nobis frequenter emendationem promittentibus, nunquam vero præstantibus, quod contigit Pharaoni, & mari illi & balneo submergimus, cuius nos effecimus peccando fontes & creatores. 283.

Peroratio.

Igitur ne nobis, dum sumus à confessione peractā reduces, idem contingat, emendationem promissam fudeamus sedulo assequi. Quatuor animalia illa Ezechielis visa &c. 389.

A L I A.

Thema, Concionis Argumentum, omnino idem.

Exordium.

Usum forsitan quis irridebit quem Hebræi milles cum Deo luserunt. Quantum sæpius promiserunt obedientiam? & semper tales fuere post correctionem quales fuere antea. &c. Ita est *Audit*, sæpe post initia bona, progressus malus, pessimus exitus. *Sed de his latius*. 388.

Prosecutio.

Velim, *Audit*, ut parumper jam solito prolixioris sitis patientiæ. Plerique enim Judæi sumus. In confessionali, in morbo, in periculis extremis infesti vitiis videmus inimici 388. Audite quid etiam Ethnicius Aristoteles monuerit, cui certe hominum in progressu virtutum inconstancia non videtur fuisse incognita, secundo enim Ethico. cap. 4. sic loquitur: *ad virtutem requiritur firmiter & immobiliter operari*. Et recte; arbor enim quamvis primo vere in frondes &c. 389. Ita restatur Jobus, ita sacrificatur docuit Abrahamus 389. & 390. si aliter, novissima nostra erunt similia Levitæ apud focerum suum hospitantis. 390.

Peroratio.

Potius eligamus feliciora novissima, non hujus Levites, non Judæorum, non Pharaonis; sed Christi. Ita vivamus ut in extremā illā horā mortis dicere unā cum Christo nobis liceat, *Consummatum est*, hæc enim sola vox paradisi aperit. 390.

Aliam require concionem, idem, ut dictum, Thema illustres fol. 505. & 506. explicans illud Tobie 4. & 1. Timoth. c. 4. Attende tibi, Vide in Indice rerum & aliis verbis Confessio, Examen Conscientiæ, Diabolus, &c.

DOMINICA IV. QVADRAGESIMÆ.

T H E M A.

Est puer unus hic qui habet quinque panes hordeaceos.

Concionis Argumentum.

Arguitur Gula.

Exordium.

Christus optulentissimus convivor suis convivis unicum apponit Esculentum, pisces cum pane scilicet: de vino nulla sit penitus mentio. Contra gulam hic dicendum, & mensæ lauricia jure castiganda. *Vide fol. 154. & 156. & 324. & in Indice rerum verbo Gula.*

A L I A.

T H E M A.

Sed hæc quid sunt inter tantos?

Concionis Argumentum.

Deo nunquam diffidendum.

Exordium.

Hic sermo exigit in Deum fiduciam fuit. Quam exiguum fiduciam ut olim in Moysē, ita & in discipulis suis expertus est Christus & reprehendit. Moyses enim vir Deo longè charissimus, quia tamen &c. 577. similiter & Petrum castigavit ob eandem diffidentiam. Quante verò esset in Magistrum suum fiducie hodie Philippus, Christus examinavit dicens &c. 575. argumenta ergo aliquot recitari sumus quibus Christus in nostram diffidentiam usus est.

Prosecutio.

Optimè dixit Marcus Anachorita qui Deo non fidit &c. 567. & primum argumentum quo Christus usus est in nostram diffidentiam &c. 567. Alterum &c. 568. & cur hæc producamus? Nunquid dum hodie nam suam ita liberaliter aperit manum, torquē millia hominum saturat, unicā benedictione panem multiplicans, satis suam erga nos manifestat providentiam & curam? si verò nunc curiosius magis forsitan, quam utilis, si ita æqualiter illi cura est de omnibus, qui sit ubique tantam multitudinem hominum esse egentissimorum? Mira mi homo circa paupertatem &c. 568. in ipsa porro necessitate, aut fame, aut paupertate quantā Deus providentiā succurrit? &c. 568.

Peroratio.

Quamvis ergo in necessitate constitui ad Deum recurramus, eique fidamus. Regum fasti memorant 577. semper Deus adest suis nec affligit Dominus animam iusti 568. verus Germanorum est proverbium 569. sed optimè Hieronymus *fit homo qui esse debet, & mox addentur ei omnia per quem facta sunt omnia.*

A L I A.

T H E M A.

Facite homines discumbere.

Concionis Argumentum.

Dignè communicaturo quænam observanda.

Exordium.

Quem solet hospes servare ordinem, eundem & servat & in convivando Christus. Non enim confusè hodierno ævo, & sine lege edicuntur & bibitur, sed ratio acubitus habetur, ut sic placatè & modestè quis convivetur. Vultis ut tribus quasi verbis dicam quæ dicturus sum? Priusquam pane benedicto hos sui sequaces pascat Christus per Apostolos curat eos ordinatè discumbere, cum verò panis ille figura sit. *Vide Eucharistia*. dixerō rectè quam præparationē præviā huic celesti convivio omnibus sit accumbendum: altè enim nimis vociferatur Paulus: *Probet autem seipsum homo.*

Prosecutio.

Hebræus vates Isaïas ostento cœli recreatus, *Regem Dominum exercituum*, inquit, *vidi oculis meis*. Si præcis Patribus fides sit, ignitus iste calculus verbum est æternum carne velatum &c. 854. 856. sed objicis, quis tandem dignus hoc convivio? Promptissimè respondemus: mortalium nemo, liquidem convivii spectemus dignitatem &c. 857. hoc interim unice cavendum est, ne os vinum ardens aut allium oboleat. 857.

Peroratio.

Probet igitur seipsum homo. Proben, inquam, Confessarii, hoc jam instante Paschatis tempore, penitentes suos priusquam faciant huic sacre mensæ suos accumulare; dignè verò is accubuerit qui filium suum primo pro Christo mactaverit. Cum Rex Syriæ Benadadus Samaritiam præmeret. &c. 857. & 858.

Plura si vobis de S. Eucharistia vide in Indice rerum v. Eucharistia. Si pro Themate hac assumere vobis Sacri textus verba. Colligite fragmenta ne pereant, poteris requirere, *Quomodo, & quibus, & quando danda, sit elemosina*. fol. 880. 881. & que fol. 885.

DOMINICA V. QVADRAGESIMÆ.

T H E M A.

Si veritatem dico vobis, quare non creditis mihi.

Concionis Argumentum.

An veritas aliquando celanda & quando celari non possit, sed libere sit promenda.

Exordium.

Dixit Israël Moyses tam præcellens ac divinæ fuit formæ, ut genitris illius scriptor aulus fuerit dicere. Nemo 682. Interim quævisque sermo, bonus sermo est cum Deus linguæ moderator est. Sed unde hoc constat, cum verum dicitur: nam mendacium sive sermo mendax, diaboli larva, veritas verò Dei imago est. Hinc Christus. *Si veritatem*, tanquam si diceret in hoc scitis me à Deo & non à diabolo esse, Occasione horum verborum de veritate agemus & dicemus pauca. 683.

Prosecutio.

Mendaciorum ubique protectores plurimi, & rem omnino illicitam, licitam quandoque volunt. Ut sunt mercatores, propolæ, caupones 688. & plurimi passim obijciunt, equis adeo ipse sit sibi inimicus ut grande commodum figmento non grandi respuat 689. Talis fuit Christus hodie, qui quamvis præsciret ob veritatem sæpius dictam aliquando sibi moriendum esse, eam tamen nunquam subtrixit. Quare & S. P. August. moriendum potius quam mentendum esse asserit. 689. Ergone nunquam veritas subtrahenda est, aut quandoque celanda? licet quandoque. At aliud est mentiri, & verum celare: aliud est falsum dicere, aliud est verum tacere, & profectò veritatem velle tegere &c. 688. Non ita Christus veritatem qui libere sit professus. Rursum ergo quæro nunquam subtrahenda est veritas? solus aliquando quis torrentem sistere non potest. Sint hæc ita, nihilominus tamen cum libertate promenda veritas 616. Christus itaque cum ad hoc esset constitutus ut diceret & doceret veritatem, veritatem subtrahere non poterat. 616.

Peroratio.

Itaque veritatis sumus amatores & cultores præsertim, vos Judices Consiliarii, & sit vobis, mens ut libera est, libera lingua. 616.

A L I A.

Index Thematum moralium.

A L I A.

T H E M A.

Ego autem non quero gloriam meam.

Concionis Argumentum.

Virtutes publicare, est perdere.

Exordium.

Inter prodigia naturæ recenset Plinius, sine foliis natam fuisse aliquando vitem. 475. Inter homines prodigium hominis recenseo, hominem, variis naturæ & gratiæ donibus præditum, & tamen humilem, qui quæ novit ita cautè has sacras explicare merces, ut nihil de earum pio valore, vana gloria, ipsaque adulatio sui furentur. Ita suas explicavit merces Christus, ideoque hodie sic contestatus; *Ego autem, sicque patro miracula, ut gloriam non meam, sed Patris, quæram*: qui enim aliter, aliavè intentione actiones, etiam ex se summè meritorias, exercet, actionum suarum & valorem & meritum perdit. Latius hæc dixero.

Prosecutio.

Struthionum, non Christi imitatores, hoc ævo sunt plurimi: & ut plura mundanorum & aulicorum plerumque sunt pilea, ita & plurimorum sic exornantur actiones etiam pietissimæ. Id est, *Audit*, videri volunt jam omnes, dumque videntur laudari, & suas quisque explicat merces. Ecclesiastes quispiam insigniter se dixisse autumat, & forsitan nulli placuit. Ita musicus, ita pictor, dux militiæ, &c. 477. Certè dico, struthionibus similimi. Avis illa nobile symbolum stultitiæ est, mole corporis non inæqualis camelo. 478. Cainum per invidiam, Abiron per superbiam, & ad inferos ruere, nil mirum: sed bis mirum, esse non paucos, qui per abstinentiam & elemosynam tendant ad erebum. 478. Imò per sepe gloria spernitur, ut acquiratur. Dicam, sed nil hic meo sensu definiam. Vir maximus nostri ævi Theologus. 473. O verè miser! hoc enim perinde mori est, ut Eleazarus Hebræus, &c. 478. Non ita se mori velle, hodie contestabatur Christus hinc verbis: *Ego autem non quero, &c. q. d. Si sic operarer, inglorius morerer*; nam vana gloria actionem ornem vitiat. Quare D. Basilii hinc titulis exornat: Digni certè qui expendantur, &c. 478.

Epilogus.

Sed vereor, ne multi hæc monita non satis capiant: hos mores, hoc ævo amamus, &c. 480. & tamen certissimum illud D. Gregorii est: Omne bonum quod per concupiscentiam laudis ostenditur, occulto adversarii juri mancipatur. 480.

A L I A.

T H E M A.

Est qui quærat, & judicet.

Concionis Argumentum.

Utilitas homini, dignitas Deo cedat.

Exordium.

Quid est, *Audit*, quod Christus, postquam apertè satis declararat, sese per opera sua gloriam nullam humanam quærere, subjungat, *Est qui quærat, & judicet*? Emphatica fuit hæc Christi locutio, minarum plena, eam igitur discutiamus.

Prosecutio.

Doctissimus Lirani hæc explicans Christi recitata verba, sic scribit: Deus Pater de illis qui me modò inhonorant, aliquando vindictam sumet, sicque mihi gloria illa, quam vos mihi denegatis, restituetur. Nil enim certè magis tuetur Deus, quàm gloriam suam, eamque denegatam requirit acerrimè. Pro cuius rei clariori explicatione notandum est, in cunctis Dei operibus duo reperienda esse: dignitatem & utilitatem: homini utilitatem Deus, &c. 473. Fiat igitur bona semper à nobis divisio, gloriam enim suam Deus alteri non dabit; & si eam Deo deneges, vindictam time. *Herodes Agrippa*, &c. 473. Et cur, quæso, olim Deus sub pœna capitis sanxit rem primo intuitu minutam? Ne quis scilicet odores divino cultui, &c. 477.

Epilogus.

Ne, rogo, Christiani, ita Deo tantis donis ditati simus injurii, ex rebus omnibus rectè gestis Deo suum solvamus vectigal, ut Christus Deo suo Patri promptè & humiliter persolvit, & vigilant curâ, ut loquitur Gregorius, per cuncta opera &c. 477.

Plura si dicere voles de vanâ gloriâ, vide à fol. 473. usque 480. & fol. 446 & in indice rerum verb. Vana gloria, & de veritate, vide fol. 297.

DOMINICA VI. QUADRAGESIMÆ

SEV PALMARVM.

T H E M A.

Multi autem vestimenta sua straverunt in viâ, &c.

Concionis Argumentum.

Mundi gratia vitrea est, quæ cum splendet frangitur.

Exordium.

Adest, *Audit*, celebris illa & nota factis nomine, hebdomada sancta, seu magna, quia scilicet magna quædam, ut loquitur S. Chrysostomus *Homil. 30. in Genes.* & ineffabilia bona nobis contingerant. In illa extincta mors, interempta maledictio, tyrannis diaboli dissoluta, vanaque decrepta, Deus hominibus reconciliatus, cælum factum penetrabile, & Angeli hominibus convivunt. Quibus omnibus mundo, recte D. Bernardus, randa fuere primæ hebdomadæ pœnæ, nihil poterat fieri melius. Adm. &c. *Narra si placet singulorum dierum facta à Deo opera ex Genes. 1. & 2. ut miranda magis ea sunt, quæ his diebus peracta sunt Hierosolymis.* Admirabilius enim est Deum pro hominibus cruci fuisse, quàm Deum condidisse sydera, quod feria 6. contigit. Hodierna igitur triumpharia, in crucis ignominiam est commutata. Itane ergo mundi avoidegraria? dixero hoc statim latius.

Prosecutio.

O quàm dissimilis sibi facta est Hierusalem! quàm inconspicua, quæ mobilis ita D. Bernard. *serm. 2.* O quàm, inquit, dissimilis est! tolle, crucifige eum, & Benedictus qui venit in nomine Domini, habena in excelsis! Quàm dissimile, Rex Israel, & Non habemus regem nisi Cæsarem! Quàm dissimile, Rami virentes & crux, flores & spine! Quàm dissimile, aliena sibi subtrata habere vestimenta, & propriis deus talis nempe semper fuit mundi gloria: ita subdola, ita fallax, ita fugax, ita vana, ut rectè jam dudum proclamaverit Tarfensis Paulus. Non habemus, inquit, hic manentem civitatem. quasi dicat, Etiam quæ parata firmissima, ruunt. Licet enim nos è chalybe strueremus domos, & cæci Non legisse, imò hanc Pauli penitus doctrinam ignorasse adhibet la dovicum XI. Galliar regem, qui, &c. 214. Vis scire Ludovici caulam? jungit eam doctrinæ suæ Paulus: Præterit enim, inquit, figura hujus mundi. Elapso centum annos, sequuntur alii, &c. 214. prius eodem modo ut in pompâ aliquâ processionali, sacra circumferuntur imagines, scilicet nil stabile aut firmum voluisse ille rerum ardore, &c. 214. Multa offert spectanda, possidenda nulla, &c. 215. Quare & mundi quibidam opiloni confertur: ad rectius caritifici. Expertus est enim id ambitiosus Abfalon, Iudas, Ionas, & Christus hodie. 215.

Peroratio.

Quare, *Audit*, agamus, ut agere solet quis conducturus ades: qui ille primò eas inspicit, si placeant, exquirat, dein singulariter, nam in aliquor annis stabilem figere possit sedem &c. 214. Manfones videtur firmæ quibidam hujus mundi, sed errant, nulla in terris mansio, Nil hætenus regum &c. 214. Quare ad æterna, peritura hæc omnia spernetes, mentem, & oculos dirigamus: nisi quis nostrum malit hic amantibus in Hierusalem triumphare, dein æternum crucifigi.

Vide aliam Concionem integram de vitrea hujus omnis mundi favilla fol. 800. usque 801.

A L I A.

T H E M A I D E M.

Concionis Argumentum.

Cor hominis, insula fugax & saltans.

Exordium assume concionis præcedentis, dein sic prosequatur.

Quid mirum hunc lussisse Hebræos ludum Christi? Eundem enim & nos ludimus in dies. Utque hæc ramorum viriditas & amoretas carebant radice, ita proposita etiam piissima, Deoque grata, morum hominum velleitates tantummodò sunt, vixque proposita evanescent. Insula fugax est, insula saltans est cor humanum. Vultis ut dicat? Insulam narrat inventam in mari proflus admirabilem, & c. 214. Quàm multi hinc pascualibus multa castè proponunt, & ferventer, quamdiu etiam persistunt: dein proposita relinquent, & pejora propteribus perpetrabunt. Nivem imitantur, 819. Cantherii fumus in portu 819. Hierosolymitani fumus poenitentes, & Christo occlamantes: *Adm. dictus qui venit*, &c. & paulò post Christum spernentes, crucifigunt.

Peroratio.

O *Audit*, seridè resurgamus, & ubi resurreximus, maneamus sanctæ virtutum enim omnium fundamentum perseverantia. Notum hæc castri milites excubantes sub puro ac frigido love. Nocturni illi amatores. Noveritis & hoc vos: *Audit*, & quisque modò non solum se precare, sed & confessus sacramentaliter à se exigat, ut qualem se prestatere instituerit, talem se ad exitum servet. 819.

Vide aliam concionem de inconsistentia humanâ à fol. 386. usque 391.

Index Thematum moralium.

Quoniam vero hac palmaram Dominica, dierum Paschali prima est, congruat & accommodatè Pastores omnes docuerint de cauedrà requisitis ad confessionem Sacramentali rectè obtemperant conditiones, quas enarrat & conscribit Auctor in libro suo de cultu conscientia, & quibus omnibus spargim ibidem conscriptis unam formatam subscribo, in Pastorem omnium levamen.

T H E M A

Molti autem vestimenta sua straverunt in viâ.

Concionis Argumentum.

*Non jam vestimenta, sed se Christiani dolentes
Sacramentaliter subternant vicariis Christi.*

Exordium.

Ea, quæ perfecta sunt ab Hebrais, Christo urbem Hierosolymitanam salutem ingrediendi, optatem vos modò omnes, Audientes, præstare Christo resurgenti: Non quod velim ut pavimentum hocce templi vestris vestibus contegatis, aut ramis tantummodo exornetis, sed ut vos ipsi sitis templi nostri tapetes, tam virides & florescentes, quales eritis, si rectè sanctæ maris Ecclesiæ voto & mandato obedi veritis. Reus dico, non enim recta confessio in ipsâ tantummodo peccatorum prolatione consistit, sed in pluribus aliis, quæ breviter dixerò, vobis omnibus ut prosum, & officio meo pastoralis non desim.

Prosecutio.

Quod homini Christiano cuius, vesperi cubitum ituro, consulto præstandum est quotidie, sancta mater Ecclesia nunc præcipit accuratissimè peragendum, confitenti quæ unumquemque nostrum, ut quondam Hieremiam, ut evellat & destruat, disperdat & dissipet, ædificet & plantet. Sed ut rectè quis evellat & destruat, solius cognitio habenda est, quam quis consequitur ex diligenti examine conscientia, quæ confessioni Sacramentali necessariò semper est præmittenda. Sed cum & hoc examen rectè peragendum sit, primò pro acceptis beneficiis penitens Deo gratias agat, secundo brevi orationicula, qualis illa potest esse Job, Quantas habeo iniquitates, &c. lumen à Deo petat cernendis erroribus, tertio secum disquirat, Quid feci, dixi, cogitavi, & non feci, omisi, neglexi faciendum. Legi fol. 380. & 381. & 382. Quo factò examine non segnitur, sed ei quæ solent iniri rationes daturum & acceptorum ab ipsis questionibus, de peccatis dolendum est contritionis actu, quæ res pretiosa adeo est, &c. 290. Tres verò hic actus continet partes. 290. & fol. 380. 381. 382. postquam excitatam pro possibili obicurus confessionem hæc sibi quique penitens proponat. 492. Percepturus denique Eucharistiam, ad hæc apinsum intendat. 492. & 493. sed dein post impetratam veniam ad vitiorum nostrorum circulum non est redeundum: nil enim proderit duorum aut trium dierum correctio.

Peroratio.

Si tamen recidivam quis vestrum patitur, sæpius hæc Sacramentale medellam requirat: Concilium enim Tridentinum affirmat eos, &c. 348. si enim quis labi rursus non velit, non hoc tempore Paschali solum, sed & sæpius confiteatur, quod enim crebrò sordescit, crebrò mundandum est 349.

Si cui hæc Palmaram die, vel ex consuetudine, vel ex officio incumbit, Passionem sacramentali D. N. Iesu confiteantur, Tatum secundum Auctoris consilium.

RESURRECTIO DOMINI IESU.

Vixit, non est hic, non alii assumptæ carne, quam eâ in quâ passus fuerat, docuerat, ambulaverat, miracula patiarat, cæcos, surdos, mutos, leprosos contigerat: nec alii, quam in eadem & nos, in quâ vivimus carne reingemus: Ite pulchro discursu docet Auctor fol. 77. quod quidem bonis magno est solatio, malis verò poena major. fol. eadem.

Iesum qui vivit Nazarenum crucifixum: Mirabile, lætissimo Paschatis die etiamnum crucis & crucifixi mentionem fieri, imò verò rectè, nemo enim Nazarenus: hoc est stordus, fieri potest, ni prius crucifixus fuerit. Christus enim per crucem factus est Nazarenus, & pervenit ad triumphum gloriæ. Vide fol. 272. 273. & 274.

Quod hic bene Lector format, ut in aliis, diebus non legas conciones, ne mire, cum Tomo secundo Auctoris liber integer continetur de Christi resurgenti gloriâ. Tatum igitur alterum consile.

FERIA II. PASCHATIS.

T H E M A.

Et ipsi loquebantur ad invicem de his omnibus quæ acciderant.

Concionis Argumentum.

Colloquia pia Deo grata.

Exordium.

I si dorus omnia quæ loquimur, hoc discrimine judicari æstimanda. Aut enim bonum bene loquimur, aut malum malè loquimur: aut bonum

malè, aut malum bene proferimus. Malum malè, in verba digestum, &c. 608. bonum effectum malè, &c. Malum bene proferit, &c. bonum verò bene loquimur, si, ut Paulus præcipit, &c. Ita certè hi dubii de Christi resurrectione discipuli locuti fuere, ac proinde dum fabularentur (non quod hic dicatur fabulari à fabulis, sed à Forjariis, quia non vana, sed pia fabulantur) apparuit illis Christus. Ita igitur colloquia lædantur sumus.

Prosecutio.

Divinæ paginæ cælum sæpius relectum memorant, id tamen nullum sine gravi causâ, & grandi utilitate factum. Israël populo æther quotidie patuit, cum manna, &c. 745. In sacris paginis homo puræ mentis confertur cælo, &c. & talis cæli janua est lingua, quam pandi non vult Deus, nisi iusta de causâ: & nos sæpe cælum non esse, verba nostra confirmant. Erant tamen hi discipuli, quamvis ex parte dubii de resurrectionis mysterio: manna enim depluebant, ac proinde ad illos accurrebat Christus. Tales certè socii, ô juvenes! ô puellæ! hisce non solum paschalibus, sed diebus omnibus, inque omni deambulatione, prandio, conquirendi sunt. Nam bene inquit Salomon, &c. & beatus Ludovicus Tolfanus Præsul. At quàm fœda multorum, præsertim juvenum & puellarum multarum, sunt colloquia. 745. quàm vana, quàm jocofatio non quod velim omnem hominem æquè semper in verbis serium, veneror etiam virtutem illam quam Eutrapeliæ Theologi nominant, &c. 721. Sed ne & in his limites transiliamus, monet D. Ambrosius, 721. at parum est jocofa referri interdum, sed quorundam lingua sepulchrum patulum est spurcitia. 350.

Peroratio.

Hos tam fœtidi oris comites quisque fugiat, qui Christum à se fugere non velit. Monitum Apostoli audite, &c. Sicut enim censorius Dei oculus ubique nobis est observandus, ita censoria Dei aures nunquam non metuendæ. 351.

A L I A.

T H E M A.

Tu solus peregrinus es in Hierusalem, & hæc ignoras?

Concionis Argumentum.

Peregrinatio & piseâ & novâ lege semper usitata.

Exordium.

Cum multi peregrini ex diversis venissent partibus Hierosolymam, ad diem festum Paschæ, ut habetur Joannis 12. hi duo dubii & pusillanimes discipuli Iesum habitu peregrino illis appropinquantem, & quærentem quosdam inter se conferrent sermones, quasi corripunt. Tu solus, inquit, es peregrinus in Hierusalem, &c. quorum verborum sensus est: Cum multi peregrini his diebus venerint in Hierusalem, mirum est quod solus inter eos ignores ea quæ omnibus nota sunt. Pium igitur peregrinandi studium hodie, Audientes, approbatum video, nec novum, ut quidam dicunt, Papistarum est commentum, sed & etiam à Servatore adhibuit &c. 781. Latius id decernat, simul & quomodo peregrinatio instituenda sit, aliæ templorum locorumque sacrorum, hisce quæ paschalibus festis Christiis est utilis, & faris, vitiatio.

Prosecutio.

Magna sæpe humana est desidia, profanus torpor. Ad eod peregrinationis cultum quidam non exercent, ut etiam pedem efferre domo, & in templum proximum ire, non raro tædeat. Sunt qui quamlibet ob causam, &c. 779. Videre mihi sanctos viros, &c. & olim totus orbis Bethlemum & Hierosolymam confluit. 780. Modò verò peregrinationes non tantum longas (quas non omnibus passim suaserim) sed breviores omnes Christiani plurimi non tantum averantur, sed sæpe & ridet ob unicum olim Cupidinis signum, &c. 781. Sed forsitan aliqui nōrunt illud B. Francisci effatum, Qui multum peregrinantur, raro sanctificantur. Sed sciendum est, mutationem omnem loci nos peregrinationem nominare nolle, sed discursum otiosum aut curiosum rectius fatemur: igitur in dicto B. Francisci verum esse, frequentiores discursus hominem neque sanctificare, nec in aliquo animum morbi tollere. Cum enim quidam diu vagati fuerint, nihilo sanctiores redeunt, &c. 781. Sed satis de vagis illis peregrinationibus, videamus quanam sit peregrinatio religiosa, qualis demandata olim erat omnibus Hebræis, Peregrinatio hæc non studio videntur urbium, &c. 781.

Epilogus.

Vultis breviter, priusquam hunc de religiosa peregrinatione discursum concludero, devotæ peregrinationis scivisse signa, & praxim, finem, seu intentionem cumpitimus habete piam, &c. 781. 782.

A L I A.

T H E M A.

Et aperti sunt oculi eorum.

Concionis Argumentum.

Non auditores legis, sed factores justificantur.

Exordium.

Quamvis supremus ille Magister & Præceptor Christus longo sctis discursu eas explicaret his discipulis Scripturas, quæ tam de morte quam

Index Thematum moralium.

quā resurrectione Christi scripta erant, non quidem omnes, sed tales quae sufficienter eos dubios stabilirent in fide resurrectionis, oculi tamen eorum aperti non sunt. At ubi eum coegerunt, id est, obnixè rogarunt quatenus una cum eis hospitium ingrederetur, & cenaret, aperti sunt oculi eorum, hoc est, voluntarie se eis ostendit eā in effigie, quā erat cognoscibilis ab eis. Grata quidem erant colloquia horum discipulorum Christo, sed gratiora & efficaciora opera fuisse charitatis: hæc siquidem impetrarunt Dei Christi resurgentis visum. Plura de his operibus charitatis dicturus sum.

Prosecutio.

Quam sit illa verax Dei promissio, *Beati misericordes, quoniam misericordiam consequentur.* Vultis Deum, inquit, commoveri misericordia, vos ipsi prius misericordes estote. 881. Dialecticorum syllogismus est, &c. 883. Ita experientur discipuli in Emau, panem dabant, misericordes erant, & misericordiam consequuntur. Certè quæstionē illam si quis moveret modò, quam aliquando movit in vitā suā D. Chrysostomus, nempe, quæ ars omnium artium sit quæstuosissima, scio responsum promptum. Quid vobis videtur, *Auditores*? Verum est, maximum facit lucrum Gemmarium, &c. 882. Scivit hoc Sabaudæ Dux III. Amadeus, scivere plures: sed hic, obsecro, paulò altius penetremus, quid demum misericordia tam affabile habeat ac decorum, unde divinis oculis tantopere placeat. Quæ enim, &c. 882.

Peroratio.

Quapropter in quavis re imperandā, opus adhibe misericordiæ, tantum maxime imperatorum: nam nemo potentius partes patroni agit hic & post hanc vitam, quàm Misericordia. 119.

FERIA III. PASCHÆ.

T H E M A.

Quoniam sic scriptum est, & sic oportebet Christum pati,
& resurgere à mortuis tertiā die.

Concionis Argumentum.

*Christianorum consummatissima Philosophia est,
Bona facere, & mali pati.*

Exordium.

Narrant Historici quidam, Principem quendam pro symbolo habuisse pictum struthiocamelum, additā inscriptione durissimā: *Cognit spiritus.* 845. Ita Christus, pluresque post eum vii, patientissimi, omne ferrum concoquunt. Fit nonnunquam, ut corpus alicujus hominis species, debile, tenerum, &c. at si sublatentem in tali corpore spectes & inspicias animum, struthiocamelum dices, &c. 845. Tales vult esse Christus hodie discipulos suos, ac proinde hanc consummatissimam Christianorum Philosophiam illis tradit. *Quoniam, inquit, sic scriptum est, &c. Eandem & nos conabimur vobis, Auditores, inculcare.*

Prosecutio.

Eadem est, eritque semper membrorum lex, quæ capitis fuit. Quid caput nostrum Christus egit? Verissimus regni hæres erat, & summi Regis filius: hoc tamen tributum, &c. 217. Quod B. Leo expendens, &c. & D. Paulus, Res hæc fuit certissima, &c. & Isaias vates ad rem nostram satis accommodat, 217. & 218. Novi satis hunc nam naturam: cuncta gratis malum accipere, quam dare. Sed ut olim milites Soli dicati coronam, &c. 217. Non aliter porrigit Deus beatitudinis coronam. Patientum est omnibus, ita Paulus, *Omnes qui,* &c. 218. Attende ad verbum omnes, juvenis es, & cælum vis sustine. Servus, senex, vidua, virgo, &c. sustine. 845.

Peroratio.

Hanc igitur, *Auditores*, addiscite unā cum discipulis hodie à Christo traditam Philosophiam, & Christo capiti nostro conformemur. Credamus, agere bene & pati, tutissimum ad cælum esse iter, &c. 218. Plures si quis vellet formare conciones, ut hanc traditam à Christo sacram Philosophiam doceat, indicem rerum consulat verbo, Cælum, Christianus, Pati, &c.

A L I A.

T H E M A.

At illi obtulerunt ei partem: piscis assi, & favum mellis,

Concionis Argumentum.

*Ratio cur Christus piscem assum comederit, & vicissim
discipulis post resurrectionem suam piscem prunis
impositum apposuerit.*

Exordium.

Piscem, *Auditores*, assum refert Evangelista Christum hodiernā die comedis: & quidem, licet aliqui hoc in dubium vocent, verè come-

dit, quia vero ore vestisque dentibus usus est, & cibus per se perit, sed in aërem mox commutatur. Non ita verè comedit Angelus, quamvis aliquando visus sit comedere, ut patet Tob. 12. Vide hanc aquam terra sitiens, aliter solis radius; terra indigentia, soli caloris potentia. Sed de his satis aliud hodie disquiram documentis grati, quoque populo & appositum à discipulis comedit piscem non litum, sed assum, & piscem. Secretum hoc sacrum eruenus.

Prosecutio.

Quid, *Auditores*, astimatis facilius tolerabilis esse, triduo perit, oculorum, dentium, calculi dolores, &c. 15. & 16. Oportet & veraciter S. P. Augustinus: Melius est modica amaritudo in facibus, quam æternum tormentum in visceribus. Sed quisquam fortis ad hoc horreat, & felleum vel assum appositum nobis Christo piscem, necesse comedere. Sed animosè Christiani, solus Christus piscem hanc comedit sine favo mellis ante resurrectionem; at postea non comedit, neque nobis comedendum offert sine favo mellis. Quid enim dolores nostri, ad dolores Christi collati, aliud sunt quàm solæ imagines dolorum? Illius crucifixi verus est dolor, &c. 19. Verè, dico, comedit Christus piscem sine favo mellis felleum hunc, at nobis favo mellis conditus offertur. Vult scire quomodo? Fit nonnunquam ridiculi causā, ut scilicet thesauri colobium minutim concisum, adjecto pipere ita coquatur, &c. 19.

Peroratio.

Quare, *Auditores*, si nulla alicui dies abeat sine tuberculo, & quod aliqd tolerandum sit, nulla quoque dies abeat, quia aliquod genus Deus suis propinet pro se afflicto. Solus ille voluit calcare dolorum torcular, sed non solos nos vult calcare.

DOMINICA IN ALBIS.

T H E M A.

Pax vobis.

Concionis Argumentum.

Pax bonorum omnium conservatrix.

Exordium.

Post diluvium illud orbis generale Gen. 10. ad Noë, arce propter eum diluvii inclusum, columba venit portans ramum olivæ, *Gen. 8. 11.* Noë quod cessasset aqua super terram. Similem in modum, post gignis diluvium ad discipulos propter metum Iudæorum conclusos venit Salvator, portans ramum pacis. O si semper ramus ille virentis conservaret folia pax, inquam, si in terris viret semper, quales inde crescerent fructus! Ramus virens pacis conservat omnia. Vitam non cupulvis vestram, *Auditores*, hortor, fed in cupulvis animā, ramum hanc hodierna nostra concio inferat. Hoc est quod conabor, &c.

Prosecutio.

Duplex est ipsa hominis resurrectio, una animi, corporis altera: in hac vita fit sapiens, altera in extremo die fiet semel. Sed potior est animi resurrectio, quam corporis. Vultis scire quid modò voveam? *Men consurrexistis cum Christo.* Verè resurrectio corporis erit perpetua, quam enim corpus resurrexerit, nunquam morietur amplius ita & voveo ut, si animi resurrectio, sique animus in hac vitā ex peccatis vitam gratiæ revocatus, vitam servet, morisque peccati illi ultra non minetur. Quam gratiæ & resurrectionis perpetuitatem, unica mensura dicta, creat & conservat: quæ inter mutuos animos hominum, inter Deum & hominem, resulat: e radice charitatis, ac proinde pax ipsa, *ut sitis ramus recte dicitur, utque pax esset perpetua in terris, perpetua turque animorum reconciliatio & resurrectio, posuit præceptum Christi charitatis. Hæc, inquit, mando vobis, &c. Deus innumera pacis de vobis summi Pontificis & auctore, &c. 763. Recita omnia consequatur.*

Epilogus.

Si igitur *consurrexistis cum Christo*, quod scire poteritis, si vos invicem ametis, si pacis ramum cordibus vestris inferum habeatis, *Audite hanc nem, Nos scimus, &c. 762.* Hunc ramum conamini conservare vitæ, eritque resurrectio vestra animi perpetua, quia charitate & pace conservantur omnia.

A L I A.

T H E M A IDEM.

Concionis Argumentum.

*Quomodo pax, hodiernā die à Christo promulgata,
inter Deum & hominem, & hominum
inter homines, conservari possit.*

Exordium.

Quid est, *Auditores*, quod Beatissimus Paulus ita omnibus vestris fidelitatis discipulos suos impleri agnitione voluntatis dicit? *Gen. 1. 1.*

Index Thematum moralium.

enim scribit ad Coloss. 1. v. 9. &c. 540. Norat utique Paulus, &c. Nam sci-
ville Dei voluntatem, suamque illi conformare nosse, altera beatiudo,
celum alterum est, in quo pax est perpetua, perpetuòque viens: rectaque
talis conformatio est omnis pacis & tranquillitatis mater.

Profectio.

Qui suam omnino propriam voluntatem jam divinæ conformavit,
pace & tranquillitate omni fruitur. Certè piis illis prificis Patribus non
desuere variarum ærumnarum acerbitates: nam quò quis sanctior, &c. 541.
Heliotropio, inquit Plinius, æterna sunt folia. Idem de tali homine di-
xeris. Folium pacis ejus non defluet, nam, ut Persarum quispiam olim,
&c. 541. Callianus narrat, &c. 541. & 542.

Epilogus.

Perfissima hæc sunt, *Audiores*. Heliotropium, teste Plinio, formicas nec-
tat Humanæ voluntatis cum divinâ consensum, &c. 542. Quicunque divi-
næ voluntati seridè devotus est, in paradiso est. *Fastidiusque est in pace locus
qui, & habitatio ejus in Sion.* Utinam, ô Christiani, &c. 542.

ALIA.

T H E M A.

Gavisi sum discipuli viso Domino.

Concionis Argumentum.

Veri gaudii fons, visio Dei.

Exordium.

Davidis hæc est cantio, *Montes exultaverunt ut arietes, & cæli sicut agni
devinum.* sed quid significet forsitan, non omnes capiunt. Quandònam
ut arietes & agni montes (quod omnium rarissimum est) exultant? Tunc
montes exultant, cum homines, qui rationis celsitudine montibus sunt
similes, instar animantium ratione carentium exultant in rebus terrenis,
corporis, cibo, potu, aliisque similibus, & non in vero Deo. Certè nil ter-
ra habet, vera quod possit esse gaudii materia: sola ipsa Dei visio talis est,
& in cælo & in terra. Vnde bene discipuli viso Domino lætabantur, ut
inquit Evangelista, *Hæc summa dicendorum erit, &c.*

Profectio.

Gaudet avarus viso auro & argento, sed non rectè. Neque verè gau-
det ambitiosus, propositis & delatis honoribus. Gaudet habilis deliciis,
voluptatis cultor: sed neque rectè neque verè. Gaudet hodie discipuli,
viso Domino, sed rectè & verè, nam unicuique tantummodo in cælo & in
terris fons est gaudii. Sed quid sit videre Deum, five in quo illa consistat
visio, forsitan quis requirat. Nam magni ponderis quæstio est inter Theo-
logos, num Deus, qui spiritus est, corporeis oculis videri possit. Eam si-
lentio, &c. 257. Itaque cum S. P. Augustino concludo, incorporeum
Deum, &c. 257. Nunc igitur videamus, quomodo fiat. Bearus Thomas,
& cum eo Theologorum schola, &c. 255. Triplex verò hoc præmium
correspondet tribus virtutibus. 256. Sed dicis nunc, *Audiores*. Credimus
in cælo objectum esse veri gaudii Deum perspicuè visum, sed quomodo
in terra hic nobis potest esse objectum gaudiorum, cum scriptum sit, *Non
videbit me homo, & vivit?* Vera est Scriptura, sed accommodè explicanda.
Fidèle prius, &c. 252. ut Deum videre taliter possumus, ut Beati vident.
Sed est alia visio per quam & quâ Deus videri etiam à nobis in terris
possit, nempe per fidem, meditationem, contemplationem. Ita sibi, tan-
quam Deum videns, gratulabatur Rex Sion, *Concaluit*, inquit, &c. 256. ita
verè ille gaudet in terra, cum quis assidue, &c. 776.

Peroratio.

At nos stulti aliunde gaudere quærimus, & exardemus ut veruli illi in
Sulannam, &c. Vas Ilerquinii amplectimur, & Deum infinita formosi-
tatis miraculum præterimus, ac proinde raro gaudemus cum discipulis
Christi veraciter.

Si quis, occasione hujus etiam thematis, loqui velit de gaudio spiritus, quod so-
lum verum est gaudium, videat *Auctorem* à fol. 776. usque 778.

ALIA.

T H E M A.

Erpost dies octo iterum erant discipuli ejus intus,
& Thomas cum eis. Venit Iesus, &c.

Concionis Argumentum.

Deus ex malis bona, quasi ignem ex aquâ educit.

Exordium.

Sæpe quærimus inter nos, cur hoc illudve malum permittat Deus.
Pro quorum curiosorum, taliter talia inter se disquirentium, instru-
tione & solatio hæc annoto. Duo sunt malorum genera: Primum eo-
rum quæ molestiam, &c. Alterum, &c. 512. & 513. Si verò quis vestrum re-
quirat, cur Thomam in incredulitatem labi permiserit, paucis respon-
deo. 515.

Profectio.

Nunquam certè bonitas illa infinita tantam in orbe malitiam, &c. 513.
Saulis perfidia Davidi diadema contulit: Daniele fovea leonum altius
evexit, &c. Incredulitas Thomæ confirmatio fuit resurrectionis. *Legit D.
Bernard. Homil. super Missus est.* 513.

Peroratio.

Quare illum colamus & veneremur S. P. Augustini sententiam, *Melius
esse judicavit Deus, &c.* 513.

Tom I.

DOMINICA II. POST PASCHA.

T H E M A.

Ego sum Pastor bonus.

Concionis Argumentum.

Pastoris boni est, oves suas tueri & protegere.

Exordium.

Magnificum illud promissum, *Qui tetigerit vos, tangit pupillam oculi
mei*, verificat Deus, dum nos omnes oves suas tantâ protegit curâ,
ut nusquam suis ovibus deficiat. Taretur hoc de se David, &c. At nos latius
idiplum examinabimus 570.

Profectio.

Sanguinem & vitam Davidis Rex Saul, instar lupi voracis, sapius
petiit. At frustra: Deus enim cum protexit semper, de cujus manu lupus
nullus ovem vel unam rapit. Cum enim David in *Maonis* solitudine,
&c. 570. Nec mirum, Davidem sic protectum; noverat enim ovis illa
divinæ voci obtemperare, & divinæ providentiæ sese committere. Cum
enim Iesseus ille juvenis rebellem filium, &c. 570. Eadem est ratio in
omnibus aliorum hominum vexationibus. 570. Hæc flagelli loco sunt:
debet enim, etiam si Pastor bonus, cum o. es aliquando habeat rebelles,
quandoque baculo uti; nunquam tamen deferit, sed clamat, quæritque
illud ovibus suis inculcare, *Qui tetigerit vos, tangit pupillam oculi mei*. Con-
siderate mihi, obsecro, Iosephum, &c. 570.

Epilogus.

Fidamus ergo nos Christo, fidamus nos divinæ providentiæ. *Dominus
enim regit nos, & nihil nobis deerit.*

*Circa idem Thema docet, quanta Dei providentia sit circa vitâ necessaria. 567.
Quanta in amicis. 570. Quanta in amicis & inimicis. 572.*

ALIA.

T H E M A I D E M.

Concionis Argumentum.

*Quidam suiipsius volunt esse pastores, & Christo
diffidentes, alios sibi deligunt Curatores.*

Exordium.

Nil crebrius, nil acerbius in suis discipulis castigavit Christus quàm
diffidentiam, &c. 575. Quàm verò & frequens & periculosum sit,
vel sibi ipsi fidere aut algeri præter Deum, dicturi sumus.

Profectio.

Salomon hanc sui fiduciam graviter perstringens, &c. 571. sed non
tantum non in seipso ullus, sed nec in ullo altero ipse & fiducia figat. 575.
O homines, Dei summi illius pastoris opulentia ac potentia innarendum
est, &c. 576. Imò quàm zelotypus ille sit pastor animarum, alium dum
præter ipsum eligimus, pater ex punitione illâ in Moysè, &c. 577.

Epilogus.

Sed heu! quàm tamen in orbe rari sunt, qui Deo fidant toto animo.
Mores hominum confidat, &c. 579.

Quàm sit Christus Pastor liberalis, vide à fol. 814. usque 815.

Christi Pastoris verba quatuor perfectiones. 645.

Christus Pastor suave ovibus suis imponit jugum. 320.

DOMINICA III. POST PASCHA.

T H E M A.

Modicum, & non videbitis me.

Concionis Argumentum.

Omnia modica sunt præter aternitatem.

Exordium.

Secundum D. Chrysostomum, per primum *modicum*, in quo dicit *non
videbitis me*, intelligitur tempus ab horâ mortis Christi usque ad re-
surrectionem, quod fuit triduum illud quo jacuit in sepulchro; tunc
enim non viderunt eum. Per aliud, five per secundum illud *modicum*, intel-
ligitur tempus illud, quod ab horâ resurrectionis interfluxit usque ad As-
censionem, in quo apparuit illis loquens de regno Dei, ut habetur Act. 1.
Sanè licet hæc verba mundo & rebus omnibus caducis accommodare,
ipsa enim suâ vanitate & corruptibilitate clamare videntur, *Modicum, &
jam non videbitis me*, &c. ut latius dicturus sum.

Profectio.

Sapientissimus hominum, ut omnem humanæ vitæ periodum vel ad
centum annos ampliatam proprio penicillo depingere, &c. 18. *Recita
omnia consequenter.*

Peroratio.

Certè Christiani *Audiores*, si talibus oculis cælum frequentius suspi-
ceris, mihi credite, omnia hic modica & pauca esse cerneretis, &c. 19.

ALIA.

Index Thematum moralium.

A L I A. T H E M A.

Et gaudium vestrum nemo tollet à vobis.

Concionis Argumentum.

Fieri quì possit, ut quis nunquam tristetur.

Exordium.

Salomon, humanæ sapientiæ pelagus, & magnum portentum, libertatem pronuntiauit: *Non contristabit iustum quidquid acciderit ei*, loquitur sapientissimus Rex de rebus fortuitis, &c. 533. non quod nulla iustis obveniat, aut obventura sit discipulis Christi calamitas, sed quod nulla talis calamitas animi gaudium subvertat. Rationem dabimus.

Prosecutio.

Quibusdam paradoxa videtur hæc Salomonis sententia, *Non contristabit iustum*, &c. quasi verò quis etiam in hac vitâ gaudere semper posset. Quid, quæso, Philosophi de accidentibus definiunt? quomodo de iis loquuntur? Audite Hugonem attentè expendentem, *Quidquid ei acciderit*, 533. Itaque sentit ærumnas vir iustus, & sentiunt discipuli Christi tyrannorum verbera & tormina (sensum enim nulla exiit virtus) sed ex iis non turbantur, nec animi stationem mutant. Vnde & Romanus Sapiens, *Seneca*, Nihil accidere, &c. 535. Quemadmodum tot flumina, &c. 535. Tale erat illud nuntium quod misit olim ad omnes probæ mentis homines Isaias vates, *Dicite iusto*, &c. Verum ô Isaias, viro huic charissima uxor mortua est, &c. 535. Iacob sub dio dormit. &c. 535.

Peroratio.

Ergo non contristabit iustum quidquid acciderit ei. Vera erit & illa Apostoli contestatio, *Repletus sum gaudio*, &c. 533. & verissimum erit illud ad discipulos suos Christi dictum, *Et gaudium vestrum nemo tollet à vobis*, &c. Sentiunt enim iusti tristitiam, sed non consentiunt, &c. 533.

A L I A. T H E M A.

Iterum autem videbo vos, & gaudebit cor vestrum.

Concionis Argumentum.

Visio Dei vera causa gaudii, absentia Dei vera causa mæroris est.

Exordium.

Mirabilis hæc de quâ loquitur Christus conversio, sola videtur futura visione Christi, ita ut carentia visionis Christi, causa fuerit Apostolici mæroris, ipsa verò eius visio ab Apostolis præsentia, gaudii. Mysterium accipite, *Audite*. Quamnam vera causa homini potest obvenire tristitiæ? non talis est amissio bonorum temporalium, imò nec vitæ. Vel quamnam econtrâ vera alicui potest esse causa gaudii? nulla certe divitiarum, nulli honores, nulla denique voluptas. Ut breviter respondeam, unica tantum est vera causa tristitiæ, carentia scilicet visionis divinæ, & illius non ad tempus, sed in perpetuum. Unica etiam est gaudii, nempe visio Dei intuitiva. Ex his duobus fontibus omne malum & bonum. Sed quam pauci hanc norunt veritatem? Pænas omnes infernales, ut sunt ignis, frigus, fames, sitis (*Vide Damnationum regnum*) timemus, ac proinde de iis aliquando sermocinamur, sic & de gaudiis Beatorum, ut sunt fatuitas, amor perpetuus, aliarque veræ voluptates (*Vide Cælum*) at de visione Dei quis angitur, quisve de eâ sermo? Certe satis satis. Ratio est, quia plerique ignorant, visionem Dei, & carentiam ejusdem, omnium & bonorum & malorum esse fontem. Ignorant, inquam, quid sit videre Deum. *Discursum hac de re moralem & Theologicum lege sibi*, 147. 148. 149. 150.

DOMINICA IV. POST PASCHA.

T H E M A.

Expedi vobis ut ego vadam.

Concionis Argumentum.

Qui terram amant, cælum rarò cogitant.

Exordium.

Mæstiriam Apostolorum suorum, bonus Magister lenit utilitate diffusit sui. *Expedi*, inquit. Certum est secundum Chrysostomum, Apostolos nimis corporealem præsentiam Christi dilexisse, & ideo ad susceptionem Spiritus sancti minus fuisse idoneos. Res mira certe, & notari digna. Nunquid præsentia humanitatis Christi, ejusdemque amor, impedimento esse poterat adventui Spiritus sancti? Imò, adjumentum maximum, nam tales non inimici, nec sibi invicem contrarii. Quomodo, ergo, inquit, *Expedi*, &c. Quomodo vera est sententia Chrysostomi? Respondetur, fuisse aliquo modo impedimento, quia illi admodum adhaerentes discipuli, mentem in cælum, atque divinitatem minus attollabant. Si ergo Christi humanitas nimium dilecta Apostolis obfuerit, quò minus cogitarent cælestia, multò magis obfuit nobis terrena, dum ita quaeruntur & amantur. Nam dum nobis hic benè & abundè est, rarò cælum, cogitatione aut voto petimus.

Prosecutio.

Inter omnia desiderabilia nihil est in orbe hoc desiderabilius, vitam nostram peregrinationem est, &c. 219. Sed quid, oro, causa est quod omnium desiderabilissimam tam remissè desideremus? Apostoli vix oberrat Christi nimium dilecta præsentia: eâ enim dum fruebantur, cælum pegebant. Nobis plura obfuit quæ alienant nostram a cælo, non amantur. Quemadmodum infans, &c. 219. Alia causa est, rebus cælestibus nimium adhaeremus; spiritualis enim gratiæ plenitudinem, occupata mens non admittit, &c. *Vide* 220. 221. 222.

Peroratio.

Quin ergo fordes terræ averfati, cælum toto pectore zelabimur, hoc uno scilicet probi improbiq. luculenter diffundat, quòd probi vitam mortalis in patientiâ, æterna in voto est, &c. 221.

A L I A. T H E M A.

Et nemo ex vobis interrogat me, Quò vadis?

Concionis Argumentum.

Quisque à se querat, Quò vadis?

Exordium.

Diversimodè hæc Christi ad Apostolos suos verba à sacris Auditoribus explicantur: & omisissis variis, Bedæ explicationem præfero. Docet ille, Christum, cum ait, *Nemo ex vobis*, &c. indicasse discipulos, ut interrogare more eorum, qui discendentibus vale dicunt, eoque ante interrogant quò vadant. Ego verò hæc in re Apostolorum geram vices. Peregrinos vos video omnes, alium hæc, alium illac proficiscentem, &c. Quæro, *Audite*, Quò itis? quare sic itis? Vos hoc & ex voluntate, quandoque quaerite, ut actio omnis vestra recta sit. Statim claus.

Prosecutio.

Pueris trimulis aut quadrimulis quis inquietor? Totos dies hæc illicque oberrant, nec unquam uno loco consistunt: tunc equitantes sepe, &c. 464. Hic infantibus plurimi sunt similes, qui adiones sunt, &c. & tales sunt plurimi à quibus appositè cum nebulo Sazico quæro, &c. 464. Quorsum ita congeritis nummos, coagulos relevat. Quorsum ita discursitis? In templo es rarus, rator in confessionali, nulli me canæ Eucharistice, &c. dicite, quò itis? Nam certe in hac vitâ, Christiani, non licet nobis vanos ambulatores agere, & quò perferantur. Maximi refert, &c. 465. Fidelissimè Deus per Aggæum Prophetam nos commonefacit, 465. Non est molestior certe labor, quam labor ritus, &c. 465. & 466.

Peroratio.

Non simus itaque similes bobus triturantibus: non temporalem spiritalem scopum & terminum actionibus nostris præfigamus, & ad peregrinantem mentem revocemus: nam in alium, quam in Deum, deus nostros dirigere, certe aberrare est, 466.

A L I A. T H E M A.

Arguet mundum de peccato.

Concionis Argumentum.

Odio est Deo impius & impietas ejus.

Exordium.

Quærent quidam curiosè quid sit peccatum, utrum nempe aliquid, vel nihil. Quòd sit aliquid, vel ex eo constat, quòd à bono damnetur propter nihil, sed propter aliquem actum, qui quidem non est nihil. Oppositum habetur Ioan. 1. *Sine quo factum est nihil*, &c. peccatum, ergo peccatum est nihil. Et responderetur ad illud diversimodè, & intelligunt illud nihil dupliciter, uno modo positivè, & sic peccatum est nihil; alio modo privativè, & sic peccatum est aliquid. Alii dicunt, ut per illud nihil intelligatur nihil creatum, & sic peccatum ipsum erit nihil, id est, non ens creatum, quia omnia entia à Deo creata sunt. Alio modo aliquod ens dici volunt non creatum, sed inventum, & sic peccatum erit aliquid, scilicet ens aliquod inventum à demone in peccatorum. De omnibus quæ à Deo creata sunt, cantatur, *Nihil obisti eorum*, &c. De qua fecisti. De hoc ente invento scribitur, *Odio est Deo impius & impietas ejus*. Quod modò odium cõfirmat, cum dicit Spiritus sanctus, *Je m'indigne de peccato acculaturum*. Hoc Dei odium in peccatum declarabimus.

Prosecutio.

Cum Romano Sapiente rectè dixero, *Errat, si quis putat Deum nocere*, &c. 184. Sicut igitur Deus sanctitatem infinito amore, ita necessitatè peccatum odio persequitur infinito. Odii autem signa enumerare non cile plurima. Severè certe arguit mundum de peccato sepius. Quamvis supplicii æquisitum Iudex, 181. &c. Non parit certe Deus delinquentibus, 182. His adde, Deum seipsum suamque gratiam ei qui peccatator heret. Res certe dolenda. Nihil pulchrius animo, quò orat Dei gratiam, 182. dein jus cæli Deus admittit ei qui delinquit, &c. 184. & 185.

Peroratio.

Hanc tam severam nolite à Deo, summo peccati hoste, excusationem prehensionem, Ne quando rapiat, & non sit qui eripiat. Ille ipse iudicabit læsus est, &c. 187.

Index Thematum moralium.

DOMINICA V. POST PASCHA.

T H E M A.

Petite & accipietis.

Concionis Argumentum.

Oratio ad omnia utilis.

Exordium.

Discendens a discipulis suis Christus, fidelem atque strenuam administrationem illis relinquit, videlicet Orationem quæ eorum petitiones ad Patrem deferat. *Petite, inquit, & accipietis.* Ne verò errorem in petendo committerent, quo modo petendum sit docet, nimirum in nomine Christi. Quia verò modus ille orandi novus erat, & illis antehac ignotus: subiungit, *usque modo non petistis quidquam.* Orabant quidem discipuli Deum, similiter & Iudei, sed nullam in petitionibus Christi faciebant mentionem: latebat enim veteris Testamenti homines, paucos si excipias, cum sanctissimæ Trinitatis mysterium, Verbiq; incarnationis, tum in nomine eius petito. Talis autem petitiō, vel oratio, in nomine Christi, efficacissima est ad quævis obtinendum. Ita demonstravero præfati discipuli.

Prosecutio.

Non ita coluit arma gladii quæ Goliath, quàm Hebræus Rex David orationem, quam quāto sæpius iteravit, tantò perfectius semper perfecit. Præterquam enim septies interdiu preces ad Deum fundebat, mediā insuper nocte surgebat ad confitendum nomini Domini. Erubescit, hæc referens, *Auditor, Rex tantus, &c. 789.* sciebat nempe Prophetarum ille summus, omnia precibus agenda. Cæcæ quis meditatur vivere, cæcus non vixerit, si orare, idque frequenter, nesciverit. Ille Paradisi hospes castissimus Paulus, &c. 345. Tentatis, animique caltrum impugnat dæmon; ota. Nam ut militæ dux, cui caltrum commissum est defendendum, &c. 346. Iurare facile, aut impudicè loqui jam assuevit; ora: nam cuius lingue vitio oratio est remedium. Sapientia oraculum Salomon. 742. Infirmitas, imò jam decretoria mortalis, natura sic dictante, conscripta est; ora, & vitæ obtinebis prolongationem. Rex Ezechias, &c. 786. Divos vis tibi amicos, ora. *Oratio ad omnia utilis, &c. 339.*

Epilogus.

En orationis fortissima arma. Spirituales casta, quæ Medicis cognita, magistralis. Omnibus imperat & dominatur oratio, ad eam cælum omne & cæli conditor Deus, &c. 786.

A L I A. T H E M A I D E M.

Concionis Argumentum.

Oratio sine fiducia, corpus sine animâ.

Exordium.

Miseri nos, quā tenuem de Deo notitiam habemus! vix per rimulam aliquid divinæ lucis haurimus. Hoc scimus, Deum esse summum bonum, &c. 557. Dicturi igitur sumus, in quo hæc fiducia in Deum, cum preces sunt fundendæ maxime necessaria, consistat, quomodo vix sit orandum.

Prosecutio.

Ante omnia notandum primò duco, spem in hoc superari à fiducia, quod fiducia non quævisque spes sit, sed, &c. 557. Quā annotatione facta, jam inspiciamus latius, quid sit fiducia in Deum. Rex David gymnasium instituit palæstricum, & præcepit ut docerent filios Iuda. &c. Et cum ingens Moabitarum & Ammonitarum, &c. 557. Et quamvis hæc fiducia in actionibus planè omnibus, ut dixi, in Deum sit necessaria, maxime tamen cum preces fundendæ sunt. Audiamus, *Auditor, differenter de precibus mellissimum Bernardum, qui multorum orationem aut esse timidam, &c. Quā multi, antequam incipiant orare, incipiunt desperare, 557. O exigua fidei homo. 558. Hoc tamen sepius sit, ut nos ipsi nobis non panem, sed lapidem, &c. 558. Et conclude cum Auctore ibidem.*

Videat sol. 291. usque sol. 292. pias quasdam observationes in tres pias orationum calas, & argue eos qui longas orationes se fundere posse negant, ob intervenientes distractiones. Facile enim has fundere poterunt: quas si ita fundant, ut Auctor eas fundere docet, efficacissima sunt. Vide insuper à sol. 526. usque 528. quibus docetur, quomodo quævis modo precandum sit. Fiat voluntas tua, sicut in cælo & in terrâ. Bona enim animo si id precemur, semper oratio nostra est imperatoria.

DIEBUS ROGATIONVM.

Pro his diebus, *Leitor, nullas hic formo conciones, tum quia in 2. nostro Tomo plures formatae habet, cum Auctor ibidem Rhetoricam calescentem proficitur, id est, meliorem orandi, tum quia præcedentes nostræ formatae in Dominicam 5. post Pascha, & hisce Rogationum diebus subserviunt.*

ASCENSIO DOMINI IESV.

Nequè in hac nostrâ, & Christi, & Angelorum solemnitate, in primo Tomo requirere concionem, sed in secundo: deservit enim ibi Auctor Christi Ascensionem laudat. Fateor possem quādam huius solemnitati accommodare, eorum quæ in hoc Tomo primo continantur: sed ea vel nimis torta forent, ac proinde Lectoris

Tom 1.

ingrata, vel ad dicendum per horulam & cathedram non sufficient. Requirit tamē, si vobis, occasione verborum horum, Ecce duo viri altiterunt juxta illū in vestibus albis, Act. 1. De Sanctorum Angelorum in Christum obsequio fol. 312. & 313. & ad illa verba, Quid istis aspicientes in cælum, de cæli desiderio fol. 216. & 27. Quomodo affectus cæli malorum omnium sit pharmacum, &c. Memoriam cæli quotidie iussit aurandam. 208. 209.

DOMINICA VI. POST PASCHA.

T H E M A.

Abique Synagogis facient vos.

Concionis Argumentum.

Neminem in deliciis nutrit Deus.

Exordium.

Quemadmodum qui periculosum pelagus navigaturi sunt, his periculosa loca scopulique ab experto aliquo navarcha indicantur, in quibus plerique naufragantur: sic discipulis, fidei promulgationem aggressuris, pericula subeunda persecutionisque, velut periculosa in mari loca atque scopulos indicat, in quibus multi solent naufragari. *Hæc, inquit, locutus sum vobis, &c. q. d. Has scyllas, has charybdes ostendi vobis, ut non scandalizemini, hoc est, faciatis naufragium.* Aderit, inquit, (quod vobis solatio esse debet) omnibus in locis Paracletus Navarchus sapientissimus, cujus auxilio semper optatum consequemini portum. Sed & bone Christus, cur hæc discipulis necessariò eveniant, cum possis præmuniendo, vel alio quovis modo eos servare illafos. Rationes disquiremus.

Prosecutio.

Fateor, admirandam se præbet divina providentia & bonitas in quotidianis rerum eventibus, sed, *Auditor, cur angimur?* Navarcham sese præbere vult expertissimum, idèque finitri aliquando plurimi sibi amicissimis obveniunt eventus. Quid enim magni esset, si è bono bosum eliceret? sed si è malo bonum fecerit, sese præbebit ceterè admirandum, & Navarchum expertissimum. Mari tranquillo quilibet gubernator est, neque verò magnæ artis est, &c. 513. Et hæc prima causa est. Addo aliam, Ne mireris Dei amicos persequendos; neminem enim unquam ab initio mundi amicorum suorum Deus in deliciis enutrit, nec solum hi Apostoli, sed quisquis malis indicturus est bellum, persecutionem patientur: nefas enim est, pugilem Dei vacare deliciis, &c. 272. Galenus quidem, & Hippocrates retinere docuerūt animam & fovere: Christus odisse docuit, 273. sed quod solatio est, dum patimur, grandi passu in patriam proficiscimur. Quamvis enim diversæ ad cælum viæ sunt, hæc omnium est certissima, &c. 273.

Epilogus.

Vultis, *Auditor, per conclusionem aliam rationem, cur electi premanantur?* Observant aliqui, rosam juxta allium plantatam reddi fragrantiores. 274.

A L I A. T H E M A.

Hæc locutus sum vobis ut non scandalizemini.

Concionis Argumentum.

Que patientia vera virtus.

Exordium.

Interrogatus Demosthenes, quid in eloquentiā judicaret præcipuum, respondit, Actio. *Q*uanti, quid proximum, respondit, Actio, &c. Si queratur, quid homini Christiano piè volenti vivere, sit maxime necessarium, optimè responderit, qui dixerit, Patientia. Si denuò queratur, quid utilissimum, idem quod antè respondendum, Patientia, &c. Hinc Christus discipulos suos his armis munitos vult patientiæ, eoque sine futuras illisque imminentes præcuntiat persecutiones, ne scilicet, cum illis evenirent, scandalizentur, hoc est impatientes existant. 58. Magnum enim sanè est malum, non posse perferre malum. Plura de his patientiæ armis, ejusdemque effectibus dicturus sum. Arma reverà omnibus necessaria.

Prosecutio.

Sed ante omnia, de patientiā dicturi, videamus, quinam verè patientes dici possint, siue quid ipsa sit patientia. Nemo est in orbe, qui non patitur aliquando adversa, tamen non dico omnes, sed pauci, verè patientes viri aut familiæ dici possunt. Multa fuerūt pasci olim Gætilis primarii viri, & quidem patientes, quales fuerunt Dionysius Junior, Socrates, Diogenes, Pericles, &c. 843. & tamen nec solida patientia nomen nec meritum invenere. Patientur & plurimi hodie Christiani plurima tristitia, & patienter fati. Patientur graviter & graviter alicuique aucupes gloriæ: patientur famulæ & ancillæ, patientur divites & opulenti. 460. & 461. nec tamen his manet patientiæ prægium omnibus, non enim propter Christum, sed propter Lazarū veniunt Bethaniam. Sed ne diutius vos suspensos teneam, *Auditor, Que vera est patientia, siue quid agendum, ut patientiæ promeremur?* Tribus gradibus ad eam pervenitur virtutem: singulos explicabimus. 841. Ita passus Paulus, Petrus, aliique discipuli.

Peroratio.

Concludo, *Auditor, & cum sciam neminem esse sine onerosa aliqua cruce, feramus eam verè, patienter, & meritorie.* Dicamus cum Bonaventurā sitientissimo patienti, &c. 842.

c 2

A L I A.

Index Thematum moralium.

ALIA THEMA IDEM.

Concionis Argumentum.

Vincit qui patitur.

Exordium.

Homo ad omnem patientiam compositus, omnem Acherontis exercitum tuto ad certamen provocabit, vincet namque semper. *Lege, ut hoc concionis argumentum dilates, a fol. 842. usque 848. & a fol. 56. usque 58. & in Indice rerum vide v. Tribulatio, Adversus, Caelum, Beati, Patientia, Via. Ex quibus facile quis plures poterit contexere conciones.*

ALIA.

Venit hora, ut omnis qui interficit vos, arbitretur obsequium se prestare Deo.

Hic propriè & suo loco tractanda quaestio est, utrum bona intentio possit opus malum facere bonum. *De hoc lege a fol. 450. usque 452. & conclude cum Auctore negativè, Ergo innocentes occidere bonâ intentione, bonum non est.*

ALIA. THEMA.

Hæc locutus sum vobis, ut cum venerit hora coram remiscamini.

Concionis Argumentum.

Premeditatio, malorum adventum lenit.

Exordium.

Oprimè monet Apostolus & Tobias in virtutis tutelam sibi attendere; ostium enim pandit vitiis omnibus, sibi non attendere. Hoc voluit & Christus ut Apostoli monitum explerent; idcircoque ut sibi attendant, mala eventura prædicat. 505.

Prosecutio.

Ante bellum opus est ut quis circumspiciat arma, ne nudum latus obiciat hosti; præmeditatio enim malorum, malorum adventum lenit; & Christus suos in omne genus injuriarum & cruciarum armaturus, Hæc, inquit, locutus sum vobis; tanquam si dixerit, &c. 505. & 506. & 507. & verbi Auctoris conclude.

PENTECOSTE.

Superabundantem illam & liberalem Spiritus sancti effusionem in discipulos, factam quinquagesimâ die a resurrectione, colimus. Ipse verò Evangelii textus, priusquam hac de missioni Spiritus loquatur, præmittit ea quæ amoris & obedientiæ sunt. Amoris illud est, quod refert Evangelista, & Christus oretus retulit. *Si quis diligit me, affectu scilicet, quod, cum statim subiungat, sermonem meum servabit, vult ut & ostendat hoc effectum, scilicet obedientiam: cujus amoris & obedientiæ præmium dein spondet, ad eum veniemus, & mansionem apud eum faciemus, in præsentem quidem vitam per gratiam, in futurâ vero per gloriam. Sed quorsum, Auditores, amoris & obedientiæ sit mentio, eaque præmittitur missioni Spiritus sancti promissæ? Dicam breviter, quod modo latius dicturus sum. Verus Dei amor, veraque Deo præstita obedientia, dispositio est requisita ad obtinendam Spiritus sancti plenitudinem. Ita S. P. Augustinus: Caritas meretur augeri, ut aucta mereatur & perfici.*

Prosecutio.

Eadem commorantur in domo, caritas vera, & humilis obedientia, & Spiritus sanctus, qui est amor Patris, & Filii. Non querit Spiritus ille comites alios: non aliud, super quod requiescat, pulvinar, non aliam in domo cordis nostri suppellectilem. Supellex quidem pretiosa, sed omni homini domestica: voluntatis enim humanæ est & amare & obedire; sed non quivis amor, nec quævis obedientia ad recipiendam Spiritus sancti plenitudinem sufficit, sed is amor, qui mundanos à spiritualibus, oves ab hædis distinguit. Quamvis enim mala plurima iustorum sibi habeant communicata donata ut etiam linguas caleant, serpentes distribuant, verè tamen simul mali esse non possunt & verè amare. Queramus igitur, non quid sit veritas, sed quid sit amor. Theologi ajunt, &c. 760. Hic verò talis amor debet esse verax, rectus, efficax, &c. 760. & 761. Ex quo amore nascitur obedientia: quâ natâ filiâ, statim advolat Spiritus sancti gratia. Testatur enim S. Bernardus, hac mediâ virtute D. Virginem Mariam abyssum charismatum Spiritus sancti consecutam. 890. Vera autem obedientia est, imperium divinum, & remotis omnibus excusationibus, toto amplexu recipere. O beatam animam, hac divite suppellectili dotatam! non enim alium habet sui incolam & domesticum, quam Deum: à cujus verò animi domo hæc abest supellex, absens & ille Spiritus. Civitates illæ, domus illæ, familia illæ, &c. quæ ossuaria sunt, ubi alii alios corrodunt, hujus Spiritus nequaquam sunt participes; sed necesse est ut accedant ossa ad ossa: unitatem enim ille amat, animorum omnem divisionem exsternat. 763.

Peroratio.

Paulum igitur audiamus, si Spiritus hujus sumus cultores. *Unusquisque vestrum proxime suæ placeat, &c. 763. Lege a fol. 901. usque 906. ubi describitur laus verus in Deum amor.*

ALIA. THEMA.

Si Spiritum sanctum accepistis credentes.

Concionis Argumentum.

Quæ sint signa inhabitantis in nobis Spiritus sancti.

Exordium.

Hugo de Prato docet, Apostolos fuisse plenos Spiritu sancto, quod duplici id affirmans & confirmans signo. Primum est, eos in tribulationibus & tribulationibus non murmurasse; agni enim fuerunt, internum maculantium lutorum. Secundum est, quia fuisse constantissimi, quævis parati parati à tyrannis subire tormina. Tercium, quia hancce gratiarum plenitudinem communicarunt, quia in variis dispersis regionibus, quæ Spiritus ille dictabat promulgarent. Quartum, quia penitus non poterant recipere. Latius nos omnia similitudine explicationis, ita ut facile rescire possitis omnes, num plenitudinem hanc Spiritus receperitis.

Prosecutio.

Nunquid quatuor sunt, quæ plenitudinem vasis docent & testantur, nempe, si non resonet dum pullatur & tangitur, si firmetur etiam tremor, si consistat lux in terra exprimat vestigium si minime paululumque inversum, liquorem, quo repleto est, statim effundat, si denique nihil plus recipere possit? Hæc plenitudinis vasis alioquin signa manifesta sunt. Redeamus ad primum, & singula dein tangamus. Numme aliquod vitiosum edidit ulli Apostolorum, tyrannis vicerit, quavis injuriâ affecti? Fabularum parens Æolus, prout ipse est, hanc texit narrationem, &c. 692. Hæc Christianæ virtutis moles est, &c. Videamus an nos tales simus. Ajunt quidam, nemini plene posse imponi ab alio, ut exactè quadret capiti, &c. 649. Mores estis, non tabacula spiritus. 694. Non ita Apostoli, ibant quippe gaudere à conspectu concilii, &c. Sed an in patientia firmi firmissimi sanè, placet Deo constanter. Post Domini reditum in cælum Petrus & Ioannes, &c. 81. non plures teneriores sumus. Res est notissima. Similiter effundere hanc plenitudinem per omnes orbis plagas; ita ut illud usurpare liceat, *Imposui crevit in furorem maximum, & in aquas plurimas redundavit, effusa.* Denique hæc sacra plenitudine plena vala Apostolica, nullum magis volvere recipere liquorem, pura honorum, divitiarum, &c. ut patet Matth. 19. Ecce, inquit, reliquimus omnia. Nimis enim altè voluit illis suis voluit impressum discipulis Christus. Audite Paulum eorum, non ne omnium exclamantem, *Adhuc mundus, &c. 798.*

Peroratio.

Si Spiritum sanctum accepistis, Auditores, vos ipsi iudicare, ubi etiam illud feceritis, an scilicet hæc quatuor in vobis reperiantur.

ALIA.

Sicut mandatum dedit mihi Pater sic facio.

Taliter facere, est manifestare inhabitantem Spiritum sanctum. Non ille verè diligit Deum, hoc est habet in se amoris principium, qui est Spiritus sanctus; qui verò diligit, Dei voluntatem facit. Quid magis sit Dei voluntatem facere, dicamus breviter. Voluntas in primis adest si sit infons, si tolerans, si hilaris, si longanimis, si omnipotens; talis voluntas non alium habet magistrum quam hunc Spiritum, cujus hæc sunt charismata. *Vide a fol. 521. usque 523.*

ALIA. THEMA.

Loquebantur variis linguis.

Concionis Argumentum.

Quid sit propriè donum linguæ.

Pro exordio Evangelii textum explica, dem sic nuncupæ discurrere de lingue dono.

Habemus donum nature, linguas, sed informæ ac rude, sed & natura donum, nisi aliud insuper donum aliunde accesserit quo doceatur. *&c. Lege a fol. 672. usque 674. concio curiosa & docta.*

FERIA II. PENTECOSTES.

THEMA.

Sic Deus dilexit mundum, &c.

Concionis Argumentum.

In amore Deus non habet parem.

Exordium.

Refert D. Marthæus, venisse quondam adolescentem ad Christum, qui quaestione proponeret, &c. Optima est quaestio, Sed ubi Deus, ubi hæc in mundo quaestio? Perpetuo ubique quaestiones peragunt dum volant, & plerumque fuis se quaestiones produunt homines, &c. sed quam pauci quaerunt, an hæc eatur ad cælum, quanta pallus pro nobis Christus, quomodo Deus dilexit mundum. Signum est certe manifestum satis, quàm segnitè & frigide amantem Deum redamemus. Nec eadem sit ratio accentionis ignis & amoris, si nempe ut carbo carbonem succendit, amor amorem & excitet; dicturi sumus quam amaretur hominè. Sed & bone Jesu, quod promitto, dicine potest? *Audiat Deus, &c.*

Index Thematum moralium.

Prosecutio.

Deum in summo gradu pulchritudinis collocant Theologi. Sex enim ordinatæ summi erant pulchritudinis gradus: in summo vero Deum collocant, in proximo Angelorum & cælitum pulchritudo, &c. 22. Et inter amantes Deum primum esse præcipuum, quique parem non habet, proclamant Evangelistæ: nec unquam ita homo hominem, aut homo Deum, ut Deus amavit hominem. Narrat tanquam inauditum amoris exemplar hominis erga hominem, Ioannes Mariana l. 9. Rerum Hispanicarum, l. 10. inquit, *Hispanus erat*, &c. 761. Ingens certe animorum constantia, fidelis amor, sed qui non mereatur tamen amoris divini, quo profectus est hominem, comparari. Fateor, fures & viri olim pii, qui in Deum amoris testificancia orbi reliquerunt stratagemata. Vincit erat Abraham filius, &c. Considerate insuper Regem Hebræum David, &c. 902. Sed quid attinet in uno alterove hanc purissimi amoris flammam velut digito monstrare, &c. 903. Amores rari, sed reperi, non qui tamen ullatenus conferri possint amoris Dei. Fingit Poëta circa Cupidinis, &c. ita amantes omnes amoris divini necesse est ut cedant. 902. Quid igitur Deus, increatus ille inquam egit Amor? *Filium suum unigenitum dedit*. Quid hoc? hoc nunquid & Abraham, ut ante dixi, paratissimus facere fuit, &c. Machabæorum mater, &c. 903. Quid ergo amplius fecit, deditus Deus? Vultis ut aliquid referam quod amoris divini excellentiam explicet? Amantur illi, quia Dei beneficiis ad amorem provocantur, solus Deus amor increatus, priusquam amaretur amavit. Si nunc requiras, cur pro lapsis Angelis non isdem factus sit Angelus, uti pro lapsis hominibus factus est homo. O homo hoc define quætere: Quis enim, &c. 302.

Peroratio.

Curiosas has ergo define quætere quæstiones. Prior amavit Deus, ut redamemus. Quare cum S. P. Augustino finio tract. 7. in Epist. Ioannis: Si pigri eramus ad amandum, non sumus pigri ad redamandum.

ALIA.

THEMA.

Omnes qui malè agit, odit lucem. Ioannis 3.

Concionis Argumentum.

Eti peccatores lucem præsentia divina oderunt, à peccato tamen hac splendescente luce retrahuntur.

Exordium.

Cum D. Thomà per hanc quam dicit Evangelista peccatoribus exortam lucem, intellige Christum, quem Iudei, eorum dum manifestè arguerat opera, persequuntur. Vel per ipsam hanc lucem Dei subintellegens præsentiam, quæstionem unicam peto, num præsentissimus sit Deus, qui lux increata, illuminans omnia, etiam in impiis, &c. 357. Certissimum est, in omni loco oculi Domini contemplantur bonos & malos: ex quo lux quamvis peccatoribus exolat, sapè tamen est medicina.

Prosecutio.

Si quis à me nunc requirat, *Audientes*, quidnam ad omne flagitium accerimus malis sit stimulus: credere respondeo, se non videri. Si quis vero secundo requirat, quidnam accerimus stimulus malis ad vitæ sanctitatem: respondeo & subjungo, *Deus videt omnia*. Vtrumque declarabo. *Legè à fol. 357. usque 361.*

Peroratio.

Igitur huius nulla divinæ lucis & præsentia nos unquam capiat obli-vio, &c. 361.

ALIA.

Dilexerunt homines magis tenebras quàm lucem.

Cum quidquid agamus, *Audientes*, volentes & scientes, desiderio consequendi alicujus finis agamus, caute nobis prospiciendum est, quo fine, quæ à nobis aguntur, peragantur. Nam ut ræda non illuminat nisi accensa, ita actiones nostræ omnes tenebræ sunt, & nullus mentis, nisi certa eaque bona illis præfigatur intentio. Quod latius docebi-mus. *Legè à fol. 464. usque 466.*

FERIA III. PENTECOSTES.

THEMA.

Fur non venit nisi ut furetur, & mactet.

Concionis Argumentum.

Scatet hoc exo furibus orbis.

Exordium.

Hodiernæ dic varii Concionatores, qui suas habitas coram populo & explicatas conciones prælo mandarunt, omnes conspirant, ut vel Simoniacos vel hæreticos reprehendant. Fateor, fures sunt oculis Christi: sunt & fures Simoniaci omnes, qui vel beneficia Ecclesiastica in debito modo sibi vel hæreditibus obtinent, soli interveniente beneficiæ & favoris gratia, quia non intant in ovile per ostium secundum canonicam institutionem; sed hac meâ concione hos ego fures non re-prechendamus, à tali enim crimine spero vos omnes immunes: sed alia fur-ti genera detegam, quorum forte aliqui se faciebantur contestante con-scientia reos.

Tom I.

Prosecutio.

Uti in exordio nostro me nec hæreticos nec Simoniacos taxaturum promissum, ita & nummorum apertos pertranseo fures. Apertos dico, sed nolo ut irreprehensibilis recedant occulti. An non fures illi, quamvis occultè furentur, quibus omnia sunt venalia, modò argentum imperent. Sunt, quibus nulla nec-falaria, &c. 614. & tales nunquid fures sunt dicendi Rectissimi. At tales sunt plurimi ubique terrarum. Ajunt quidam, in curiis consiliarios esse triplici ferè discrimine, &c. 612. viduarum & pau-perum oppressores, fures certe non minimi: nil dico, res illa notissima est, habetque innumeros mundus pauperum oppressores: videntur enim contendere Deus & mundus, quis divitem, & pauperum quis eam ha-beret. 870. Sed alii sunt fures, aliud inquam furi genus, ipsi Spiritui san-cto inimicissimum. Horret & abhorret Spiritus ille avaros, luxuriosos, ambiciosos, invidos, &c. Sed maxime discordes avertatur, quales sunt detractores, fures certe famæ proximi subiles. Subinde, dum furtum suum peragere meditantur, sub initium sermonis vulum ad omnem gra-vitatem, &c. 630. Ostio autem modis furtum hoc peragitur. 629. Qui certe fures hoc famæ furtum non minus reddere teneantur, quàm mone-tam. 633. Nec alio nomine nominaverò revelantes amici sui secreta, ami-citiæ enim fures sunt & pacis matrimonialis. Exemplo rem demonstro. 719. Sufurrones & inter fures connumeratos volo, Charitatis fraternæ turbatores. Aves sunt incendiariæ dictæ, &c. 726. Neque sufurrones tantum fures velim, sed & eorum benevolos auditores. Dicit solet, Si non haberet fur, &c. 727.

Peroratio.

Utinam ab his & similibus furtibus ovile Christi liberum esset, verè tunc Spiritus illius sancti receptaculum esset: Spiritus enim ille amor est, qui inter detractores & sufurrones integer remanere non potest.

ALIA.

THEMA IDEM.

Verè maximus est mala intentio; furatur enim, pessumdat & corrum-pit omnia. *Legè à fol. 454. usque 456.*

DOMINICA SS. TRINITATIS, SEV PRIMA POST PENTECOST.

THEMA.

O altitudo divitiarum sapientiæ & scientiæ Dei, quàm incomprehensibilia sunt judicia ejus!

Concionis Argumentum.

Arcana Dei non scrutanda.

Exordium.

In sacris Christianis arcana quædam sunt, quæ nemo satis intelligen-tiâ & ratione comprehendere potest: quinque potissimum numeramus, &c. 187. Sed inter quinque emineatissimum est mysterium sa-crosanctæ Triadæ, cujus opera veneranda sunt, non inquirenda, ut-pote incomprehensibilia, horum ergo curiosos nimis indagatores repre-hendemus.

Prosecutio.

Cernimus quidem mirabiles mundi revolutiones, continuas vicissi-tudines, &c. 116. In hac vitâ plurima nunquam satis indagabimus, &c. *Recita Auctoris omnia, quæ consequuntur fol. 516. & isdem conclude.*

DOMINICA PRIMA

POST PENTECOSTEN.

THEMA.

Nolite judicare, & non judicabimini.

Concionis Argumentum.

Temerariorum judicium subsellia nemo effugit.

Exordium.

Certissimum est, summæ temeritatis esse, vel ullum judicare homi-nem aut damnare sceleris non aperti. Accidit olim Moyses Abbas, ut in fratrem, qui deliquerat, &c. 486. Olim Deus in prædâ legè sa-cerdotem de lepra judicium ferre iussit ante diem septimum. Tante res mors fuit in discernendo morbo, qui tamen oculis cernebatur, &c. Quo-modo permitteret bonis Deus, ut alter alterum judicaret, cum ex inten-tione, quæ occulta est, culpa & merita discernantur? Tales tamen plu-rimos orbis, quod dolendum est, habet iudices.

Prosecutio.

Ex intentione hominis, quæ soli Deo nota est, actiones vel bonas vel-malas judicari debere, res est in divinis paginis longè notissima. Iacob, Isaci filius, & Phinees duos homines una confodit, nec tamen rotâ laceratus est, aut in crucem actus, &c. Et quantæ actiones videri possent laudatissimæ, nisi eas intentio vitaret, &c. Cum ergo Deus non tam

Index Thematum moralium.

Opus attendat quam operantis intentionem, intentio autem sciri nequeat, &c. Intolerabilis temeritas est, ullius hominis actiones, et peccata videantur, judicare. 486. Atramentum hanc judicandi libidinem totum orbem turpissime infatuat, &c. 487. Imò nemo est qui hac temerariorum judicium subsellia possit effugere. 488. O mortales quantum supplicet vobis imminet! Sed dixerit quis forsitan, Si quid narret fide dignissimum, si quid hisce oculis meis videam, si quid audiam? 488. Suffraganeus de quo omnia vertuntur his judiciis tam temerariis, quibus & magnam Deo irrogamus injuriam. 490. & 491.

Peroratio.

Christum igitur audiamus hodie vociferantem, Nolite judicare, & non judicabimini. Nolite dubia dicta factave sinistre interpretari, vel delicta leviter exaggerare, vel crimina, etiam certa, divulgare, &c. Nam adeo benignus est Deus, &c. 491.

A L I A.

T H E M A.

Quaecumque mandavi vobis. Quenam illa omnia sunt?

V Nicum est, nempe, facere voluntatem Dei, seu quod idem est, suam divinam voluntati conjungere. *Lege Heliotropium Auctoris.*

A L I A.

T H E M A.

Estote misericordes, sicut & Pater vester coelestis misericors est.

A D qua verba contextam fiam satis & moralem lege concionem à fol. 880. usque 887.

A L I A.

Ad illa verba, Remittite, & remittetur vobis.

Concio est formata ab Auctore, proinde lege à fol. 278. usque 282. & fol. 276. & 277.

A L I A.

T H E M A.

Hypocrita ejice primum trabem de oculo tuo, & tunc, &c.

R Ectus, Auditores, curandi proximi morbum modus hic à Christo praescribitur, ejectionem primum ex tuo vult trabem oculo, priusquam tibi facultatem faciat ut de proximi tui oculo eam ejicias. Optime in hac verba scribit Chrysostomus, post quorum verborum recitationem lege fol. 489. deinde ecce eum, qui sanari aut sanare cupit, à suis debere iterum pedibus, hoc est affectibus, ut docet & Auctor congrua similitudine, fol. 491. Homines enim prudentes semper ut apes in suo alveario, sic in seclis degunt & descendunt tempore pluviali.

DIES CORPORIS CHRISTI.

T H E M A.

Hic est panis de caelo descendens, ut si quis ex ipso manducaverit, non moriatur.

Concionis Argumentum.

Salutaris est Communionis sacra usus frequens.

Exordium.

O bservatum est, Auditores, à plurimis, quod magis communicandi mos intepuit, eò magis spiritus ardorem, charitatis ignem, & sanctitatem refoverit. Conatur proinde infernalis ille veterator, &c. 270. Ita hebdomades eunt & menses, & quandoque anni, cum ad Christum non nisi rarissime venimus. 270. Videamus quanta hinc mala.

Prosecutio.

Quae miseria, sive potius quae dementia! Algemus, & ignem fugimus: ægri sumus, & medicum spernimus. nimirum ad cepas & allium ore patulo inhiamus, &c. 270. Edixit olim Deus per Moysen, &c. Nos nostrum habemus manna, illo frui licet dum vivimus, &c. Sed hic patrifamilias miser. Adam, air Gerson, &c. Nihilominus quoties Eucharistia digne sumitur, multa nobis illa sacra sumptione proveniunt. Peccata leviora delecta, graviora cavet, impetus animi vitiosos enervat, intelligentiam illustrat, &c. 270. Sed dicit quis, Animus mihi aridus, vanus, frigidus, immundus, &c. Excusatio hæc nulla est aut mala, &c. Quae præcipi posset facilius preparatio, quam affectum ad flagitia ponere, hoc est deinceps Deum odisse nolle, 271. Imò & frequens communio magnum prædestinationis signum est.

Peroratio.

O Christiani! quæ glacialis rupes, quod lethale frigus pectora vestra constringit, & sic refugiat amantissimum hunc solem? Non advertitis hoc incertas esse technas eademonum, qui omnem divini amoris ignem in nobis cupiunt extinctum, &c. 271.

A L I A.

T H E M A.

Probet autem seipsum homo, & sic de pane illo edat.

Concionis Argumentum.

Preparatio necessaria communioni Eucharisticae.

Exordium.

D Vo quædam Sapientia illa increata invenitur, quæ non dico hominum nullus, sed nec ullus Angelorum, non tantum non invenitur, sed nec inventa satis intelligere potest. Invenit Deus, quæ ratione Deum facit homo, &c. 876. Illud interim cavemus, ne admirandum hoc invenit, ne divinum hunc cibum nudis aut impuris manibus tangamus.

Prosecutio.

Alte vociferatur Paulus, Probet autem seipsum homo, &c. Preparatio certe hic opus est, eaque accurata. Hebraeus Rex David edificavit templum, Opus grande est, inquit, quibus ergo viribus, quibus studiis paranda domus illa, quæ non arcam, sed ipsum arca Domini est receptura? Bene clamat, bene monet Paulus, Probet autem seipsum, &c. gratia enim per hoc Sacramentum largiendo respondet preparationi, &c. Quare iterum cum Paulo clamo, Probet autem, &c. Et quare obsecro, in rebus sæpe vilissimis preparationes sunt? Narra Placitum, &c. & nos representandi Christo nil præmittamus studii. Quædam res, Paulum audire, &c. Probet seipsum, &c. Petrus Philosophus ad Romanos refert, &c. Ipsa pulchritudo Christus est, nec impuro cordis amare potest. Probet, iterum rogo, seipsum homo. Lupos certe imitemur communicaturi? Lupus, ut ferat, cum fera urgetur famelat. Probet igitur seipsum homo, & sic de pane illo edat. Sed objicit, quæ tandem dignus hoc convivio erit? Promptissime respondemus, moralem nemo, &c. Quæ omnia habentur fol. 876. & 877.

Peroratio.

Profectò nemo melius monito Pauli obediverit, & probaverit amet Deum, quam si exploret, &c. 878.

A L I A.

T H E M A I D E M.

Concionis Argumentum.

Quæ preparatio debeat esse prævia communioni sacrae.

Exordium.

P Rimum, conviva ad hoc divinum epulum accessurus, caveat vinum ardens, aut allium oboleat. Hoc ajo, nullus ad priores sacra affectus animo infideat, sunt enim qui ore satis aperto, &c. 877. Deo de generoso animo seipsum abneget. Cum Rex Syria, &c. Sed quoniam obsecro, hic filius noster. Aspicite, digitum intendo. Suis conque sum est, &c. 877. Dein, si quis sacra Communioni verè devotus est, in ipsi accessu ad aram, &c. fidem exerceat, humilitatis & Charitatis virtutes duatur, &c. Cum verò hospes Christus susceptus est, &c. Legi fol. 879.

Plura qui volet, legat 872. usque 879, poteritque ex eis facili Orationem ligere & contexere.

DOMINICA II. POST PENTECOST.

T H E M A.

Et cæperunt simul omnes excusare.

Concionis Argumentum.

Dum rebus sacris vacandum est, excusationes sunt promptæ.

Exordium.

H Omo iste, qui cænam magnam hodie fecisse legitur, Christus est. At duplicem eum talem cænam parasse, qualem describit Evangelista, constat. Primam in aræ crucis, ad quam omnes, tam bonos quam malos scilicet, ad meritum passionis suæ vocavit, volens omnino omnes esse participes cænae hujus. Alteram eà ipsa nocte, quæ Missionis prodicionem aperiebat, quæ Domino fel, accitum, &c. 874. hancque Eucharisticam nos appellamus. Sed, ut in priori cæna habuit libi vocant contradictores, sic & in alterâ Eucharistica cæna, modò adhuc in Ecclesiâ persistente, &c. plurimos habet excusatores, quod parabole Evangelii textus subindicat. Quidquid enim vel libri clament, vel caritatis pars magna Christianorum tam gravi male consuetudinis veteris præmitur, &c. 271. propterea ut hi ad cænam hanc invitati Evangelici.

Prosecutio.

Et cæperunt simul omnes excusare, &c. Villam emit hic, boves ille, artem duxit tertius, nemo vacat cum ad Christum veniendum est. Palliatus est hæc & honesta titulo, sed re non parva infamia. Et recta consequenter ipsi & scripta ab Auctore à fol. 270. usque 271.

Index Thematum moralium.

A L I A.

T H E M A.

Exi in vias & sepes, & compelle intrare.

Concionis Argumentum.

Ad temporalia prompti, ad spiritualia tardum sumus plerique.

Exordium.

In plerisque omnibus, praeterquam ubi pecuniaria causa est, volumus esse certi: at verò cum de thesauris aeternis agitur, nulla quaeritur, cum haberi tamen possit, aliqua certitudo, velut vocant asscuratio. Quis muras dat pecunias, qui non in vicem literas postulat aut pignora? Omnium hoc in ore est, &c. 22. Sed dixerit quis, Quam das aut dare potes salutis asscurationem? Respondeo, dando è pluribus unicam, nempe Communionem eucharisticam crebro sumptam, modo sinceris ea habere affectus, et non ardentissimos. Sed quam multi hoc salutis pignus parvi pendunt, in hoc sibi damnosissimi? 270. & 271.

Prosecutio.

Hebraeus vates ostento cæli recreatus, Regem Dominum exercituum, inquit, *vidi oculis meis*, &c. Si priscis Patribus fides est, igneus iste calculus est Verbum æternum carne velatum: Christum Dominum panis formæ intantum nobis repræsentat. Ut verò promissio satisfaciatur exordiali, tria super hoc prodigio cælesti capita exactius consideranda sunt, &c. Primum hic Seraphicus è cælo legatus mittitur, qui vivum carbonem labris imponat, & urgeat ut recipiatur quod allatum est, &c. 854. *Legè à fol 854. usque 855, & Conciones habebis integras.*

Peroratio.

Nos verò, *Auditores*, his Evangelicis excusatoribus non simus similes, invitatem non compellentem quaeramus, & audiamus Christum, & horam vespere cum illa veteris Testamenti Rutha observemus.

A L I A.

Misit servum suum hora cœnæ dicere invitatus venire.

Crebrius certe communicandum esse homini Christiano, doce, praesertim solennioribus Domini & Sanctorum diebus. *Legè fol. 240 & 241.*

A L I A.

Et cœperunt simul omnes se excusare.

Non dicit, bone Lector, unus aut alter se excusavit, sed inquit, *Omnes*, ubi accipitur omnes pro maiori parte, quia pauci salvantur respectu damnatorum, de quâ salvandorum paucitate doctum habet & longum satis *dissersum à fol. 287, usque 289.*

DOMINICA III. POST PENTECOST.

T H E M A.

Et murmurabant Pharisei & Scribæ.

Concionis Argumentum.

Exosi sunt murmuratores Deo.

Exordium.

Grave oris vitium est spumare, & eos, quibuscum loqueris, velut pluvia minutatim rotante perspergere, &c. Talis fuit Evangelicus vitiorum, &c. Nec ille solus, sed & ascleas habuit, &c. Tales erant hodierni Pharisei. Dominus Jesus pro peccatoribus venerat, ut eos quos salvos fieri volebat, ad penitentiam vocaret: hincque conveniens erat, ut qui pro peccatoribus venerat, peccatores & reciperet: quoniam iusti iustificacione non indigent, & ecce Pharisei murmurabant, Haben & hi Pharisei sui sequaces, proinde vitium murmuris castigabimus. 692.

Prosecutio.

A mala radice quid boni expectes? Numquid mala est superbia, impatencia, avaritia, invidia? Hæ radices murmuracionis sunt. Elati superbi Pharisæi, &c. 692. Judas Iscariotes, & vitiores Hebraei, & hodierni Pharisei, quos nunquam, etiam si humanissime eos exciperet, non habuit obmurmuratores. Nec mirum: tales fuerunt illorum majores Judæi, quorum clamores isti assidue erant, *Forstian non erant sepulchra*, 693. At uti hodie Christus hos Pharisæos murmuratores paraboli quadam reprehendit, ita Deus hanc noxam murmuris dissimulavit multis in aliis noxis, licet fuerit patiens. 693. Siquidem ob hanc murmuracionis culpam, &c. Eadem & hæc divinæ vindictæ ratio in aliis luculentè cernitur, Core, Dathan, &c. At hæc Judaica & Pharisæica labe contra Magistratum, Præfides, majores, &c. 693. Quotidianè etiam sunt hoc ævo adversus Deum murmuraciones, 694. Sed neque Deo nec hominum ulli obmurmurandum est, 694.

Peroratio.

Apostolum audiamus monentem potius, *Omnia, inquit, facite sine murmuracionibus & hesitationibus*, &c. Nam optime dixit B. Antiochus, *Murmurator est infans turbidissimi animi*, &c. 695.

A L I A.

T H E M A.

Hic peccatores recipit, & manducat cum illis.

Concionis Argumentum.

Deus peccatores amat, sed peccatum odit.

Exordium.

Nomenclaturam Christus & Dictionarium longè aliud quàm mundus habet: aliam Christus Grammaticam, Syntaxin longè aliam docet. 209. Ita quoque & in doctrinæ genere, inque ipsâ conversationis praxi dissimiles fuerit Christo & Pharisei. Illi superbiam, Christus humilitatem: illi invidiam, Christus mansuetudinem: illi avaritiam, Christus paupertatem docebant. Arcebat illi peccatores à suis palatiis, mensis, &c. Christus Publicanos vocabat, docebat, juvabat, & cum illis manducabat. Quæ dissimilitudo morum & doctrinæ causa fuerit perpetui odii Judæi. Nesciebant illi hoc Christianum esse, odisse peccatum, & amare peccatorem. Hoc Deus facit indes, hoc in terris practicavit Christus, &c.

Prosecutio.

Utique, *Auditores*, hoc demonstremus: ac primùm, quàm odere Deus peccatum. Nunquid hæc magni & capitalis odii manifesta sunt signa? Scilicet suamque gratiam Deus subtrahit ei qui peccavit, calamitatibus variis eadem peccata punit, fuis cæli illi adimit, & interdiis punit æternis: & tamen, quod obstupefendum est, citra condignum peccatum punit. *Qua omnia legè à fol. 184. usque 189.* Quis hæc audiens, non cogitet dicatque, Si ita Deus peccatum odere, si ita illud castiget, quàm tunc & odit peccatorem? Audite *Auditores*. Non facile Deus peccatorem, etiam si ita capitaliter odere peccatum, damnat, & à se perpetuo rejicit. Morunt parentes, quanti laboris sit educare filios, &c. 546. Vultis scire qualis spiritus fuerit Christus. 732. Considerate statuarium, is trabem, &c. 732.

Peroratio.

Utinam & nos tales essemus, peccatum odissemus, peccatorem verò diligeremus: utique Deus omnipotentiam suam, quod non credebant Judæi, parcendo maxime manifestat, ita & nos clementiâ nostrâ nos redderemus famulos orbi! 732.

A L I A.

T H E M A.

Dico vobis, quod ita gaudium erit in cælo uno peccatore penitentiam agente.

Concionis Argumentum.

Penitentia perseveranter agenda, non proponenda solum aut cogitanda.

Exordium.

Beati reverà ii sunt, qui peccata sua lugent, ut quondam David ea lugebat. Hic Hebraeus Rex afflictus rogitabat sepius, *Cor mundum crea*, 282. Beati dico qui sic lugent, &c. *Et hæc quæ secundum Deum tristitia est*, &c. *Nisi penitentiam habueritis*, &c. Explicatè præcipit penitentiam non agendam, sed & habendam & retinendam; nec enim ut statim temporis mutuum, &c. 282. Eadem & hæc hodierna Christi doctrina, dum inquit, futurum in cælo gaudium super uno peccatore penitentiam agente. Notanter enim inquit, agente, non dicit cogitante solum, aut dicente, aut ostendente. De veraci igitur penitentia dicturi sumus. *Quam concionem ut formes, legè à fol. 282. usque 284.* incipiendo Prosecutionem taliter: Christus paralytico quem sanavit, præcepit lectulum ut tolleretur, &c. Ita fecit S. P. Augustinus. Utinam hæc in parte omnes Augustiniani essemus! At sæpè quidem vitam meliorem incipimus, sed hoc tantum, nec celam illam perteximus, 282. &c. & sic consequenter.

A L I A.

T H E M A.

Ita dico vobis, gaudium erit in cælo coram Angelis Dei, &c.

Concionis Argumentum.

Angelorum gaudium, nostra est penitentia.

Exordium.

Laboremus quidem omnes, sed non ad quovis labores nostros tident vel nobiscum congaudent Angeli. Labores nostros Regius vates eleganter

Index Thematum moralium.

anter explicat, dicens, &c. *Anni nostri sicut aranea meditantur*, 14. Aranea laboriose, &c. Vere tantum: plurima nos facturos tantum promittimus, 14. Alii labores super quibus gaudium creant Angelis. Angeli enim versantur in homine quicquid vitium redoler, 314. & 315. At gaudent dum in peccatum capitali ferimur odio, 187. Constante dolemus, non ut Pharaon, &c. 387. Si mortificationis fiamus amatores & cultores, nam tantum quis proficit, quantum sibi vim infert, &c. 869. Talibus enim exornati virtutibus ad Angelorum poterimus evehi aliquando coetus. Vultis breviter scire, priusquam finio, quomodo quis etiam illum Angelorum chorum possit condescendere, quem forte desiderat? Beata Mechitildis divinitus edocta, &c., 302.

Vide etiam fol. 242. ubi docetur, Beatos non tam de sua quam aliena felicitate latari.

A L I A.

T H E M A.

Quis ex vobis homo qui habet centum oves, &c.

Concionis Argumentum.

Cur ovis nos comparat Christus.

Exordium.

O Vis, Auditores, natura sua animal est innocens, cetera autem animalia que mordent dentibus, ut canis, lupus; aut pungunt vel impingunt cornibus, ut aries, taurus; aut percutiunt pedibus, ut equus & mulus; aut dilanant unguibus, ut leo & ursus. Quorum omnium nihil facit ovis. Quare Christianus omnis sciat, se non esse vel qui mordeat dentibus, detrahendo, ut tamen praticant plurimi, 629. usque 641. vel impingat cornibus, aut pede non percutiat proximum, iram reservando, 382. Nec dilaceret unguibus, imprecando proximo mala, 618. Aut injuriatur vi aut fraude inferendo, 649. Sed Christianus sit ovis patiens 341. mansuetus, 766. &c.

DOMINICA IV. POST PENTECOST.

T H E M A.

Cum turba irruerent in Iesum ut audirent verbum Dei.

Concionis Argumentum.

Prædestinationis signum est, libenter audire verbum Dei.

Exordium.

N Eminem contristare volo. Nescio tamen, viri magnates, viri potentes, viri divites. Cum turba, inquit Evangelista, irruerent in Iesum. Ecce turbam devotio. Nunquam legitis tantum Scribarum aut Phariseorum ad Christum propter verbum Dei concursus. Sed en quos elegit Dominus, nunquid quod abscondit a sapientibus, revelat parvulis, juxta illud Matth. 10. Vin? dicam verbo uno rem magnam? Nescio num salvari possit, verbum Dei qui fastidit audire. Uti enim prædestinationis signum est, verbum Dei avida excipere aure; ita & reprobationis, illud ipsum, dum prædicatur, fastidire. Ita docturus sum modò, 274.

Prosecutio.

Quis eum credat valere animo, qui aversus a prædicatore aures ad fabulas laxissime sunt excurrere, & dum in templis vitia castigantur, ille factis domi exeret, &c. Hæc signa non sunt nisi percontium. Longè aliis noscuntur prædestinati, &c. Deservit Jeremias vias Sion, &c. Norunt prædestinati, quam sollicitè monuerit S. P. Augustinus, non minus reum esse, &c. At iniquos, uti hoc ævo cuique promptæ sunt excusationes, Inter doctos censeor: nil novi audiam: quæve dicturus est Ecclesiastes, jam antè scio, &c. Lege à fol. 274. 276.

Peroratio.

Ut exorsus sum igitur, & finio, Auditores, Initium recedendi à Deo est fastidium audiendi divina: nec Deum diligis, qui pia monita non esurrit. Lapis Lydius explorat aurum, Evangelium Christi revelat cogitationes hominum, 276.

A L I A.

T H E M A I D E M.

Concionis Argumentum.

Refelluntur excusationes, & respondetur iisdem, quibus quidam fastidium suum verbi Dei tegunt & palliant.

Exordium.

N Emio certe eximius est ab audiendo verbo Dei. Hebræus Rex David in plurimis præceptorem habuit Spiritum sanctum: adulterium & homicidium utique non ignoravit esse vetitum, &c. 773. Christus ipse litterarum medius sedet audiendo & interrogando, se discipulum

professus; at nos homunciones, nescio quo ducti ditione, non concionantem si verbum Dei audiamus, taxamus, vel ut excusationem audiamus excusamus. Sed quibus & quam frivolis excusationibus?

Prosecutio.

Obijciunt primò: Jam antè scio quæ dicturus est Concionator. Respondemus, &c. Dicunt alii, Jam lenex sum, &c. Aliter vero obijciunt: Non videtur mihi tot montis obtundendus; nam cum me vultis, &c. Nasutior alius, Sed quid prodest, inquit, hæc opera mundare? Vultior alius subijciunt, Aut probus est qui conciones audit, aut improbus. Si probus, &c. Scrupulosiores dein inquirunt, Multi conciones audire, nec tamen meliores evadunt. Esto, quid tum? &c. Respondemus, si fidem habet prætextum: Unde mihi constet, quid in qua in concionibus audiretur sum; à Deo monita sunt, &c. Legi à fol. 774. usque 774.

Peroratio.

Si quis sit inter hos omnes timens Deum, excipiet doctrinam, quocumque demum doctrina Dei tradatur, &c. Atque ut pube reverimus maximi momenti esse, conciones non temere negligere, &c. 774.

A L I A.

T H E M A.

Per totam noctem laborantes nihil cepimus.

Concionis Argumentum.

Multi sine mercede laborant, & quidem bene.

Exordium.

Q Væ hoc fuerit factum de causâ, quis rescire potest? An frostia in fuit exorta aliqua tempestas, vel venti flantes, vel clausus vapor, vel frigus ob quod sese pisces in fundo continerent? Sed hoc intèr ducere, & taliter enumerat per has causas discurre, non est utile. Quæramus ergo sub his subtilibus mysterium verbis, & fortitan in fine concionis plurimi sibi ipsis dicere cogentur, actionibus propriis condignis, eadem Simonis verba.

Prosecutio.

Actiones uniuscujusque in triplici possunt considerari differentia. Vel enim bonæ sunt, vel malæ, vel indifferentes. Per malas nos nihil sperare, certissimum est, imò demereri ac proinde male operas habere ingeminet quoridie verba, quotvis finio die, Per totam noctem. Sed quod dolendum est, etiam bene operantes iidem uti possunt verbum quæque, dum scilicet omnino nihil, ob humanam receptam mercedem, ob malam formatam intentionem, celestis præmii recipiunt. Bene no nunt ipsa Veritas: *Esote prudentes sicut serpentes*. Multi enim laborant, infantes, pueri trimuli aut bimuli. Vide à fol. 464. usque 466. & præcedit eum Auditor.

Lege quoque illud Psalmi Davidici, Anni nostri sicut aranea meditantur, explicatum fol. 14.

Frustra laboramus, & in altâ nocte degimus, si nostri nocturni habemus, 376. 377.

A L I A.

I N verbo autem tuo laxabo rete. Agere poteris de efficacia obedientie, verba tua, & eo fine lege à fol. 392. usque 395. Ad illa vero verba, Et me, quia homo peccator sum, de humilitate. Petrus enim repentinè indignum præsentia Christi: quæ humilitas ita placuit Christo, ut eo ad Apostolicam evehit dignitatem, dicens: *Ecc hoc jam humilis et puer*. Lege eo fine quæ recitantur ab Auditore de virtute humilitatis à fol. 1 usque fol. 901.

DOMINICA V. POST PENTECOST.

T H E M A.

Nisi abundaverit iustitia vestra plus quam Scribarum & Phariseorum, &c.

Concionis Argumentum.

Affectus omnes peccaminosi, & non solum peccata ipsa vitanda.

Exordium.

S Ciendum est, Auditores, quod iustitia Scribarum & Phariseorum erat falsa, quia solum cavebat sibi à malis operibus, & non à malis voluptatibus, putantes præcepta Dei prohibere esse solum per mal opera exteriora quibus unus alteri nocet, & non prohibitos esse alia exteriora, scilicet rancores, odia, malas voluntates, &c. Eodem modo dicebant de hoc præcepto, *Non occides*, quod hoc prohiberet occidendi factum, & non occidendi propositum: at Christus aliam perfectionem exigit iustitiam, *Ego autem*, &c. tanquam si diceret, Plus imponam, & non solum actum homicidii prohibeo, sed & omnem malam mentem

Index Thematum moralium.

interiorem homicidii, odii, rancoris, &c. Occasione quorum verborum affectum iræ, superbiæ, luxuriæ, & non solum ipsam iram, superbiam, &c. fugiendam esse doceamus.

Prosecutio.

S. P. Augustinus, *Beati*, inquit, *pacifici*, &c. Cur enim Deus inter bellicosos tubæ clangores Moysi legem in manus tradidit, &c. Luctantem certe est cum omni affectu. Qui enim solum suis noxiis irascitur, & affectibus indulget, is malæ arboris ramos amputat, salvâ radice. Ita Chrysostomus illa verba Christi Matth. 5. v. 8. explicans, *Qui videt mulierem*, &c. Ita non tantum cædes prohibet, sed & iram ad illas ducem, sed & contumeliosa verba iræ fomenta, &c. Quod de irâ Romanus Sapiens dixit, idem de omni vitiorum exercitu dicendum. Quantum est hæc mala effugere, &c. 283. Quam pauci hoc ævo talem iustitiam habent! Quam paucis gloriari licet cum Tobia dicente, *Mundum servavi animam meam ab omni concupiscentiâ*. Saul Agagum Regem, &c. 286.

Peroratio.

Si igitur vel iræ vel libidinis affectus & ignis, &c. te urat, attende ad Medicorum monitum & scitum, *Ignis igni remediū est*. Nam cum digitus aut manus ulsatur, &c. 161.

A L I A.

T H E M A.

Vade prius reconciliari fratri tuo.

Concionis Argumentum.

Non habet concordiam cum Christo, qui discors est cum Christiano.

Exordium.

Bene exclamat Paulus: *Diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum*. Sed & recte quis proclamaverit, dicendo, *Diligentibus proximum omnia cooperantur in bonum*. Vere enim, Domine, beatus est qui amat te, & inimici propter te. Causa diligendi Deum, Deus est; modus, sine modo diligere, &c. Sed nec Deum amat, qui ullum hominem odit. Paulinum dogma nostis, *Auditores*, *Si charitatem non habueris*, &c. Tota lex Christi tribus litteris includitur, *Ama Deum & proximum tuum ama*, & omnes leges servasti. Nunquam enim concordiam habebit cum Christo, qui discors esse voluerit cum Christiano. Hæc, *Auditores*, ut & exigit Evangelii textus, hodierna nostra ex hac cathedrâ erit doctrina. 300.

Prosecutio.

Dilectionem, *Auditores*, exigo inimicorum cum Christo monente, *Vade prius reconciliari*, &c. Sed dicit cogitabitque quis vestrum: Opus arduum exigis & difficile. Sed quod difficilius, hoc Deo gratus, & nobis utilis. 278. Sed & nobilissimum & generosissimum vindictæ genus est. 279. *Lege à fol. 278. usque 282. ex quibus omnibus non unam sed plures potestis formare conciones*, &c.

Aliam formatam de dilectione inimicorum leges à fol. 231. usque 734. Vide etiam quæ habentur foliis 701. 702. 723. 724. 619. 620. 621. 622. 296.

A L I A.

Imbecillius ille certe stomachi est, qui verbum aliquod injuriosum non potest concoquere, quin statim oblietur & vindicet, quin cibum penè prius revomat quam admittat. Vt huic homini cum hoc tali stomacho, &c. 845. 846. 847. Sic ira brevis, fol. 21.

A L I A.

Et tunc veniens offeres munus tuum.

Sed quæ munera vult Deus? Si aurum velit, seu quidquam aliud pretiosum, nunquid pauper poterit unquam altari appropinquare, cum aurum non habeat? Nobiliora quædam munera statim recitabo Deo gratissima. Varia offeruntur Deo munera. Sunt qui templa variis muneribus colant: hi ceram, illi oleum, isti cereos, alii aras, pretiosam vestem, artificiosas imagines, &c. 319. Sed dico, nobiliora longè munera habemus & pauperum etiam arcibus depromenda: ea verò sic ordine numerat S. P. Augustinus, auro profusus & cedro scribenda, &c. 319.

DOMINICA VI. POST PENTECOST.

T H E M A.

Ecce jam triduo sustinent me.

Concionis Argumentum.

Eterna quies & quævis Dei dona vili metâ obtinentur & coemuntur.

Exordium.

Conversus ad auditores suos concionator ille eloquentissimus & suavissimus Christus jam famelicus: cibaria enim, quæ domibus

affortaverant, ut notat Lyranus, jam erant consumpta, ideo nec primâ die nec secundâ miraculum hoc fecit, tum quia alimenta habebant, tum quia magis tunc apparuit hoc miraculum, quando eis victus omnino defuit. Ad illos, inquam, jam fame pressos conversus, quasi ingemiscens exclamat ad Apostolos suos, *Ecce jam triduo sustinent me*. Suavissime Iesu, triduum nunc numeras quo sustinemus; & cur, Christe bone, non numeras æternitatem dierum quibus, &c. 29. En quàm brevi & quidam minimâ sustententiâ cælum Deique misericordiam impetremus.

Prosecutio.

Curiosa est quorundam quæstio, Num Deus cælum aliâque sua beneficia homini det gratis. An non & triplex ad hoc dant responsum? Primum, cælum planè gratis dat, &c. secundum, omnia promerita nostra, &c. tertium, cælum aliâque beneficia sua & gratias omnino gratis dare tam sui quàm nostri causâ non potest, juxta illud, *Non coronabitur nisi qui legitime certaverit*, &c. Sed certamen illud non est longum, vili monetâ à Deo emittitur quidquid habet venale, Ilias vates optimè describit, quomodo nos Deus tractet, volens nos beare aliâque beneficio cohonestare. *Ergo*, inquit, *corona gloria in manu Domini*, &c. 217. & 218.

Peroratio.

Si igitur Romani veteres, quod sacri Codices testantur, penè omnia orbis regna, locum omnem possederunt consilio & patientiâ, poterimus & nos triduâ patientiâ, hoc est brevi labore, quævis à Deo obcinere, 218.

A L I A.

T H E M A.

Misereor super turbam.

Concionis Argumentum.

Notissima virtus omnibus sanctis & electis est misericordia.

Exordium.

Quæretis quis posset curiosius, quæ omnium artium sit quæstuosissima, &c. Chrysostomus quæstioni tali taliter responderet, &c. 883. Hanc artem docuit discipulos suos hodie Christus, dum turbæ famelicæ multiplicatur panes, discipulos suos primò his verbis alloquitur, *Misereor super turbam*. Ut sic & illos, inquit Lyranus, induceret ad pietatem, doceretque misericordiam, &c. Et reverâ ipsa misericordia ita affinis est sanctitati, ut nullus fuerit vel dicatur fuisse sanctus, quin & fuerit misericors, ut dicemus.

Prosecutio.

Veritatis oraculum, *Beati misericordes*, &c. Misericordia Beatis omnibus adeò innata censeri potuit, ut eam Christi & Beatorum omnium rectè sororem dixerim, &c. 881. Ecquis negaverit, quin omnes Sapientis spiritus sapientiæ imbuti fuerint, & discesserint? nam cælo nullus admittitur, qui spiritum stultitiæ deferat ad tumulum. Atqui spiritus sapientiæ spiritus humanus est & suavis, &c. 881. Et rectè discipulos omnes & electos suos voluit esse misericordes. Ut enim olim Reges non censentur nisi legitime uncti forent, hinc Eliazus Jehu Regem creaturus, adolescenti lenticulam olei committens, &c. 882. Ita nec Reges cæli creantur, nisi misericordes, &c. Forsitan quis quærat, quot cælum ostia habeat. Unum dico, nempe misericordiæ. Ut enim Salomon, &c. 882.

Peroratio.

Verè singularissimum quid habet misericordia præ cæteris virtutibus: hæc enim una, omnium maxime orbis fatali die triumphabit, &c. 882.

A L I A.

Vnde istos quis poterit saturare panibus in solitudine?

Sic plerumque argumentamur miseri, omnia ad modulum humanæ rationis metientes. Cur non potius fidimus Deo, illudque aliquando Abrahami usurpamus, *Deus providet*, &c. 565. Quantum autem vacillanti fiduciam divinæ providentiæ cognitio erigat, lege 565, 566, 567. &c.

A L I A.

Ecce jam triduo sustinent me.

Propter Christum dote relinquenda omnia, & amplectendam etiam paupertatem, hoc est enim discumbere super tetram, quod hic etiam Dominus præcepit turbæ. *Recita quæ leges 271. 272. 865. & à fol. 866. usque 872.*

Vnde istos quis poterit hinc saturare panibus in solitudine?

Explicat, cum Deus hanc multiplicationem bis fecerit, omque semper in solitudine, quàm Deo sit grata solitudo, quamque ea divinis donis excipiendis aptissima, & lege quæ habentur à fol. 767. usque 770. in quibus solus Auditor docet, solitudinem esse matrem Spiritus sancti.

D O M I.

Index Thematum moralium.

DOMINICA VII. POST PENTECOST.

T H E M A.

Attendite à falsis prophetis, qui veniunt ad vos in vestimentis ovium.

Concionis Argumentum.

Enumerantur aliquot falsi Prophetæ, vestiti vestimentis ovium.

Exordium.

Docet in Evangelio Dominus fideles suos sibi diligenter cavere à falsis prophetis, & pervertis Christianis, qui verbis constantur Deum, & factis negant. Ergo dicit, Attendite, Et certe si alibi, hic certe opus est summâ attentione. 306.

Prosecutio.

Christus æterno Patri preces allegans, *Confiteor tibi Pater, Domine, &c.* Delectum facit Servator inter homines, quos in duplicem classem partitur, sapientum & parvulorum, quemadmodum inter Angelos duas à se partes, &c. 710. Sed quinam illi sapientes sunt, operosa est questio. Queritur olim Philippus Melanchthon, &c. Itane jugum politicum tam horrendum est, & tamen hoc ævo sapiens vix quis dicitur, nemoque colitur nisi sit politicus, suntque ii politici verè lupi vestiti ovinis pellibus; suntque numero quadruplices, prout ex eorum fructibus, verbis & operibus dignoscere & colligere possumus. Primi Cretizant, alii syncrētizant, tertii Pharisaismum colunt, quarti Herodianismum. Hi lupi falsi prophetæ, præterquam quod sparsim ubique dominantur, & universum, ut ita loquar, incolant orbem, aulas tamen pro principaliiori sua scholâ, in quâ has subdolas suas artes profitentur, habeant, &c. *Lege à fol. 710. usque 713. & à fol. 634. usque 635.*

Peroratio.

Fallunt hi passim pios & simplices homines Christianos, & loquendo & silendo. Tribunalia fallunt omnia, at non fallent ultimum. Nemo, rogo, hanc vastitatem adducat, &c. 713.

A L I A.

Omnia arbor que non facit fructum bonum, excidetur, & in ignem mittetur. Cur duplex arbori non ferenti fructus bonos inferri jubet Dominus supplicium, habes conceptum mysticum & doctum fol. 148. In omni noxâ lethali singulariter duo spectanda sunt, nempe aversio & conversio. 149. Aversioni poena damni, conversioni poena sensus correspondet. Utramque mens instructuosa subire iudicis sententiâ cogitur. Verum ut arbori minor poena foret ustulari parum, quâ si excidatur, ut nunquam fructus ex ea sperari possit; ita poena damni gravior erit quàm poena sensus, quantumvis ea intensa & multiplex foret. *Lege fol. 148. 149. Dein concludit, non solum peccatores sic duplici poenâ multari post mortem, sed etiam in ipsâ vitâ. eritque concio moralis, & doctæ: sed lege diligenter fol. 148. 149. 150. leges enim in iustitiam, cur tam pauci hanc poenam damni (cum tamen summum omnium poenarum sit) æstiment, similitudine falconis, &c.*

DOMINICA VIII. POST PENTECOST.

T H E M A.

Quid faciam, quia Dominus meus aufert à me villicationem?

Concionis Argumentum.

Hæc decoctorum & hominum negligentium salutem suam vox est, Quid faciam? &c. dum moriendum est.

Exordium.

Hæc multorum, ut sæpe Sacerdotes plurimi testantur, cantilena est ad finem vitæ pravæ peractæ. Agimus nos Christiani & canimus, ut quondam Caro Romanus jamjam moriturus cecinit, Trium, clama- bat ille, amici, jam me pœnitet: quod arcanum alteri commiserim, quod iter pedestre, &c. 303. Ut etiam Constantius Imp. triplex ajebat à se commissum malum, &c. Hoc est sera pœnitentia in fundo, ratissimè vera, senserat enim, &c. Præstat, Christiani Auditores, hoc idipsum nobis occinere dum sanî sumus, dum meremur, dum vivimus, &c. non desunt enim in Ecclesiâ hoc ævo, qui vobis petitis, Quid faciam modo, quia dum aliquando Dominus aufert à me villicationem, & dispensationem omnium rerum mihi commissarum, tunc non erit amplius tempus merendi, neque pœnitendi; sanum ac salubre suggerant consilium. Veritatem hujus vestræ & villici propositionis demonstrabimus, & consilium dein sanum suggeremus.

Prosecutio.

Benè querit amovendus à villicatione villicus, Quid faciam? rectius tamen quaesivisset illud magis tempestivè. Rectè & benè rogitant

plurimi jamjam morituri quid faciant, sed rectius & magis debeat ni sunt, idipsum rogitarent. Nam ubi jam iudex est in januis, decoctori salutis advocatus, aut consiliarius, qui pro te respondet, sit? Et esto quis talis reperitur, quid juvat? Cuius enim villicus per mortem à villicatione amoto, soli, sine advocato, reddendi est cogitationibus, secundò de verbis didicisse omnibus, atque adducendo de omni otioso verbulo; tertio de actionibus, quarto de sensuum errorum usu, quinto de operibus misericordie, sexto de legem carnis, animi & fortunæ bonis, non de commissio tibi munere & officio, sed de tempore. Sed obijciat hi decoctores & illusores, Tam præstas Deus ac morosa rationes non exigit. Quis iste horarum calculus, &c. *Lege à fol. 96. usque 98.*

Epilogus.

Tempestivè igitur, Christiani, huic aliquando fortæ amotioni præparemus, & in villicatione nostrâ Philosophi clamant discipulo, discipulo suo ille dederat præceptiones, &c. 98.

A L I A.

T H E M A.

Fodere non valeo, mendicare erubesco.

Concionis Argumentum.

Nemo Christianus dicat, Fodere non valeo, aut, mendicare erubesco.

Exordium.

Fateor, Auditores, cum moriendum est, convolvende sunt metes nostræ, convulsanda omnia, & in jus adeundum. Si cælum obstitimus, non illic metendi, seu fodiendi, sed mercedem accipendi locus erit. Obtingat si nobis tartarum, hic quoque nulla solio, nulla mendicatio poterit, quia neque merces, neque meritum erit, sed nec ullum tibi duntaxat dissolvetur. Sed dum vivimus, velut in mercatu sumus, fodere, mendicare, emere, vendere tunc licet, imò qualibet horis; &c. 116. Videndum igitur nunc est, quomodo quis fodere aut mendicare meliori modo possit.

Prosecutio.

En primò hortum quem fodias, & ligonem quo fodias ostendo. Hæc Sapiens, quasi quondam obambulans, quid sibi congerit edocet. Transivi, inquit, per agrum hominis pigri, & per vineam stulti, &c. de quo ego est animus, siue conscientia hominis; ligo verò quo hic hortus & ager perfodiendus est, est rectum ac diligens conscientie examen, & eorum commissorum punizio. Certe nunquam ligonem hunc manu nuda viti etiam sanctissimi. Quantis enim lachrymis crimina etiam non nega deservere? &c. 381. Quo criminum examine, voluntariique assensibus offensus Deo facile satisfacimus, & favorem illius ad amplius eremur, Daniel vates, &c. 382. Christianus nullus dicat, fodere non valet. Quid facilius, quàm quadrante unico vespertino se suasque omnia requirere? & dum deprehendit quis forsitan hodie minus pudicum oculum, &c. 383. Quod si verò quis Atheniensem se esse obviat, qui falsè semper decernat, & nunquam faciat quod decrevit, molâs erim dat, à seipso poenas exigit. Quod si necdum sic proficiat, ad mendicandum se parat, hoc est cælum requirit patrocina. *Lege 131. 133. &c.*

Peroratio.

Quisque igitur hic pro virili fodiat, & emendicet Sanctorum patrocina, & famulorum Bernardi regis Syriæ audiat consilium. Iudicet enim habemus clementem, si tamen cum tempestivè nobis devotus mus, 100.

A L I A.

T H E M A.

Scio quid faciam.

Potuit hic bonorum Domini sui decoctor, simul & Dominum suum fallere. Sed quis iudicem illum supremum, lynceis oculis præditum, quibus non solum pariterem, sed cordis intima penetrat, poterit decipere? Hinc Bernardus acclamans is verbis, *Servator eternum in lucernis, &c.* Quid in Babylone tuum, si eternum in lucernis manet, &c. Erat hic iudex potentissimus, ac proinde nemo eum effugiet: erit sapientissimus, &c. *Lege 137. & 138. & à fol. 357. usque 361.*

A L I A.

T H E M A.

Quia filii hujus sæculi prudentiores filiis lucis in generatione sua sunt.

Circa Evangelium hujus Dominicæ, Auditores, oritur questio, & citum etiam in peccatoribus reperitur prudentia. Testis Evangelii

Index Thematum moralium.

arguitur quod sic. Fili, inquit, huius facili, &c. sed peccatores sunt filii huius facili, ergo in illis reperitur prudentia. In oppositum: Duo opposita in eodem subiecto non reperiuntur, sed prudentia & peccatum sunt duo opposita, ergo, &c. Ad quod respondendum est, Triplicem esse prudentiam: una est prudentia naturæ, & est quedam solertia, quæ etiam in quibusdam animalibus brutis reperitur, proponiturque nobis imitanda; juxta illud Matth. 10. *Esote prudentes sicut serpentes*, &c. Alia dicitur prudentia culpæ, ut est prudentia mundanorum circa acquisitiones honorum, bonorum temporalium, &c. tales fuere olim plurimi, qui ruitis pariteris sæpe fuere fulcra, & sibi exitium. Fabius ille Maximus, &c. Scipio Nafica, Hanno, &c. 827. Alia denique est prudentia gratiæ, live vera prudentia, quam veteres olim pinxerunt vultu triplici, ut quæ tria potissimum tempora, &c. 826. At Bernardus aliter eam describit. 827. Et talis prudentia in peccatoribus non reperitur.

A L I A.

F Acite vobis amicos de Mammonâ iniquitatis. *Ad qua verba lege qua habetur fol. 132. & 276. Et vide in Indice rerum, verbo, Elemosyna. Lege & illud Job explicatum pulchre, Si negavi quod volebant pauperibus, 110.*

DOMINICA IX. POST PENTECOST.

T H E M A.

Quia si cognovisses & tu.

Concionis Argumentum.

In rebus fluxis acquirendis industrii, pro æternis inertes & stupidi sunt plurimi mortalium.

Exordium.

Solent aurifices, & femine quæ fila ducunt aurea, minimas etiam particulas auri, ramenta & lamellas vix oculis conspicuas, religione sedula colligere. Hic omnis parsimonia non leviter lucrosa est. En adeo gravè sapimus in lucellis tam minutulis, perenne lucrum transimus cæci, &c. Optime dixit B. Hieronymus, *Omnes sumus in minutis cæci*, &c. Ideo tam grandi miseratione nos Christus commonet, *Quia si cognovisses, &c.* 126. Hanc nostram cæcitatem & ignaviam tababimus.

Profectio.

Incredibile videretur, nisi testes loquerentur oculi, quàm in rebus fluxis curandis industriæ ac solertes, quàm attenti & assidui, quàm vigilantes & acuti, &c. sumus, &c. Nimirum cum corporis negotium agitur, nemo non sapit, &c. Cum autem pro cælo laborandum est, heu quàm inertes & stupidi sumus! &c. Hac in unâ re solutæ ac negligenter agimus, languemus, cessamus, &c. 161. Hoc defert hodiernâ die Christus in Hierosolymitanis, hoc deflent dammati. Ille ille vermis eorum est nunquam moriens, sed semper occinens, Potuisti obtinere cælum, & noluisti. Nam, teste D. Bernardo, durante animâ durat & memoria. Priora transferunt, & non transferunt: transferunt enim à manu, & non à mente. Recordantur divinæ gratiæ butyrum sibi quondam in vitâ copiosissimè fluxisse, quò lavari licuisset, si libuisset. Id tamen à se repudiarunt esse. Meminerunt olei rivos, &c. clamant, sed frustra, *Quia nobis tribuat ut sumus juxta mentes pristinas*, &c. 163. Omnia certè ordine conscientia velut è syllabo recitabit, quæ perperam facta, quæ socorditer omisita, 162. Occasio, ut & Hierosolymitanis, nunquam defuit nobis, defuimus nos occasionei semper, &c. En perditissimè inter jocos & lusus perdidisti regnum, potuisses esse felix æternum, modò voluisses: prædixi, monui, vellicavi, &c. 162. Hæ conciones erunt conscientia nostræ, ut & fuerunt lamenta Hierosolymitanorum, sed frustra: nam ut Elau rudis, & qui à feris, quas infestabatur, feritatem hausserat, &c. 162. ita & dammati rugient, &c.

Peroratio.

Itaque præsentem promerendi benequæ agendi arripimus occasionem; Christi audiamus rectè monentes præcones, & monitum, quale illud est Eremi Angeli Joannis, quod unicuique assidue concurrentium auribus instillabat, *Pœnitentiam agite*, 162. 163.

A L I A.

Thema & Concionis Argumentum idem.

Exordium.

Flevit super Hierusalem Dominus, in suâ præscientiâ casum & ruinam prævidens civitatis. Flevit, inquam, pietate motus, instat pii parentis, & improperat beneficia illis collata, futura & denuntiat mala; nempe qualiter aliquando Romani eam circumdaturi sunt vallo. Tres enim aggeres dicuntur Romani circa capiendam Hierusalem fecisse. Qualiter eam sint coangustaturi, concludendo, & prohibendo introitum & exitum, & introductionem victualium & armorum; ita ut præ angustia famis matres proprios devorant filios, teste Josepho. Quomodo & defectum sint capti civitate turres, muros, & ædificia, & inhabitatores sint partim occisi, partim ducturi in captivitatem. Quorum omnium malorum hanc unicam assignat rationem, eò quod cognove-

rint tempus visitationis suæ, quo scilicet creator omnium per incarnationis mysterium, & per prædicationis officium eos visitare dignatus est. Nunquid, *Auditores*, cum unoquoque nostrum sic agit Deus, secretique impulsibus nos conatur ad se trahere? sed momenti & trahenti resistimus. Utinam cognosceremus tempus visitationis nostræ! sed de hoc latius.

Profectio.

Mala nulla Deus sinit impunita, quamvis ea non statim puniat. Ut enim ob foramen aliquod in aliquo genere vestimenti quis non statim ea abjicit, sed curat refici: ita & Christus non statim destruxit Hierusalem, sed per annos quadraginta protraxit, donec tandem eam deprehendit incorrigibilem. Breviter dixero, *Auditores*, qualiter nobiscum agat Deus, Norunt parentes, quanti laboris sit educare filios, quorum contumacia prima non est fracta: quoties in die clamandum, &c. 546. Ita etiam cum homine superbo & arrogante agit Deus, &c. Qui autem tales sunt Hierosolymitani, & vocanti Deo repugnant, ad aquilam & corvorum invito gymnasium. Cur quæso Deus Eliam Thesbireum, &c. 546. & 547.

Peroratio.

Hæc verò æternatio vocantis Dei, omnium malorum est causa, Ita Isaias testatur, *Numerabo vos in gladio*, &c. 548.

Lege etiam fol. 106. & 107. Narrat enim ibi Auctor, quantum malorum sit causa neglectus Sacramentorum.

Insuper qua rectantur ab Auctore fol. 24. usque 29. ubi tradit, quàm suspensa & incredibilis hominum sit cecitas in agnoscendis rebus celestibus & divinis, ubi & per sex conclusiones intelligentia humana eruditur.

Vide etiam ad illa verba, Quia si cognovisses, & tu, quàm curvis summe sit necessaria notitia sui, à fol. 378. usque 379.

DOMINICA X. POST PENTECOST.

T H E M A.

Deus, gratias ago tibi, quia non sum sicut cæteri hominum, raptores, &c.

Concionis Argumentum.

Indicandi temeritas nulli plus nocet, quàm ipsi iudici.

Exordium.

Phariseus, qui unâ cum Publicano templum subierat, & precando quasi certaverat, victus & damnatus est, non quod Deo pro beneficiis gratias egisset, sed quod Publicanum temerè judicasset, impium cum arbitratus, quem penitentia jam exiaverat. Atque ut præceptis hîc iudicium ipsi Phariseo plurimum, ita nihil Publicano nocuit. Optime S. P. Augustinus, &c. uti latius probatum sumus, 490.

Profectio.

Vera certè dixit hic orans Phariseus: non enim probis hominibus, sicut nec huic Publicano, similis erat. Probi enim homines, plurima etiam quidem videant & observent, iudicium tamen semper continent & substringunt: at superbi & arrogantes, pauca licet cernant, omnia tamen continuo iudicant. Quo certè evidente iudicio Phariseum à Publicano, factum à prudente, improbum à probo, quisque facillimè poterit distingere. Ut enim apes cælo pluvio, & sparsis per aërem nebulis, &c. 490. ita apes hic Publicanus. At aliter Phariseus, aliterque plurimi Christiani, huic superbo iudici non dissimiles agunt, Plateas & domos proximi pervolvunt, de occultis alleverant, de incertis confident, de ambiguis indubitanter, de plurimis ad eos nihil spectantibus arroganter, de omnibus denique pravè & impiè iudicant. Si quis paulò laudatorem vestitu, &c. Si quis tritior vestite contentus, si quis confessionis & Communionis Sacramenta plus aliis frequenter, &c. 488. Nec mirum, hos ita pravè iudicare: icterico morbo laborant. Ut enim qui hoc morbo laborant, &c. 490. & 491. Vel potius succum dixerit tales bibisse Ophiuræ Æthiopiarum, 491. Verè S. P. Augustinus: *In homine carnali ista regula intelligendi est, consuetudo cernendi*, 488. Interim sibi taliter iudicando nocuit, nec descendit iustificatus in domum suam Phariseus. Nocent & sibi Christiani ita temerariè iudicantes, 490. Miserat Hebræus Rex David ad Ammonitarum Principem, &c. 487.

Peroratio.

Vultis ergo cum Publicano iustificari, nolite iudicare, aut proximum facile condemnare, Audite Chrysostomum optimè suadentem, *Vultis iudicare? tua iudica*, &c. 491.

A L I A.

T H E M A.

Ieiuno bis in Sabbato, decimas de omnium quæ possideo.

Concionis Argumentum.

Qui se commendat, seipsum condemnat.

Exordium.

Athenienses Beroso Mathematico, quod multa velut vates prædixisset quæ temporis series persequitur eventus vera monstrarent, &c.

Index Thematum moralium.

8. c. 707. Phariseus ille Publicani contemptor ex asse talis fuit. Dixisset autem hominem, qui jejuniis, qui elemosinis, qui ceteris virtutibus sedulo vacet, &c. Commendabiles fuissent Pharisei actus, si eos ipse adeo non commendasset, ut dixit sumus.

Profectio.

Quemadmodum mercator aut propola laudat venales quas vult extrudere merces, sic hic Phariseus, omnesque seque imitatores, merces suas expedit non sine amplissima commendatione. Habent autem hi sui ostentatores duplicis generis mercimonia. Nam aut seipsum laudant, aut stemma suum, aut familiam, dotes sibi suisque concessas; aut suam quam profiterentur laudant artem, officium, functiones, &c. Hos quidem Sophontas vocat, &c. 703. Istos irridet Paulus, &c. Optime Paule, & consilio: nam virtutes suas publicare, est Deum irritare. Nabuchodonosor, &c. 703. Sed quales, Audiores, clarius doctrinam hanc quam proposuimus, scilicet quod qui se commendat, seipsum condemnet, explicemus. Si quis res gestas piseorum eremicorum evolvat; quosdam ex iis, &c. 703. Odit Deus omnem iactantiam. Iusserat Deus Moysen de sinu manum producere, &c. 703.

Peroratio.

Quid mirum ergo est, Phariseum iustificatum non fuisse, cum suas propalarit virtutes, &c. 704.

Poteris plures formare conciones in deificationem iactantiae, si Auctorem legas a fol. 703. usque 710.

A L I A.

T H E M A.

Amen dico vobis, descendit hic iustificatus in domum suam.

Quid subesse puris causae, Audiores, alterum horum duorum Orationum tantum est templo descendisse iustificatum in domum suam? Revertamur brevibus. Ut in omni peccato duo sunt spectanda, scilicet ipsa averfio & conversio, ita ut averfio peioris sit rationis quam conversio ad creaturam: sic in quovis actu virtuoso duo quoque consideranda sunt, nempe actio ipsa, & intentio qua ea fit. Nam si intentio mala sit, ut actio quoque mala sit, necesse est. Ita docet Auctor fol. 449. Dein sic perge. Ut radix arboris, &c. que similitudo habetur fol. 443. Recita S. Augustini & D. Gregorii quoque sententiam refer & exempla, & ex his doce, eandem actionem ex se bonam nunc bonam, nunc malam esse fieri. Habentur ea collectim fol. 455. Conclude tandem, malam fuisse orationem Pharisei, quia non intendebat Deum, sed seipsum laudare, & roga Audiores, ut in omnibus sese habeant, ut quondam sese habuerunt Gedeonis milites, & clament, &c. fol. 457.

Altem si velis concionem eandem de re, lege fol. 454. & fol. 476. 477. 478. & Publicanum trochilo, & Phariseum accipiri alia poenitentia compara.

Ad ista verba, Omnis qui se exaltat humiliabitur, lege de vili estimatione sui, a fol. 277. usque 278.

De iustitia, quam sibi arrogabat Phariseus, pauca, sed bona, lege fol. 295. & de humilitate vera fol. 300.

De vana gloria qua hic Phariseus maxime laborabat, a fol. 446. usque 447. & a fol. 457. usque 459. Ex quibus plures de vana gloria formari poterunt conciones. Res necessario sapere instillanda, hoc enim morbo plurimi, etiam aliquot piii, laborant.

DOMINICA XI. POST PENTECOST.

T H E M A.

Et adducunt ei surdum & mutum.

Concionis Argumentum.

Cur diabolus exteriores hos sensus occupet.

Exordium.

Sciendum est, Audiores, hunc ad Christum adductum surdum & mutum non fuisse a nativitate talem, nec etiam ab infirmitate aliqua superveniente, sed a demone ipsum obidente, & eius auditum impediens & loquelam. Si verò querās, cur hos potius quam alios sensus obideat, respondeo, pelli non velle demonem, ideoque loca illa per quae pellendus est, videlicet aurem & os, obstruit, surdum & mutum efficiens hominem, ne vel aperto per confessionem ore, vel audito verbo Dei, extrudatur. Per has portas peccata pelluntur, virtutes ingrediuntur. Quare quidem trahitur aë qui vivimus corporaliter, sed aure & ore trahitur spiritus quo spiritalem vitam traducimus. Has igitur portas obferatas vult hostis, iis enim obferatis, turē & quietē degit in homine. Plura statim.

Profectio.

Oculos pudicē semper claudendos, passim docetur. Hos enim Tertullianus libidininosos vocat, naphtha certe non dissimiles, 327. & 328. Verum ut urbs illa hostem non excludit, unam quae obferaverit portam, aliis apertis; ita & non solum oculi, sed & aures, & os, & manus custodiendae sunt. Hostis enim ille infernalis per omnes sensus illabitur in cordis urbem. Non invenit Nicetas Sermonius, 354. Et quamvis multa per oculos ingerat homini damnosissima, ea tamen intentum a dia-

bolo non fortiuntur effectum, nisi oris & aurium habet introitus quo obrento, in pace sunt omnia quae possidet. Demoni enim opera auditione verbi Dei, quae excipitur aure, & peccatione, quae possedit has duas obferavit portas, aures & os: aures obferavit ut fastidiret excipere verbum Dei, quod fastidium audiendi dicitur, sed quid voluntas, memoria, &c. 275. Certe vivus est semper David. Ut totum dicam, cuius sunt oculus aures ad verbum Dei, fastidium odium est, &c. 276. Hac verò auditus oculi portae, fastium odium alteram, videlicet oris, occludere, utpote nos minoris valens oreanus fit confessio, per quam cum expellantur peccata, & introiturus carnis flus, expellitur diabolus. Hinc confessionis & Communionis sacramentum est osor. 270. De crebra confessione, quae est optima vigilia, 310. Quae & hac frequentissime usi sunt Sancti, 349.

Peroratio.

Quisque igitur sedulo harum portarum dominium sibi reservet.

A L I A.

T H E M A.

Et loquebatur recte.

Concionis Argumentum.

Multi eloquentes, sed rari recte loquentes.

Exordium.

Grati in orbe sunt plurimi, plurimum ubique loquele. Habent quibus suos & modò Cicerones, Demosthenes, Isocrates, Aristoteles, &c. materiam & naturalem eloquentiam admittunt: sed ubi qui recte loquantur? Habemus quidem donum naturae linguas, sed infatigabile, sed & noxium donum, nisi aliud insuper donum aliunde accesserit, quo doceamur quando & quomodo utendum hoc linguae dono sit. Nunciat votum est, Quis dabit ori meo, &c. Ad erudendum vel unius circumstantiarum defectus satis est: ad recte loquendum sedula omnium circumstantiarum observatio opus est. 740. Quare, ut recte cum hominibus Evangelico homine, a Christo sanato, loquamur, loquendi recte circumstantias adnumerabimus.

Profectio.

Nil magnum, Audiores, Christus huic homini muto & surdo fecit loquelam dando, nisi & dedisset recte loqui. Quod enim aurum dedit homini, dedit & ars aviculis commune. Longe certe aliud est loqui, recte loqui. 740. secunda, circumspice, 740. tertia, reverende, 741. quarta, accommodatè, quinta, voce submissa, 741. Verum licet Evangelista nobis subindiceret, hunc mutum fuisse locutum, & quidem recte in quae tamen verba linguam solverit, non conscripsit. Quidam opinantur, eum locutum fuisse in amaritudine animae suae, seipsum accusantem non ut nos, qui post culpam ad exculpationes confugimus. 694. alii volunt illum linguam suam resolvisse in gratiarum actionem, quae omnium lingua sanctissima est. 674.

Peroratio.

Urnam & nos hac lingua semper loqueremur! hoc enim est recte loqui. Joannes Avila formandis moribus magister optimus, 674.

A L I A.

T H E M A I D E M.

Concionis Argumentum.

Arguuntur omnis generis male loquele.

Exordium.

In Thraciā locis rigentibus vulpes, animal aliquot solerti animo, pones gelatos lacusque, non nisi ad pascuum iterum rediturae tractat. Observatum, &c. 740. Quisquis ad loquendum os pando glaciem sub periculosisimam; idcirco, &c. Quidam sunt qui instillant, cum tantum loquendum esse, cum meliora silentio afferri possunt. Quare hos ego quos nominavero, statim muros opto, ne loquendo noceant aliis & aliis.

Profectio.

Cum Valentia B. Vincentius verba faceret ad umentissimum populum natali die Joannis Baptiste, &c. 755. Opto ego vobis omnino Auctoribus panem quotidianum, sed multis non opto linguam, nisi talem qualem sibi optabat Rex David, Esther, 755. ac talem linguam non habent adulatores, detractores, marmuratores, mendaces, &c. Vide in Indice Rerum, Linguae vitia.

Index Thematum moralium.

Peroratio.

Nunquid iuste tales opto mutos? si enim hi muti essent, omnia in quibusvis familiis in pace essent. At has linguas diabolus servat incolomes, ut in uxore Job eam custodivit, ut Job esset flagello. Linguae hanc flagellant orbem, &c. 756.

Ad illa verba, & statim aperta sunt aures ejus. *Lege fol. 12. ubi Auditor docet, illam in sanabili pane laborare servitate, qui formidabilissimum illud tentum, Aeternum, Aeternum, non audit, Decet & illidem, quo effectu, & quoniam suo boni id audierim.*

Ad illa verba, Bene omnia fecit. In omnibus bene fecit, qui omnia facit, & fecit, excepto peccato. 531.

DOMINICA XII. POST PENTECOST.

T H E M A

Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo,
& ex tota anima tua, &c.

Concionis Argumentum.

Quoniam Deum ex toto corde ament, & quando talis amor exerceri debeat.

Exordium.

Ubi virtutis laus omnis in actione consistat, amoris in Deum tendentis actiones à Theologis plerumque hae solent assignari. Primum, Deum tanquam summum bonum, &c. 297. Circa has vero divini amoris actiones, duo maxime sunt notanda, de quibus jam loquar, simul & coartur, quomodo in triplici periculo homo teneatur ad hanc amoris divini actionem.

Prosecutio.

Totale Christi tribus his litterulis includitur, *Ama*. Causa diligendi Deum, Deus est; modus, sine modo diligere. Bene monuit Apostolus, *sapere omnia autem charitatem habere*, nam duo tantum sunt quae animi letales plagas perantant (quod primum duco notandum esse) videlicet amor, & dolor, live ut Theologorum ore loquar, duo tantum sunt actus qui perditam Dei gratiam recuperent, &c. 297.

Secundum quod annotandum dixi, est, primariam divini amoris actionem esse, ferre & ex animo velle Dei omnibus praeceptis parere. 297. At quam divini amoris actionem exercendam quivis hominum obstringitur, in triplici ferre periculo, &c. 297. & 298. *Conclude verbis Auditoris.*

ALIA.

T H E M A I D E M.

Concionis Argumentum.

Amoris divini descriptio & efficacia.

Exordium.

Ingunt Poetae, circa Cupidinem, tanquam dominum suum, minores alios Cupidines volitare, velut julla & imperium expectantes. Ad rem facit Poetis haec, quidquid amorum est, &c. Talis si in hoc legiferentia fuisset amor, ut ore proferebatur sibi inesse, Christum secutus fuisset, vera enim charitas cor Deo, & quidquid charissimum est, offert. 902.

Prosecutio.

Videre, *Auditores*, ut dominetur amor Dei verus, rebus omnibus imperet. Unicus erat Abraham filius, &c. 902. Plurimas nunquid David habebat delicias? plurima quibus oblectaretur? & tamen ea solum amabat quae Deierant. Amor Dei omnia contemnit. Quantis, o superi, affectibus, &c. 902. En ipsum Patriarcham Jacob, &c. 903. Bene Chrysológus dicens, *Ama Deum, & ama totus, ut possis omnia sine labore vincere peccata*. Suidas Apologum recitans, *Sol*, inquit, & *Boreas*, &c. Quod sol in viatore, &c. 904. *Quin* imò amor verus Dei, amorem omnem expellit. Quod idem est dicere, ac, hydropicum esse aqua satiatum aut sanatum, &c. 904. 905. 906.

Peroratio.

Amemus igitur Deum non verbis, ut hic legisperitus, de quo loquens Ambrosius dicit, *verba legis tenebat, & verba legis ignorabat*, sed operibus. Verus amor agere, & pati no vit. Amemus, inquam, haec enim dilectio sola discernit inter filios Dei & filios diaboli, ut docet S. P. August. 906.

ALIA.

T H E M A.

Et proximum tuum sicut teipsum.

Concionis Argumentum.

Amoris veri erga proximum requisita conditiones.

Exordium.

Dominus Jhs vs, Rex caeli, Deus idem & homo, docuit humanum genus, charitatem esse omnium virtutum maximam. Nec tantum.

Tom I.

tum docuit, sed etiam praecepit. En amorem quidem in homines hae leges imperavit, &c. 760. Quaevis olim Pilatus, *Quid est veritas?* nos modo, *Auditores*, quid est charitas? Theologi, &c. 760. Hujus ergo amoris, & promissis stemus, requisitas conditiones enumerabimus.

Prosecutio.

Principio sit amor verax: qui talis est, *Non querit quae sua sunt*. Exemplo sit Paulus, Dei hominumque amantissimus, qui de seipso, &c. 760. Deinde amor in hominem sit rectus seu compositus oportet, &c. 760. Tertio sincera proximi charitas sit efficax & rebus, &c. 761. Non est autem difficile, amorem, qui terram & carnem capit, a vero & divino discernere, &c. 762. Neque suum unquam deest premium amori vero. Abdemelech Aethiops. Neque inter idololatrias haec virtus ignoti nominis fuit. 762. Ubi vos Christiani, Christi praecepti hodierni immemores, aut voluntarii transgressores, qui invicem mordetis & comeditis, & ab invicem etiam, ut Paulus dixit, *consumminini*? Deus innumera pene de veste, &c. 763.

Epilogus.

Christi igitur praecepti sumus observantissimi. Audite, qui vel scintillam odii in alium fovetis: adversum vos Joannes clamat, &c. Quod & S. P. Augustinus explicat late & luculenter. 764.

Vide etiam amoris in proximum actiones & praxim ab Audite pulchre descriptas fol. 764. & 765.

ALIA.

Hoc fac & vives.

Sapienter quondam dixit Romanus Sapiens Cordubensis Philosophus, *Imperfectum ac languidum bonum est*, &c. ejusdem ille fuit cum Salvatore mentis & professionis, virtutes illas non amabat Christus, neque proficerebatur, quas speculativas vocant, sed practicas: Nam virtus quae agere non vult, virtutis nomen non meretur. 764. proinde sic legisperito virtutem scienti & non facienti inquit Salvator, *hoc fac & vives*. Facere, non dicere, ad caelum evehit. Voluntas efficax, & in omnibus cum divina consentiens, quae etiam pro facto reputatur, ea est quae vitam homini confert. Quae autem signa sint efficacis hujus voluntatis, leges à fol. 528. usque 531.

Ad illa verba Samaritanus autem quidam iter faciens, &c. *Doce*, manifestum signum praedestinationis esse, proximi sui effectivae, dum possumus, misereri, & lege fol. 276.

Ad illa verba, Et altera die protulit duos denarios, reprehende hodiernorum Christianorum iniquitatem, & misericordiam liberalem lauda. Lege à fol. 880. usque 885. & fol. 205.

DOMINICA XIII. POST PENTECOST.

T H E M A.

Occurrerunt eis decem viri leprosi.

Concionis Argumentum.

Mali socii viri leprosi.

Exordium.

Quodvis lethale peccatum lepra affilant sancti Patres: quidquid enim in carne lepra, hoc in animà quodvis tale peccatum agit & facit. Ego, *Auditores*, modo alterius sum mentis, & malum consortium censeo magis proprie lepram, maloque socios leproso dici posse. Videamus quam tacite hi leprosi, juvenes & puella, lepram suam vobis afficiant. Occurrerunt Salvatori iter facienti decem: Vobis occurrunt indices infirmitatis. Recte proinde monet Moyses, *Recedite à tabernaculo hominum impiorum*, &c. 332.

Prosecutio.

Ut speculum, etiam tersissimum, maculam trahit ab anhelitu, sic homo, cetera optimus & castissimus, à malorum societate naevos recipit, *Qui communicaverit superbo, induit superbiam*. In quibusdam corporis morbis vehemens est contagio, ut in lepra, peste, ac proinde iis infecti ab civium communione & familiari conversatione arcantur. Sed nihil contagiosius, &c. 332. Quid, quaelo, Egyptium servatorem Joseph movit, ut nec mortuus inter improbos motari sustineret, nisi quod leprosum consortium omnino sit vitandum? 332. Scio quosdam audaculos adolescentes & puellas ab hoc leproso consortio prorsus non timere, nec improborum mores & verba sibi aestimare noitura. Quales gigantes! quam praesumptuosi! Cavete, *Auditores*; Audite Isaiam exclamantem, 332. Unicus pravae vitae juvenis unica inverecunda puella, &c. Ea enim rerum natura est, ut cum bonus improbo se jungit, non improbus à bono emendetur. 332. Socium ergo improbum aut imiteris necesse est, aut infecteris. Petro an quis vestrum animosior aut fortior? Lege à fol. 331. usque 333.

Peroratio.

Ne quis vestrum ergo, *Auditores*, hanc aliquando conatur canere cantilenam, *Societas me perdidit*, fugiat tempestive & sedulo hos leproso erones. Qui vitare vult farinam & vestium pullarum candidos naevos, nonne molam vitat? 333.

f,

ALIA.

Index Thematum moralium.

A L I A.
T H E M A I D E M.
Concionis Argumentum.

*Vi lepra corporis naturales dotes, ita peccatum anime
spirituales dotes aut inficit aut enecat.*

Exordium.

Refertur ex aliis Auditoribus ea mala quae causat lepra in corpore humano, & tunc Auditoribus praeferre te demonstraturum eadem omnino mala, imò majora, causare in animā peccatum.

Prosecutio.

Nihil pulchrius animo quem ornat Dei gratia: nihil foedius quam animus divina gratia exutus & scelere pollutus, imò vel unico. Coluber est peccatum venenatissimum. 182. Porro divinae gratiae pretium illud est, ut verissime dicatur in urbe nil esse pretiosius. Explico. Dixerit quis de auro portabili, &c. 182. Si igitur lepram dicas obesse formae naturali humanae, cum eam inficiat, reddatque squalidam, squalidorem reddit peccatum animam, cum omnem gratiam divinam, omnemque meritum, quae sunt animi montia, adimat. Adde aliud mali genus. Quisquis letaliter delinquit, omne genus miseriarum ac calamitatum huius ultra accersit. Quidquid in humano corpore sanitatis ac virium, morborum & mortis pavulum ac praeda est opera peccati. 183. 184. Et ut omnia dixerō, lepra leprolos segregat a conversatione hominum, peccatum verò celo nos excludit in omnem aeternitatem. 185.

Peroratio.

Unicum jam est quod non satis mirer, Auditores, lepram & leprosum societatem legitis, peccatum tamen non ita. Miramur stultitiam hanc, qui lentis edulio primogenita vendidit, &c. 186.

A L I A.
T H E M A I D E M.
Concionis Argumentum.

Lepra anime est libido.

Exordium.

Lepra animae libidinem esse, recte quis & veraciter asseruerit. Si lepra contagiosa à Medicis dicatur, quique facile serpit, certe ego & hoc idipsum de carnis vitio dixerim audacter. Sed horribile dictum est quod sanctissimus Rhemenis Praeul Remigius de libidinis vitio pronuntiat, &c. 367. Sed hanc lepram ego latius describero.

Prosecutio.

In primis, ut ipsa lepra morbus dicitur incurabilis, sic & ipsa libido vitium est emendatum difficilissimum. Hinc Princeps Apostolorum, Charissimi, ait, obsecro vos nunquam, &c. 367. Imò rectius dixerō, quod ante de lepra dixi, immedicabile est. Noemi aro, &c. Nullum profecto vitium tam pertinaciter & obstinate diabolico spiritui resistit. Ut verò ubique leprosi inveniuntur, ita & hoc vitium communissimum est. 367. Lege à fol. 367. usque 371.

Peroratio.

Itaque hanc fugiamus lepram, & quidquid eam sapit, ut sunt verba & signa impudica: eadem enim exercitum furem feliciter saepe imitatur. 371.

Ad illa verba, *Ite, ostendite vos sacerdotibus*, Cur, Auditores, Salvator, cum per se ab omnibus indepenter hos leprolos mundare poterat, eos ad sacerdotes mitti? Variā à variis assignantur causae. Primò propter legis impletionem: lex enim praecepit *Levit. 14.* ut mundatus à lepra sacerdotibus se offerret. & hoc duplici de causā; una, quia sacerdotes debebant iudicare utrum talis esset verè curatus; secunda, quia pro sua emundatione tenebantur offerre sacrificium determinatum in lege. Item, ut exemplum daret honorandi sacerdotes. Item, ut per hoc necessitatem sacramenti poenitentiae seu confessionis exprimeret: dicit enim Christus omnibus peccatoribus, *Ite*, quod non expectetis donec urgente infirmitate oporteat sacerdotem ad se vocare, sed *ite* dum potestis, dum sani estis, ostendite vos sacerdotibus, quibus data est ligandi & solvendi potestas. O hī, Auditores, sciretis quanta bona ex hac sacerdotibus facienda ostensione proveniant, tam infrequentes non essetis in cathedrā confessionali. Vultis scire quos crebra confessio producat fructus & effectus? enumeratum habet. Qui diligit munditiam propter gratiam laborum suorum, &c. Primò nihil aequè favores divinos emeretur, &c. Lege & adūsequae habet Auditor consequenter à fol. 348. usque 350.

Ad illud verbum, *Ostendite*. Cum interpretetur illud D. Augustinus, non palliate: argue se excusantes in ipsa confessione, vel non integrè confitentes: hoc enim non est se ostendere, & require quae habentur & scribuntur de lingua excusante fol. 641. de lingua fallaci 648. hypocrisis. 654. bisulā. 602.

A L I A.

Et factum est dum irent, mundati sunt de contritionis efficaciam.

In hoc, Auditores, ostenditur, quod in verā contritione peccata dimittantur peccatoribus, etiam antequam perveniant ad confessionem, jux-

ta illud Psal. 31. *Confitebor adversum me iniquitatem meam Domine, non abscessit impietatem peccati mei.* Quod Psalms V. Beati qui in proposito meo confitebor Domino, & adhuc non est veniens, & jam auri Domini erat in corde, quia tu Domine. Item à hoc de proposito, remissi mihi nihilominus, quemadmodum impio, sanitate jam donati, sacerdotibus se debebant ostendere. & tunc auditores, quamvis jam per contritionem praeiam suscipiantur, tamen crimina confessariis aperire debent. Quae leprosum debet occationem praebuit, quare hodie, Auditores, aliquid de contritione contritionis dicturus sum breviter.

Prosequendo primò refer & propone, quae sit distinctio inter contritionem & contritionem, quarum altera volenti confitenti necesse est contritionis partes lege 299. & aliquid etiam fol. 382. Sed maxime locus contritionis, Querunt quidam, cur inter prius foderis contritionem Deus ab Hebraeis exigebat commendandis sacrificiis, & illa e contra fuerit, victimae manum imponere. 445. Voluit, inquit Olesius, ut minime integrum, cor, voluntatem, &c. Hoc verè facit recte contritio est enim contritio quoddam sacrificium, ut etiam vult esse Charismas, Eleemosynas, orationes, &c. 445. Sed et olim inter sacrificia minus habuit holocaustum, ita modo contritio, &c. Et quaedam sacrificia olim erant distincta, &c. Accommoda Contritionis quae legi prae folio 445.

A L I A.

Ad illa non est inventus qui rediret & daret gladium Dei, fol. 380. & 381. ubi Auditor agit de gratiarum actione quae dicitur necesse est, & etiam pro injuriis. 674.

DOMINICA XIV. POST PENTECOSTI
T H E M A.

Nemo potest duobus dominis servire.

Concionis Argumentum.

*Plures invitati cogimur pati dominos, sed uni
jubemur servire.*

Exordium.

Monet Dominus, neminem posse duobus dominis servire, quia scilicet praecipitibus, quales sunt Mammas & Deus. Quod autem hominum habet unum illorum duorum dominos, quod probat. Quia omnis homo aut est in gratia, aut in peccato moraliter est in gratia, tunc habet pro Domino Deum: Si autem est in peccato, tunc habet diabolum vel Mammonam pro Domino. Attendenda sunt sedulo Christi verba. Non utitur verbo *servi* autem enim cogimur invitati aliquando saepe, ut in domo nobili tui servus & herus imperat: sed utitur verbo *servi*, hoc est se vocantur in obsequium dare. Volentibus igitur Deo servire, munda de Mammona sit contemptor, etiam Mammonam aut divitias pliniamque deat, Affectus praedominari rationi & Deo volens supprenat. Hanc etiam doctrinam trademus hodie.

Prosecutio.

Nulla servitus miserior est, ac propriè magis misera servitus, quam stitium, quae omnimodò homini subijciuntur. Dolendum certe, Christiani, cum tam bonum Dominum habeamus, nos saepe suavi ejus iugo, ad instar bestiarum nos nosmetipsos subjungere tyrannico servitio. Triplex vivendi genus est: vivunt Angeli, vivunt bestiae, vivunt homines: sed aliam vitam, &c. 876. At si carnem & corporis appetitum quis sequatur in consortium jam transit jumentorum, & misere se de servituti. En mi, Christiane, jam tui arbitri es, elige servituti Deo, guare; servituti diabolo & mundo, perire est. Si Angelos imiteris, habes Dominum; si bestias, Diabolum. 877. Eadem est saluti & salutis ratio, 877. Idcirco si quis sibi consilium velit, seipsum vocat, seipsum cogatur aliquando pati dominum tantum, sed & sibiipsum cogatur servire. Leges naturae sunt, adversariorum odile, pecuniam & lacrum pro, &c. 876. Sed, Auditores, hos dominos impugnemus, scilicet avaritiam, avaritiam, gulam, &c. Lege à fol. 873. usque 880. Ad triremum dant nati certas habent, tamen breves, remorum teras, subinde sua mercedem est quies; sed qui his dominis servant, quierio nunquam vivere poterint juxta illud Hieremias: *Servietis alicui diei ac nocti, quae non debet requiem*, &c. 285. & 286. Et miseri mundicolae post hanc longam mercedem annorum continuam servitutem quid vobis mundani huius & corporis Domini impertiantur mercedis. Equus annulus & decrepiti postquam Domini thedam annis traxit & vixit plurimis, tandem dividendum redditario pauperi aut auriga, & pro servitute fidei misere magis additur senio confectus servituti. Ita mundicolis gratus est mundus. Amas, &c. 800.

Peroratio.

Cur non potius Domino serviamus. Rogo, Auditores, cervicibus auditoribus: quanto enim ille plures maculavit & necavit serpentes, quanto cupidius ad fontem currit. Ita & nos serpentes omnes hos ecclesiae Confitemus, inquit S. P. Augustinus, serpentes iniquitatis & carnis plures desideratis fontem veritatis: nam uni Domino servitendum est, &c.

Index Thematum moralium.

ALIA THEMA.

Nolite ergo solliciti esse dicentes, quid manducabimus,
aut quid bibemus? &c.

Concionis Argumentum.

Quanta Dei providentia sit circa vitæ necessaria.

Exordium.

Explicatur, Auditors, occasione horam verborum, singularem Dei erga nos, etiam circa vitæ necessaria, providentiam & sollicitudinem, moralem hanc duxi prius enucleandam quaestione, Vtrum omnis sollicitudo temporaliter sit prohibita, Martham quidem sollicitam quondam dixit Christus, sed tamen eam exercendo sollicitudinem non peccavit; igitur non omnis sollicitudo temporalium est prohibita. In oppositum tamen est, quod sollicitudo hodiernis Christi verbis prohibetur, Nolite, inquit, &c. Quod prohibetur, nunquid censendum est esse malum? Duplex est sollicitudo, Auditors, una est sollicitudo suffocans, & talis est prohibita, cum quis nempe sit sollicitus est circa bona temporalia tanquam circa bona principalia & ultimum finem. Alia est non suffocans cum videlicet temporalia sic curamus, ut sint organa & instrumenta promovenda bona spiritualia & talis sollicitudo non est prohibita: sed huic cooperatur Deus, ut probat diversis similitudinibus & rationibus.

Profectio.

Audite mundani, qui tantum Deo dissiditis, & curis vos evisceratis; Nolite solliciti esse. Sed unde nobis videtur, vestimentum? Nōne anima plus est quam esca? &c. si enim Deus tam providus, &c. 567. Audite rursum tam excessivam sollicitudinem rerum temporalium dissidentem Christum: Bruta animalia, nunquid circa omnem sollicitudinem pascuntur? 567. & miseri in horto flosculi quam non sunt solliciti de sua quā triumphant veste? &c. 568. Cum ergo Deus, quæ ad vitam necessaria providet omnibus, &c. Dicit aliquis, qui sit ubique multitudinem esse hominum egentissimorum? Videtur Deus, &c. 568. à fol. 567. usque 569.

Peroratio.

Mihi credite, Auditors, Nolite vos suffocare nimis sollicitudinibus rerum temporalium: aliquid Deo credite. Verissimum est illud Germanorum verbum proverbium, Si faceremus quæ deberemus, Deus faceret quæ vellemus, Optime Hieronymus, 569.

ALIA.

Ad illa verba, Nōne anima plus est quam esca? Lege Auditors à fol. 411. usque 413. in quibus docetur, ut natura primam curam corpori exhibet, ita nos debere aptare animum ut præsit corpori. Longè enim dignior est animus corpore. Concionem ex his potius formare integram & doctam.

ALIA.

Ad illa verba, De vestimento quid solliciti estis; argue cum Auctore superfluum illum & superabundantem corporis cultum, quam pharisaicam & stultam sollicitudinem condemnant Scriptura S. & SS. Patres unanimiter. Lege à fol. 418. usque 424.

ALIA.

Ad illa, Quærite primum regnum Dei, & hæc omnia adjiciuntur vobis, lege fol. 17.

DOMINICA XV POST PENTEC.

THEMA.

Cum autem appropinquaret portæ civitatis.

Concionis Argumentum.

Quorum mors desceda sit, & an iuste matres
mortuorum filiorum funera desceant.

Utrum, bone Lector, appropinquaret portæ civitatis: an fors sic itineris exigeret decursus, & ratio? Esto sic exegerint, mysticum tamen subdelitescens morale en habere erutum. Erat turba concomitans in luctu funus, erat afflicta vidua, ergo his oportebat adesse Christum, juxta vaticinium David, quod citatur leges fol. 56. Aliter enim vacillante curru, aut periclitante unâ cum aurgis equis & populo, respicit periclitantes suos aurgis, aliter Deus tribulatos, ille bonis verbis bono animo jubet esse omnes, at Deus juvat. Sed, Auditors, hic quaestio quædam urgenda & disquirenda est, an scilicet iuste & bene hæc vidua alique matres desceant suorum filiorum funera. Illorum certe stenda & desceda mors est, ex quarum morte alia nempe vera & æterna mors sublequitur, qualis forte fuit mors hujus adolescentis. Etas enim adolescentum periculosa est, & ni refrenetur, dedita vitis. Insuper & hic adolescens unigenitus erat, & ut vulgo dicitur, tales sunt parvum saccharati pueri. Dein mater ejus vidua erat, non solent autem adolescentes viduas matres ita revereri ut superflite patre conjugatas. Illorum verò filiorum mors nequa-

Tom I.

quam desceda est, ex quorum morte, ut ex cunctis Phœniciæ alia tempe magis duratura exsurgit ætas & natiuitas. Scire hanc moralem doctrinam veteres, fol. 56. Oritur autem, & provenit talis mors, quæ potius natiuitas quam mors dicenda est, non ex vitâ longissimâ, sed honestissimâ, fol. 43. & fol. 72. & 73.

ALIA.

Ad illa verba, Filius unicus matris suæ, doce, quàm stultum sit hos filios & adolescentes sibi ipsis tam longam vitam promittere, & lege fol. 92. quo solio recitantur plurima mortuorum juvenum exempla.

ALIA.

THEMA.

Ecce defunctus deferebatur.

Concionis Argumentum.

Cum omnibus moriendum sit semel, ut bene moriamur,
dum vivimus, curandum est sedulo.

Exordium.

Tenemur, Auditors, omnes Deo solvere debitum mortis: huic enim debito adstricti sumus omnes, juxta illud Genes. 2. Quicumque die comederitis ex eo, morte moriemini, sed non omnibus statutum est bis mori, ut huic contigit adolescenti, & Lazaro, aliisque à Christo resuscitatis. Fortè ideo resuscitatis, ne morentur in æternum quidam ex iis, sicut nec omnibus male mortuis datum fuit tempore Christi rursum mori melius. Quod ergo statutum est semel fieri, tantum studeamus ut bene fiat. Vultis leire artem moriendi bene? En eam trado, ut vivere possitis in æternum.

Profectio.

Tria sunt quæ admirandam Dei potentiam ingerunt, à paucis tamen observari solita. Primum est, neminem hominum lineamentis, &c. 133. Alterum, &c. Tertium, tot hominum milli, quovis die, imò vel quavis hora moriuntur, nullus tamen eodem penitus moriendi modo quo alter. Adde licet & quantum, nullus mortalium eandem omnino cum altero sententiam audit. Quorum rerum diversitas licet & ex diverso vivendi modo suboriatur; oritur tamen etiam sapius ex ipso mortis genere, quod diximus ante in omnibus esse diversum. Securius moriendi modus & methodus hæc est, Primò, nec testamentum, nec aliud quidquam horum differe aut rejicere in ultimos dies. Tunc primum velle testamentum condere cum solus conscientie liber volendus est, serum nimis. 134. Dein qui quid moribundus ipse potes facere, non aliis mandare post mortem faciendum. Si quid curatum velis, ipse cura. Quibus confectis, omnis cura ad animum transferenda est. S. P. Augustinum imitare, qui, teste Possidio, &c. 134. Ecclesie igitur Sacramentis ad extremum hoc iter moribundus sese incipiat instruere, &c. Eucharistie dein jungatur Vinctio, & quod exiguum forsitan restabit temporis, sanctissimæ actiones occupent. Sit sit moriendum est. Lege à fol. 133. usque 135. ut felicius quam viximus aliquando resurgamus.

ALIA.

Ad illam de arte bene moriendi, lege concionem ab Authore formatam breviter fol. 66. Si docere vultis veritatem hujus sacri Proverbii, qualis vita, talis mors, lege fol. 73. Morimur ad quendam pia monita observanda lege fol. 80. & Eternitatis Proditorum per sectiones omnes, quibus plures quis facile poterit de morte contexere conciones.

ALIA.

Ars bene moriendi traditur compendiosè.

Exordium.

Mori bene vultis & optatis omnes, malè mori timetis omnes. Vt voto omnium vestro, Auditors, fiat satis, uti metus omnium vestrum tollatur, observate, dum sani estis quæ dicturus sum.

Profectio.

Una remora tollenda est omnibus, qui serio boni esse volunt, & bene mori, eaque dicitur Procrastinatio boni propositi. Vos obsecro, si serio boni esse velitis, hoc esse ne tardè velitis: fatuas virgines quid à cæli foribus exclusit? Distulerunt, dormitarunt, horam ex hora traxerunt. Non malum erat consilium illarum, sed nimis tardum, 310. Quam sæpe mors improvisa omnem subito præcindit longissimam procrastinationem? Hoc & idem profana historia docent. Adædum Alexander Macedo, ubi est? ejus illud innotuit victorem fuisse, Nihil differendo. 321. Sed dixi & promisi, Auditors, me artem moriendi in compendium traditurum; Ergo Disce mori, & esto paratus qui nescis diem neque horam, Isobeth dum suaviter meridiatur, dormiente ad ostium ancillâ, &c. 321.

Peroratio.

Ut igitur compendiarè prorsus vos viâ ad cælum ducam ex hac vitâ, hanc meorum verborum summam tenete, Primò, assidue cogitate, vos, &c. Secundò, &c. 321.

f 2

DOMI

Index Thematum moralium.

Concilium nimis simplicem, tu perge. Qui sola charitatis lege teneatur, &c. At quæ lege iustitiae, vel vocationis, vel professionis, &c. obsequi, &c. Teneatur id exequi, etiam quandoque cum detrimento sui. *Leg. fol. 516.* Christus ergo cum tenebatur ex officio, ob obloquia murmurantium nullatenus tenebatur desistere à doctrinâ suâ, &c. Si quis verò sola lege charitatis teneatur ad aliquod opus rectè exercendum, non etiam ob leve aliquod à corpore desistat, quamvis ipsius monita non ita blande excipiantur, quamvis subinde irideatur. Quemadmodum enim is qui se turbæ immiscet, &c. 507. Non dicat filia aliqua jam facta spiritalis, Non putabam sic mecum agendum, sperabam meliora: non fecero hoc magis, &c. Non, bonæ filiae, si vos irideant, si vestras ceteras communionibus & confessionibus taxent, &c. Nolite desistere à tam pijs exercitiis, sed & vos pergentes ridere dicentes cum Anaxagorâ, Prævidebam hæc, sciebam ista, &c. 507.

A L I A.

A Dilla verba, Omnis qui se humiliat, exaltabitur, formata est concio ab auctore fol. 277. Si voles eam require.

DOMINICA XVII. POST PENTECOST.

L Ege conciones quas formavi in Dominicâ XII. De charitate Dei & Proximi.

DOMINICA XVIII. POST PENTECOST.

T H E M A.

Ecce offerebant ei paralyticum jacentem in lecto.

Concionis Argumentum.

Infirmamur corpore, ut sanemur animo.

Exordium.

O Mnia divina providentia suâ gubernatione tam amanter quàm fortiter & prudenter complectitur, ut universas vitæ & corporis miseras, puta vel cæcitatem, vel claudicationem, vel hydropisim, vel paralytim, surditatem, &c. disponit & ordinet in nostrum bonum, & ipsa etiam peccata permittit ob altos & secretos regiminis sui fines. Eiusdem enim, &c. 574. Verè Deus mei de petrâ oleumque de fixo durissimo surgit. Non obviat, sed protulit, sic ordinante divinâ providentiâ, hæc paralyticus paralytico hodierno. Multis certè & hodie nocet sanitas, prodest è contrâ infirmitas. Ergo infirmitas omnis desiderii corporales à Deo proveniunt eos immittente? Ita *Auditores*, infirmitates causâ boni? Utinamque probabo.

Prosecutio.

Omnia mundi mala (peccatum excipimus) à Deo esse hæc ratione docent Theologi 510. In omni, &c. Hæc autem plurimi seipsos fallunt ignorantia, &c. 511. Permissiois causas alias tractaturi. Bona ergo & mala à Deo sunt. Sed hunc videndum, quorum mala à Deo immittantur, & nominatim morbi. Sunt plurimi, qui optant liberari à sua podagra, alii à febre, alii à cæcitate, &c. Et fortè his rectè dixero, nescitis quid petatis. Infirmitas tibi hæc non est ad mortem, sed mihi Christiane ad vitam. Avicula cavem quidem indignatur, libertatem quarit, & relinquitur, &c. Ita, mihi erede magnum quid est Domini Dei captivum esse 49. Morbus & infirmitas est virtutum ludus & schola, in qua scholâ docet D. Bernardus, cum bene suam recitasse & addidicisse lectionem, qui dum pungiatur etiam compungitur. 51. Est & animi salus. Ille vir altus ex humili, ex aquis evehit ad sidera, &c. Interrogatus aliquando cur suam ipse filiam, &c. 51. Est & morbus ille à quo liberati sæpe rogatas, æternitatis monitor. O februm felix incendium, &c. Ex quibusdam malis remedia consiliatur, quare & opranda sæpe corporis infirmitas, 51.

Peroratio.

Si igitur à Deo omnis sic infirmitas, eaque ab eo nobis in bonum à Deo immittatur, velimus & fâhi & infirmi quod vult Deus. 55.

A L I A.

T H E M A I D E M.

Concionis Argumentum.

Tria morbi grâvia quomodo curentur, & quorundam ægotantium vitia.

Exordium.

V T quidam docent longè & latè artem moriendi, ego occasione huius paralytici infirmi docuero hodiernâ discursu artem ægotandi, ut boni illi viri, quibus domestica est podagra & familiaris, quosque lecto affixa detinet, discant utiliter & cum fœnore spirituali hunc morbum colere, quem Medicorum ludibrium vocant.

Tom I.

Prosecutio.

In hoc podagrico morbi genere, uti & in omni infirmitate, tria repetuntur infirmo patienti grâvia, Corporis Dolor, Intermittio, voluptas, & tandem futura mortis metus. Quemadmodum verò calida frigiditas, & frigida caliditas curatur, sic & illa suis curanda sunt antidotis. Timor amoris, corporis dolor conscientie tranquillitate, voluptatum intermittio voluptatis æternæ cogitatione assidua curanda sunt. 50. & 51. Sic ægotare novisse, ars utilissima est. At aliter hodierni ægoti infirmitatem & morbum excipiunt eos in lecto detinentem. Curiosi quarunt audire: non libenter de morte loqui audiunt nec loquuntur: Conqueruntur de iis qui ministrant, & eos bajulant: Cibos ut malè paratos rejiciunt: lectum ut malè stratum reprobant: Credunt se non satis curati, & ideo murmurant: Rarius de Deo loquuntur aut cogitant, &c. *Leg. à fol. 52. usque 55. & per hunc Prodrumum æternitatis.*

A L I A.

Q V Æ S T I O M O R A L I S.

Si à Deo omne malum, & omnis infirmitas, ut quid morbis pharmaca opponimus?

F Ateor, *Auditores*, & hæc paralyticus à Deo huic homini, & omnis generis infirmitas omnibus omnino hominibus immittitur, ita in præcedentibus nostris concionibus docuimus ex mente Theologorum, divina enim providentia circa nos nostræque omnia sic vigilat, ut omnes & corporis molestias & morbos minutissimè jam decretos habeat. Eapropter quivis hominum ad cujusvis morbi principium secum ipse ratiocinatur in hunc modum, &c. 574. Certè sanitas, ægritudo, vita & mors à Deo sunt, à Deo est omnis medela, ut quid ego morbis pharmaca opponimus? Quid hosti armatos cuneos objicimus? cur portas non illico pandimus, &c. 512. Deinde, quemadmodum fit nonnunquam, ut unus aliquis pater det filio gladium ligneum, &c. 512.

A L I A.

A Dilla verba, Videnis autem Jesu fidem illorum. Quid mirum Salvatorem nostrum, curaturum paralyticum, fidei adscribere parandum miraculum. Nefide impossibile est placere Deo. Christianæ enim vitæ ea fundamentum, &c. 770. Et fidei virtute ab Apostolis & aliis perpetrata sunt miracula. Propria autem fidei domus cor est. *Leg. à fol. 770. usque 772.*

A L I A.

A D illud, Confide fili, doce in omnibus adversis Deo fidendum esse nunquamque desperandum. Lata est in te sententia mortis vel à Medico, vel etiam ab ipso Iudice, idque innocentes. Ezechias, Sufanna, &c. 812. Amissa bona omnia sunt, confide in Deo, Job. Exclusus es invidiâ fratrum ab hereditate patris? Confide in Deo Joseph, &c. 815. Amissa est fama? fide Deo, non est fama perita, sed in verticulum divinæ providentiæ dilapsa. *Leg. à fol. 811. usque 815.*

A L I A.

Hic blasphemat.

M Axima à Phariseis hodiernâ die Salvatori nostro, volenti curare Paralyticum, illata est injuria, dum cum judicant blasphemiarum. Est enim blasphemia non parvum crimen: divini voluminis seriem si percurramus, ubi non ea repressa & punita? *Qui blasphemaverit nomen Domini, morte moriatur. Leg. à fol. 601. usque 606. Nunc ex illis quæ ibidem continentur facile formaveris conciones.*

DOMINICA XIX. POST PENTECOST.

T H E M A.

Ligatis manibus & pedibus mittite eum in tenebras exteriores.

Concionis Argumentum.

Mors omnium promeritorum finis.

Exordium.

V Erè dixit, quisque ille fuerit, Deum in hac vitâ unâ tantummodò percutere manu, eaque parcente ac lentâ leniter ferire, in alterâ verò vitâ utraq; & quidem ferreâ rigidissimè & acerrimè cadere. Eum, inquam, hic uno sæpe digito tantum impellere, omnibus illic digitis, totâ manu flagellum vibrare. Confirmat hæc dicta durissima hæc sententia lata in invitatum non habentem vestem nuptialem. Nunquid satis hoc pœnarum erat mitti in tenebras exteriores? Quorsum juber insuper ad tenebras stertis, dentium stridorem damnato, æternaliter & pedes & manus ligare. Nempe ferire vult post mortem utraq; manu, Præter tormenta quibus damnatus adjudicatur, ei insuper spes omnis promeriti & liberationis admittit, ut latius ostendo.

F

Prosa

Index Thematum moralium.

Prosecutio.

Infinita in hac vita, *Auditores*, Dei est beneficentia; labores, morbos, lachrymas, &c. admittit omnes, nec mensuram ingerit odiam. Potest, inquit, bibere calicem? Quivis hominum suum habet caliculum ad unguem exactissime mensuratum, &c. Mundus laboris centum pondium obtrudit mercedis, &c. 226. Neque solum beneficium in hominem erit post hanc vitam, sed & est in vita. Minima hic maximis premiis afficit, Magna vis est jejunii, abstinentiae, lacrymarum, &c. Et enim quandoque culpas & poenas delent. Quare bene monet eremi ille cultor Joannes. 163. Nam dies vite nostrae in noctem vergit, in qua non licebit operari, aut si operemur, si lacrimemur, si ignem, si tenebras sustineamus, &c. Operationes omnes illae erunt frustaneae: Nam mors rebus omnibus finem imponit. 126. quare ab Ezechiele Deus promulgari iussit gladium Dei irrevocabilem. 177. Nunquam in statu merendi collocabimur, etiam post annorum miliones. Si enim concederet Deus per beneficium & gratiam (quod fingimus) & ad aeternitatis captivos submitteret, &c. 177. Post mortem itaque sicut male dicitur damnati sunt omnes, nunquam ex eorum fletibus nascetur fructus. 178. Postquam protoplasti parentes, &c. 180. Hoc est quod vobis hodie ingerit & sedulo inculcat monitum, dum damnatum ad tenebras eò destinatis ligatis manibus.

Peroratio.

Dum ergo, *Auditores*, dies est, dum liberæ nobis manus sunt & pedes, praeviamus Iudicem. 145. Infernus est epitome omnium malorum & dolorum, fol. 168.

ALIA.

QVÆSTIO MORALIS, THEMA IDEM.

Cur Deus unicum peccatum mortale puniat in omnem aeternitatem.

Exordium.

Igarum voluit damnatum jam ad tenebras manibus & pedibus, ut ei sic præcinderetur omnis omnino spes liberationis: omnia enim quæ modò temporanea sunt, & Nunc suum habent & tempus, post mortem erunt aeterna. 4. sine ulla lege temporis, aeternitatis enim mensura est semper. 11. Sed hic ad rem nascitur quaestio à cunctis fieri dignissima. Quomodo fieri possit, ut Deus misericors ille & bonus, &c. nihilominus tamen unicum peccatum lethale, vel momento, vel solâ etiam cogitatione perpetratum, iustissime puniat in omnem aeternitatem. Hoc disquiramus. fol. 4.

Prosecutio.

Ea Theologorum mens, solum morosam delectationem mortale peccatum esse: Delectationem autem morosam vocant eam, cum quis impuram & libidinofam cogitationem animo volvens, non quidem statuit re patrare quod cogitat, sed cogitatu illo suo sciens & volens immoratur & delectatur. Ergo cogitationi unice rogos aeternos Deus decreverit? Et quæ hæc aequalitas est, peccato momentaneo, quod nemini noceat, &c. fol. 5. Tiberium Caesarem olim narrat Suetonius in recognoscendis custodiis, &c. Recta consequenter verba *Auditoris*.

ALIA.

QVÆSTIO MORALIS THEMA.

Mittite eum in tenebras exteriores.

Concionis Argumentum.

Utrum infernus, de quo loquitur Evangelium, Mittite eum in tenebras exteriores, id est in infernum, sit sub terrâ, & ejus capacitas.

Exordium.

Sapientiae 11. legimus, Per quæ quis peccat, per hæc torquetur, mali peccant super terram, ergo super terram est locus cruciatus eorum. Oppositum refert Glossa: illud enim explicans Isaia, Infernus subter te contrahitur, dicit, quod Infernus sit sub terrâ, Quid dicemus? Vera sunt verba Sapientis, sed aliud est dicere, per quæ quis peccat per hæc & torquetur; aliud est dicere, ubi quis peccat, ibi debet & torqueri. Convenientius enim est, hominem puniri per quæ peccat quàm ubi peccat. Nam damnatus peccavit per amorem terrenorum, ideo punitur per terram, in quantum sub terrâ est incarcerationis, quod non esset, si infernus non esset sub terrâ. Ideo dico, non esse simile quod homo sit puniendus ubi peccat, sicut per quæ peccat. E priscorum ergo Patrum & Theologorum placitis est, illatibiles illos inferorum recessus medio terræ sinu latere: Deus enim ordinat corpora suis in locis secundum exigentiam suorum naturalium ponderum, sicut ordinat creaturas rationales in locis secundum exigentiam suorum amorum, & ideo sicut electi sunt in cælo, quia in suo amore cælestia terrenis præposuerunt, ita & reprobi per divinam iustitiam sunt & erunt in loco infimo, id est, inferno, qui est sub terrâ, quia scilicet in suo amore infima & terrena cælestibus & superioribus præposuerunt. Hanc doctrinam *Scripturae* paginæ affirmant. 165. Iure

suo igitur hic improborum carcer loco infimo est, &c. De *Scriptura* tem illius capacitate sic ratiocinor: Si ætænae mortis, &c. infernus opus est alterere, ut ostendamus, innumeros miliones hominum in carcerem posse capere, corpus illic à corpore penetrare fol. 4.

ALIA.

THEMA IDEM.

Concionis Argumentum.

Cur dicat & exprimat, tenebras exteriores.

Exordium.

Hyeme in nostris regionibus longissimæ noctes sunt, ætate autem breviores: at verò fieri potest, ut alicui nos longior videretur, quàm quæ longissima est hyeme, &c. 147. Nos duplices infernos esse modò docturi sumus tenebras, non enim aliâ de causa inquit hæc. Mittite eum in tenebras exteriores.

Prosecutio.

Tenebræ apud inferos duplices. Illas corporis voco & exteriores animi & interiores. Illæ corporis, tenebras Ægyptias horribiles, calidas, manu palandas, longè superant. Ignis apud inferos ardere potest lucere non potest, &c. 148. Si verò quis quærat, ut hæc sunt tenebræ, illæ certe, quas Theologi *panem damni* seu divinæ vitæ privationem vocant, horribiliores sunt, 148.

Peroratio.

Atqui has tenebras iustissime patitur homo, quem primum in hac vita corripuit mentis cæcitas, quem nec admonitiones, nec exhortationes corpectiones, nec instructiones aut conciones ullæ correxerunt, & animi talis furor multos corripit, lege à fol. 147. usque 150.

ALIA.

Ad illud, ubi erit fletus. Si vinitor incurios botros in vine jam maturos negligat, ac tum primum ad torcular deferat exprimentos, cum jam putrescant, &c. ita lachrymarum pretiosus liquor vitium laqueosum sunt, vel Angelis propinandum, si tempori fundantur. 150. De tempestivo fletu Veritas dixit, &c. æternus illic fletus solatiis omni tempore erit, & tamen amare & semper flebit. Quod si damnavit, &c. fol. 150. usque 153.

ALIA.

Quæ sint ligna, quodve pabulum futurum sit ignis æterni, legi fol. 150. ubi peccati mortiferi inexplicabili gravitate prius Auditor agi & deinde pro, quam iuste lachryis noxa supplicio afficiatur æterni, sed voluit à fol. 150. usque 189. & plurimum formidandum concionum uberrima erit legenti materia. 189. de fletu, de tenebris, de stridore dentium, &c. plura à fol. 361. usque 365.

ALIA.

Ad illud Nolebant venire, &c. in quæ mala quodve exitum ne pertrahat voluntas propria, si non patiatur se frangi & vocare hoc non annuat, à fol. 545. usque 548. & à fol. 550. usque 551. ubi Auditor exemplum adjecti hominis reculantis divinæ voluntati suam subjugat, &c. fol. 552. usque 553.

DOMINICA XX. POST PENTECOST.

THEMA.

Erat quidam regulus, cujus filius infirmabatur Capharnaum.

Ad hæc verba ut discurreas, lege quæ composuimus in Dominica 18. ubi de infirmorum vitia, & infirmitatis beneficium decriptum.

ALIA.

THEMA.

Incipiebat enim mori.

Concionis Argumentum.

Videre & mori simul incipimus.

Exordium.

Flos est Hemerocallis, cujus vita & pulchritudo diaria est, sed & lucris ad Hypanum fluvium est, &c. 74. Nunquid nos his similes esse clamat Huiusmodi Propheta, Homo quasi flos egredietur, &c. quod reveri hic Regulus de filio suo querebatur Christo, & nos queri possumus ubi enim vivere incipimus, incipimus & simul mori, &c.

Prosecutio.

Nullius vita non brevis est: illorum brevissima, qui præteritum obliviscuntur, præsentia negligunt, de futuris non metuunt. Optime Jobus 14. Nunquid ergo illos ego mere stultos rectè dixerim, qui quotidianè stolidos hos ineunt calculos, Quid sciam, quia non habeo qui cogitem fructus mortis Senecio Cornelius, &c. Ita fit, dum maxime agunt bonum, agunt & animam. Disputant quidem, natura meliorne hominum mater, an tristior noverca fuerit. 35. Interim nos miscellè nomenclaturam ingentes teximus, speciosissimorum titulorum grandia nomina operum ambimus. 35.

Peroratio.

Index Thematum moralium.

Peroratio.

Quam ergo stultum est, aetatem dispendere, qui ne crastino quidem dominamur: semper enim mori incipimus. Quanta dementia est, sperare longas inchoantiam, Emam, edificabo, vendam, exigam, &c. Nestoris ævum & Metelli fortunam speramus, cum interim ad laetis mors sit. &c. 34.

Playa dixi & scripsi in Dom. 15. post Pentecost. de morte adolescentis Naim.

A L I A.

T H E M A.

Nisi signa & prodigia videritis, non creditis.

Concionis Argumentum.

Fundamentum omnis Christiane vite fides est.

Exordium.

Mira forsitan videretur alicui hæc reprehensio, sed causam reprehensionis ubi viderimus esse iustam, cessabimus opinor, & mirari: Non reprehendit eum Salvator de petitione salutis filii sui, sed de defectu fidei, quia non creditit plenè, sed semiplenè: creditit enim in Christo esse virtutem sanandi, sed non creditit in eo esse divinitatem per quam est ubique & ubique sanare potest. Unde fides aliquis fuit, dum petit filii salutem, sed defectus fidei, quando requirere præsentiam Christi corporalem. Ob defectum igitur fidei hæc reprehensio ei data fuit. & rectè: Nam sine fide impossibile est placere Deo. *Quod ut prosequendo probet, lege à fol. 770. usque 772.*

A L I A.

A eadem verba, nisi signa & prodigia, edidisse, qui ante gradus rectæ intentionis, quomodo scilicet Deo servitutum sit, non propter miracula, nec spe præmii, nec metu supplicii, sed propter ipsum Deum solum, ejusque amorem. *lege fol. 442.*

DOMINICA XXI. POST PENTECOST.

T H E M A.

Oblatus est ei unus qui debebat decem millia talenta.

Concionis Argumentum.

Unicum peccatum lethale nullo bonarum actionum cumulo, imò nec ipsis inferorum ignibus expiari potest.

Exordium.

Magno debito obstrictus hic erat servus. Tractabat Regis pecunias. Manibus ejus adhaerant, difficile enim est ab auro & argento manus excutere, ac proinde hac cupiditate victus procrastinavit annuum Domino suo Regi pendendam solutionem, tandemque factus est procrastinando non solvendo. Tale enim erat hoc debitum decem millium talentorum, ut nec venundatis uxore, filiis, & omnibus quæ possidebat, solvere illud servus ille poterit, si ve dixerimus Christum hic locutum fuisse vel de Hebræo, vel de Attico talento. Hebræorum erat quatuor drachmarum, Atticorum talentum erat sexcentorum aureorum. Quid si probarem, Auditores, plures inter vos esse hoc tanto decem millium talentorum obstrictos. Quare minor ita suaviter hic quosdam degere. Attendite ad ea quæ dicturus sum.

Prosecutio.

Magnum gravèque debitum est unicuique peccatum, debitum plusquam millium talentorum: debitum enim est infinitum: Nam quicumque mortifero se obstringit crimine, infinitas & æternas pœnas debet. Et quamvis eas subeat omnes, nunquam tamen illius noxæ letalis malitiam expiaverit. Nos anxie quandoque quærimus, Eccc Deus unicuique lethalem noxam, quæ vel momento committitur, æternis ignibus punit: Sed qui enucleatè perpendit, quid sit summum bonum ledere, quod fit peccando. 180. Ultio fateretur, capitale crimen, &c. 181. Res in aperto est, &c. Quanto persona, in quam peccatur nobilior est, &c. 181. Cum enim bonitas offendatur infinita, offensio infinitam exurit malitiam, quæ summum bonum tam temerario aggressu violare audeat. Et licet forsitan aliquem vestrum contristaturus sum, quod utinam ad poenitentiam fieret. Effabror S. P. N. Augustini de malitiâ peccati sententiam, qui lib. 21. de Civit. Dei cap. 12. sic inquit: *Factus est malo dignus æterni, qui hoc in se peremittit bonum quod esse possit æternum.* Sed audiamus Theologorum Principem de hoc peccati gravi debito differentem. Peccatum, inquit, nihil aliud est quàm *actus humani malus.* In omni, &c. Urbis Italæ lex capitalis est, &c. Quare infinita hæc malitia nullis non solum post hæc vitam inferni ignibus expiari potest, sed & nullo bonarum actionum cumulo redimi. Nam licet una divina justitiae lance, &c. 188. Nos tamen sæpe tam gravi oppressi debito, delictamur ac stertimus. Mirabatur Augustus Imp. olim. &c. 385.

Peroratio.

O mortales, ponite corda vestra super vias vestras, vos vobiscum rationem inire, quotidie solvite, ne debitum excreseat in omnem æternitatem, tandemque fiat non solvendo.

A L I A.

A illud, Prociens autem servus, &c. *Vim & modum orationis dote.* Oratio enim unicuique hujus servi ad extrema redacti fuit periculum, & temporis procrastinationem postulat, & humiliter precando impetrat. Fecere idem omnes viri sanctissimi, qui deservere navos etiam non grandes, &c. 382. Ut enim militæ Dux, cui commissum est castrum, &c. 346. sed orandum est amanter, humiliter, perseveranter, &c. 526. Non sit tepida, temeraria, timida, ut sit sicut hujus fuit servus, impetratoria. 557. *Vide & lege fol. 785. 786.*

A L I A.

T H E M A.

Egressus autem servus, &c.

Concionis Argumentum.

De malo ad malum egrediuntur homines.

Exordium.

G Ravi solutus hoc debito servus protinus novum debitum contraxit. Paulo autè coram Domino prociderat, steterat, horruerat, oraverat: heu quam subito hæc omnis humilitas & afflictio ex animo evanuit! Tempestate grassante procidunt coram Deo navigantes, orant, multa vovunt: ubi venti posuere, mox ad solita revertuntur. Ita & hic servus. Conservum reperit, qui centum denariorum debito illi erat obstrictus: quidnam faciet debitor, cui paulò ante procidentis ac roganti decem millia talentorum remissa sunt? Nonne centum condonabit denarios tantæ remissionis memor. Id quidem ratio & gratitudo postulabat, Ceterum longè aliter res evenit. In guttur debitoris involavit, & miserum suffocans centum flagitat denarios. Habet hic servus & hoc ævo imitatores plurimos. Eundem ludimus ludum, nos sæpe peccatores cum Deo, etiam post impetratam veniam.

Prosecutio.

Ed spectare debet quotidianus noster cœnatus, ut è rebus omnibus, quæ cernuntur, audiuntur, leguntur, cogitantur, majus atque majus in dies eruatur peccati odium. Hoc quanto magis creverit, tanto feliciore incremento se prodeat virtus, &c. 387. Aliquid subinde decerpit boni propositi oblivio, aliquid imbecillitas hominis, & corruptior natura, aliquid pigritia, nequitia, verò plurimum. Hinc mensibus, hinc annis singulis eadem vitia sæpe plura & graviora ad sacerdotis aures redeunt. Apologum recito, *Auditores.* & naturam nostram pravam & inconstantem demonstro. 387. 389. Sitacides vanissimos hos promissores graphice depingit. 713. Iuva Domine, Iuva Domine, &c.

Peroratio.

Ne, *Auditores* servum hunc imitemur, ita monet David, *Noli emulari in malignantiis, quoniam qui malignatur, exterminabitur.* Malignari est ingentia in os polliceri, ut hic servus fecit. 715. & *lege quæ habentur à fol. 282. usque 284.*

A L I A.

T H E M A.

Sic & Pater meus celestis faciet vobis, si non remisistis unumquique de cordibus vestris.

Concionis Argumentum.

Dimittite & dimittetur vobis.

Exordium.

T Heologis duplex est appetitus, concupiscibilis & irascibilis, pessimi suaves ambo, nisi rigidis imperiis cotrœcantur. Ille voluptates ambit, hic similitates exercet, magno hominis damno. Scarabæus quidam est, &c. 205. Ea irascibilem appetitum: en capitale odium. Sed hos mores bestis permittamus, aliis legibus homo stringitur. Odisse alterum est calum perdidisse. Quid magis servum, &c. Maximus beatitudinis hostis est odium. Parabola hodierna idiplum manifestè docet. Dimittendum est debitum proximo, si velimus ut nobis debita dimittantur. 205.

Prosecutio.

Res infana, homini Christiano, sustinenda sunt quævis, nos verò hodierni volumus cuncta vindicanda esse: Omni hominum ordini, ætati, sexui, patientia non decora tantum est, sed & necessaria 8. Juvenis es, sustine, &c. Si senex es, si femina es, &c. 841. Consummatissima Philosophia hæc est Christianorum bona facere, & mala pati. Optima & hæc est consequentia: si dimittis, dimittetur & vobis, Deus enim veluti Magistratus supremus, inferiores nobis decimas omnes permittit, unigenam filium dat obfidem. Ecquid bonorum subditis negat, vindictæ tamen exceptione usus, *Mes*, inquit, *est ultio*, 733. Sed in eam subiade iram, ut servus hic immemor beneficiorum à Deo acceptorum, accendimur, ut clamare audeamus, *Domine, me est ultio.* Contra vos furiosos & Christus clamat, *Sic & Pater meus celestis faciet vobis, &c.* vix, quidquam est, quod dum vivimus scire malimus, quam istud, an Deus delictis nostris veniam dederit, & an deinceps quoque daturus sit, &c. 733. Sed est forsi-

Index Thematum moralium.

est forsitan qui dicat, Vindictam non molior, sed ut has injurias oblivione sepeliam. Id nemo mihi facile persuaserit. Hoc quidem stultissima fraus est, &c. 733. Ut vero injurias tolerare possis, & nullum servare rancorem, hæc præceptiones tibi servandæ sunt. *Cum verbis ureris, aut tace, aut jocare, &c. 734.*

Peroratio.

Vis ergo remissionem peccatorum tuorum, remitte. Ut possis remittere facilius, Abbatis Pastoris attende monitum. Interrogatus is super iis verbis, *Non reddas malum pro bono, &c. 735.*

ALIA.

THEMA IDEM.

EX te, mi Christiane, quero, ex te potissimum qui calum terramque non raro milces querelis, dic, obsecro, remittere cum dicas te non posse, in homine illo, qui te la sit, quid acculas, an voluntatem lædendi, an tantum potestatem, an utrumque? Utrumque, dices. 513, & 514.

ALIA.

THEMA IDEM.

Res est certissima, relinque proximo tuo nocenti te, & tunc deprecanti tibi peccata solvantur. Sed dices, Opus hoc arduum est, & difficile: sed quò difficilius, hoc Deo gratius, & nobis utilius. Multa sunt genera eleemosynarum, quæ cum facimus, adjuvamus ut nobis dimittantur peccata, sed eà nihil est majus, quam cum ex corde dimittamus peccata iis qui offenderunt nos. *Lege à fol. 278. usque 282.*

DOMINICA, XXII. POST PENTECOST.

THEMA

Magister, scimus quia verax es, & viam Dei in veritate doces.

Concionis Argumentum.

Vbiq; fucus, sincera fides vix usquam.

Exordium.

Iudei versuti, & Pharisei pleni iniquitate & dolo, videntes sese non posse, postquam frequenter illud intentarant, Salvatorem capere in malo opere, quia facilius capitur homo in verbis quam in factis, attentarunt eum capere in sermone, locos sibi assumptos Herodianos milites, ut eum statim, atque deprehensus foret in verbo aliquo non rectè prolato, apprehenderent: utque liberius loqueretur amicos & amatores sese veritatis simulant, sicque eum circumvenirent & fallerent. Objere jam dudum isti Phariseorum discipuli, & Herodiani milites, sed eorum hypocritis adhuc viger: ita probò.

Prosecutio.

Nolo, Auditores, de omni fitione aut malâ simulatione hic loqui, sed de eâ tantum quæ aliud pectore clausum aliud ore promptum habet, turpissima oris & cordis dissensione. Enimvero mentis ac linguæ petentem concordiam dic quibus in terris reperire sit. Sanctus Maximus, clarissimus Martyr, &c. *Recita consequenter quæ leges in Audore à fol. 654. usque 655. & erit concio integra.*

ALIA.

THEMA IDEM.

Horum Pharisaicorum discipulorum & Herodianorum lingua nunquid anguilla erat in thecâ holoserica, utcumque eam comprehenderis, elabatur? Erat enim levis, nitida, plena succi & verborum, plena gratiæ & venustatis, ad technas struendas versatissima. Venas habet talis lingua hypocritica quatuor, quas examinabimus. *Prosecutionem vide à fol. 710. usque 713.*

QUESTIO MORALIS, THEMA.

Et viam Dei in veritate doces.

Concionis Argumentum.

Num semper dicenda sit veritas.

Exordium.

Vt aliquando Francorum equites chlamydes habebant plicis multiplicibus rugosissimas, ita & hi hodierni Pharisei linguas in ore habebant rugosas, & quæ in plicas plurimas sinuosa uberius sese quandoque effundebat. Interim licet fucata mente & invidiâ hæc Christo imposuerint verba, *Viam, inquit, Dei in veritate doces*, verissima erant: verus enim ille professor veritatis fuit, sic suo affirmat ore, *Ego sum veritas*, quasi dicat, gens humana per innumeras fraudes seducitur ad inferos: veritas sum in verbis, &c. 647. Sed ô Domine, liceat hic paululum contradicere, semperne dicenda veritas?

Prosecutio.

Vita nostra ad instar fori est. In foro quidem venditur & emittitur, cum singuli in rem suam sint attentissimi, nemo non vigilet, nemo suæ, alter alterum studeat fallere & decipere. Decepti ferunt, deceptor pari redditur, imò cum fenore plerumque ad suos redeunt, rationem de juria, &c. 647. Quod Rex David mundi ingenium considerans, *me fac, inquit, &c. Quoniam diminuta sunt veritates à suis hominibus*, ita tati pene idem contigit quod moneretur: quæ tot manibus tanto tentatur: ita veritas passim ut nummus adulterinus rejicitur 648. Sed quæ ad te me converto & te Magistrem, non dolose non fallaciter, sed cæcâ mente veritatis compello. Questus es quandoque per tuos Fratres, &c. 647. Sed cur venisti velut fax orbis? Nemo Indorum illorum cem desiderabat. Nec adhuc modo ipsa fax veritatis orti grata est. Nemo quid ergo vel præstare celare vel dissimulare? Respondeo considerantem qualiter hic personæ potest enim veritas aliquando certis de causis de ceri. 616. Sed nunquid mercatores & propolæ capones veritatem hanc tam multis invisam, domibus & officinis suis possunt prostrare? inquit illi, nobis semper in ore esset veritas, nulla crumena nobis sæpius inest pecunia. Non placebit forsitan bonis his viis quod futurus sum responsum ex S. P. N. August. 688.

Peroratio.

Audite ergo veritatis osiores, audiat Orbis. Rex cæli Magister veritatis vos inclarat & compellit universos: *Ego sum veritas, Quædam meas partes sectari non puduerit, &c. 648.*

Lege etiam quæ habentur à fol. 648. usque 651.

ALIA.

THEMA.

Cujus est hæc imago & superscriptio.

Concionis Argumentum.

Non quævis picturæ in domibus appendenda, nec quivis legendi libri.

Exordium.

Plurimæ merces non nisi censuræ à juratis Censoribus aditus venales afferri possunt, ut sic fraudi nullus sit locus. Sic pariter etiam solent diversi generis plumbeta, quæ filii & hæc vel venalem vel proliciunt emptori subinducant. Unde in rem suam parum empturus facit emptor si plumbeum inspicit juratum affirmum signum, priusquam emat, Similiter & è figurâ monetæ incus aut insula dignominus, cujus regis iussu quæve in patriâ ea excusa sit, & num hic aut illi forensis & utilis sit. Recte etiam Sanctiss. Conc. Trid. etiam impio libris appositam voluit à sacris Ecclesiæ ministris censuram, quæ dicit legentibus nil fidei orthodoxæ, nil bonis moribus contrarium iis contineri. Reges etiam diplomatibus sanxere quibdam in partibus ne vel picturæ, imagines exculperentur nisi prius vel ipse pictor aut scriptor ad eam excudendam privilegiatus, ut igitur Christus, priusquam pronuntiet cui dandus foret census, ostensum sibi voluit nummulum ostendit, ut eo viso quasi resciret curis dandus esset. Ita vos Auditores Christiani empturi picturas, libros, statuas, &c. videte nam censuræ tantum Christi illis impressa sit imago. Res & doctrina hoc æro populi sæpius inculcanda.

Prosecutio.

Exornaturus igitur domum tuam empturus libros & ceterum lectum vos obsecro Audi, oret, merces has sedulo prius explore, inspicite quæ contineant imaginem, quam superscriptionem. An Veneris, Bacchi, Christi, &c. Eam repudiatis vestem, quamvis pretiosam & holosericam, quæ vel unâ die pestiferus aut quis contagiosus indutus fuit. Obsecro picturæ, obsecro libri è pestifera prodeunt mente, cur has amplectamur illis delectari? ex hoc cur genus toxicæ ita liberaliter his belli temporibus propinatum bibitis? Passim jam reperimus obsecrationem in libris, non uno tantum irrephisse idiomate, sed & omnibus grassari linguas, & hos obsecros libros vocat S. P. N. August. fumen tarantum, in quo miserè devolvitur ad inferos humanæ gentis pars magna 317. Sed & hinc hi lectores promptas & speciosas exculatunculas. Hinc effundunt quini, acuo, &c. Si ego tibi salernum capaci auro, &c. Quod vult Auditores, de libris obsecris dixi, idem de obsecris picturis dico: pestes sunt, venenum immitunt per oculos in animum. Multa olim pictura proponebantur adoranda. 326. Sed & hi inquit quibus tales picturæ sunt venerationi artificium colo, &c. Apagæ tale artificium, quod oculi se vendit & pudorem eripit. 327.

Peroratio.

Si igitur, Auditores, si inquam, insig non velitis, hos è bibliothecâ illa è domo vestra proicite. Manibus filiorum & filiarum eripiet. Si servare velitis tamen, ita asservate ut carceri ligneo vel etiam ferreo constitutæ ne si lucem videant, rationis lucem in aliquo inficiant.

ALIA.

Index Thematum moralium.

ALIA. THEMA IDEM. QUESTIO MORALIS.

Concionis Argumentum.

*Verum Principi seculari cuiusvis, hoc est, etiam discolori
sit dandus census?*

Sunt qui in hac parte Principibus obedire renuunt, cum censum dare pertineat ad quandam servitutem: cum autem adventu Christi liberum omnino facti sumus à servitute juxta illud Joannis 8. *Si filius vos liberaverit, verè liberi eritis.* Non intendentes Apostolum loqui ibidem non de quavis omnino servitute, sed solà diaboli & non hujus mundi, censum dare renuunt. Oppositum hic Christus hodie docet, dum inquit: Reddite quæ sunt Cæsaris Cæsari, si enim unusquisque de suo debeat vivere ministerio, multò magis principes & Reges nostri, qui suo regimine & officio Dei ministri sunt, à suis subditis debent iusta tributa recipere, quasi stipendia ministerii. Accedit etiam ipsa iustitia necessitas, quæ tenetur subditi sua iura, puta census, Principibus exhibere, sed quid multis hoc ipsum probem? Clara sunt Petri verba: Subditi estote omni humane creaturæ propter Deum. Et Christus tributum solvit, imò ne perderet obedientiam perdidit vitam &c. Nemo autem inobedientiam suam honesto nomine veler, dicatque Dominus meus inconstans est, nihil habet prudentiæ &c. 891. lex verus, &c. 892. 893.

DOMINICA XXIII. POST PENTECOST.

THEMA.

Et deridebant eum.

Concionis Argumentum.

Quam sint inter Christianos derisores noxii.

Exordium.

Quorundam est documētum satis nobile manifestudinis: cum uteris aut tace aut jocare, si tacere non possis, jocare, si joculari non possis, tace. Postremum hoc tanquam proferre perfectius observavit Christus sepius: cum enim derideretur & ostentui haberetur, nunquam respondit. Cum enim Herodes Antipa hanc ipsam æternam sapientiam, quæ filium Dei ut factum irrisit, & ut ab omnibus irideretur, facit veste donavit, cūque interrogasset multis sermonibus, nihil ei respondit. Caiphas, Pilatus, Malchus cognato, &c. 621. Et hodie ingressus domum Principis Synagoga Jayci, ejectione quæ turbamulante, id est, lachrymante, carmenque lugubre more antiquo canente, afferuit puellam non mortuam, sed dormientem non intelligentis quod & dormiret (eandem enim facilitate poterat eam suscitare à morte, quæ homo hominem dormientem à somno) deridebant eum, sed ob eorum derisum à cæpto opere resuscitationis non desistit, imò nihili æstimans tacuit: sunt & hodie irrisores piarum mentium plurimi. Sed ò bonæ mentes agite viriliter, ob irrisum à bonis expertis nolite desistere. Deus etiam iridebit eos, sed sunt tam multæ inter vos imbecilles. &c.

Prosecutio.

Sicut ab irrisoribus Deo non pariter, ita nec Christo filio Dei, nec Christi discipulis. Deo dico, *Auditores*, nunquid irrisoria & impiæ sunt voces illæ, quæ crebro à Christianis proferuntur: Deus bonus vir est: diabolus tam ater non est, argue pingitur: Inferorum flammæ. 622. Similiter configit Christo filio Dei, & Christi discipulis, non olim tantum sed & modo. Turba tumultuans filibus Servatorem, teste Evangelistâ, exceperunt hodie: exceptus dein fuit cachinnis in aula Herodis, Pilati: sed nec latronum alter cavillis abstinent. Nec mitius actum cum Christi discipulis. Die Pentecostes, &c. David, Job, Paulus, &c. Idem & hodie omnibus bonæ mentis hominibus contingit. 623. Micholis enim filii & filia ubique sunt plurimi, non solum inter hæreticos sed & Christianos 624. Si quis inter potatores dicat, non sitio amplius, nunquid exploditur sibilis? Si quis vitæ seductioris, &c. 624. O illudores quàm estis in gente Christiano noxii! Guilhelmus Peraldus erudit id demonstrat, &c. Quantum enim impeditur bonorum actuum per hoc diaboli vafrementum, irrisionem? Ita enim fit ut qui non robusta pietatis est, videat se deridi, quod tam facilis sit ad dandam inimicis veniam &c. 626. En ut optima seges suffocetur in semine!

Peroratio.

Sed ò pæx mentes exspectate, nolite turbare, taceat, aut joculari parata sunt derisoribus judicia. 627. Aliam concionem de Christi mansuetudine poteris contexere ex ijs quæ leges à fol. 763 usque 767.

ALIA.

THEMA.

Recedite, non enim est mortua puella, sed dormit.

Concionis Argumentum.

Mors est frater somni.

Exordium.

Irisionis Christi causa fuit, quia dicebat puellam non mortuam, sed dormientem. O cæcam turbam! tantumne distare & differre putatis? Nun-

quid somnus est imago mortis, præsertim bonæ? Refert Pausanias Olympiam visam à se statum noctem figurâ habere quæ muliebri. Hæc puerum album dormientem dextera tenebat, &c. Gorgias Leontius jam senio confectus, &c. 73. Mors ergo, ut Christus hodie, illique olim loquebatur, frater somni est, hoc addo unicum, modò bona sit. Nam ut à somno mane surgitur, ita tantummodo à bonâ morte fit transitus & resurrectio. Cum verò quietis causâ somno nos tradimus libenter, videamus & inquiramus qualiter æquo possimus & animo fratrem hunc amplecti mortem.

Prosecutio.

Non timetur, sed ultroneè inclinante jam ad vesperam die quæritur somnus. Similiter annis aliquot in hoc mundi ergastulo explectis, tandem homini Christiano mors non est formidanda, sed ubi advenit saluanda & excipienda. Quidquid enim sit à volente fit levis & desinit esse necessitas, ubi voluntas accesserit. Imitandus certe ille, qui vel è precibus mortis monitori minime asper hunc dedie dialogum, dicenti quasi & momentî morti *Morieris*. Respondit ille, Ista hominis natura est non pena. *Morieris* rursum ille. Hac conditione intravi ut exirem. *Morieris*. &c. 71. Sed dicit quis vestrum magna peris & quod forsitan ipse præstare non poteris. Sancti enim viri hunc mortis somnum non ita placide dormire. Arsenius vir centum viginti annorum, &c. Ezechias rex, & David, &c. Quid de Abrahamo, Jacob, Elia dicemus, &c. Vera sunt hæc, *Auditores*, sed explicavero satis breviter, quomodo hi estî mortem formidant, tamen eandem ut somnum desiderant, ex S. Greg. lib. 11. Moral. c. 16. Videamus, inquit ille, Paulum quomodo amet quod refugit &c. 72. Ita mortem quique optimi desiderant & formidant. Sed jam lubet videre quanam mortem ad instar suavis somni placidam & gratam efficiant. Mortem enim eam somni fratrem dixi, quæ bona est, ut igitur ea talis sit, necesse est ut bona vita præcedat. Ita S. P. August. Mala, inquit, mors putanda non est, quam bona vita præcesserit. Nimirum boni seminis bona merces est, &c. 2. Sunt & aliæ causæ quæ mortem placidam & somno similem reddant, si ex bene expendantur & ferò: nempe si cogitur quandoque colites nos exspectare. Ardens quod fuit studium moriendi martyrum. Quantis mors à malis nos liberet. Quomodo in morte paudatur quasi carcer, & sit janua vitæ, &c. *Leges à fol. 70. usque 71.*

Peroratio.

Somnum ergo & fratrem somni mortem sed bonam diximus. Bona erit si quis vestrum nunquam se somno committat, quin suam prius conscientiam conveniat, & noxas dolendo detergat. Multi dormire coeperunt, & simul mori, eorum certe aliquando neque somnus, neque mors bona est. Itaque fratres si timendi, & mors & somnus, & quàm cautissimè & quàm castissimè adveniendi. Qui non caste dormit, vix caste vigilabit. Qui caste & cautè non vigilat, vix caste morietur.

ALIA.

Ad illud, *Filia mea modo defuncta est*, doce afflictionem omnem, calamitates & penam, omnia mundi mala, morbi & mors, à Deo & divinitate provenire, idque in postremum bonum, de quâ materiâ alibi aliis in Dominicis contexamus, conciones, ac proinde nullum hic contempsit te legere rogo, à fol. 510. usque 514.

ALIA.

Ad illa verba, *Ece Principes unus accessit*, Auditoribus propone, tribulationis salutare preventus, & fructus. Sicut enim ex, ubi homini aut familiæ advenit, quasi nuntii salutis, signaque moralia prædestinationis, dummodo cum patientiâ perferantur. Quæ leges à fol. 272. usque 274. Nec mirari debemus etiam reges & principes affligi, commune enim est *Pati* omni statui, si enim omnes hominum status consideremus in omnibus sanè perferenda plurima inveniemus, & vos ipsi quos divites & beatos salutamus & pæne adoramus, an non molestiarum & ærumnarum satis abundè habetis? Tantum cavete ne martyres mundi sitis &c. *Leges hac latius perores à fol. 460. usque 462.*

ALIA.

Ad illud, *veni impone manum tuam super illum*, Moralisa & tactum manuum Christi fuisse salubrem, imò & vestis illius, ut & hodie docet, Evangelium. Non verò ita hominum mutui contactus, qui tamen etiam inter dispares personas modò satis in mundo tanquam nullius periculi res familiaris est. Certè, *Auditores*, scio aures custodiendas, scio & oculos cautissimè esse reflectendos, &c. sed & tactum scio esse periculosissimum, & doceo modò. Sensus hic totum corpus permeat, omnium oblectationum vaferrimus auceps: frequenter &c. 355. Simplicitas cultus mædicitie, gaudet pudicitia, &c. Sed hæc omnia sectatur rationis sensus, &c. 355. Cum ferrum tangit filicem exsiliunt seiniellæ, cum tangitur serpens mox caput replicat, &c. *Editha, Edgar Anglorum regis filia*. 356.

ALIA.

Et ecce mulier quæ sanguinis fluxum patiebatur. Pessima infirmitas quæ etiam animæ vitæ sedem suam eripit, sicque omnia membra reddit pallida destituitque ea officio suo naturalî. Inter vitia & morbos animi talis est infirmitas ipsa luxuria seu incontinentia. Statim enim ac quis huic fit deditus vicio, corporis, fortunæ & animi bona ab eo desuunt *lege à fol. 367. usque 371.* in quibus Auctor hoc luxuriæ vitium latè & animosè castigat. Utinam & è mundo castigando sustulisset.

ALIA.

Index Thematum moralium.

ALIA.

QUESTIO MORALIS.

Utrum sine tactu divinae gratiae possit anima resuscitari de morte peccati.

Morte questionis causa haec sunt Evangelii verba: *sed veni, impone manum tuam super eam & vivet.* Sunt qui afferant *Auditores*, ut contrarium probent locum illum Isaia 43. Dixit Dominus ego sum qui doleo iniquitates tuas, propter me ergo expulso mortis peccati, videtur iniquum, esse ante omnem infusionem gratiae, cui argumento facilis parata est responsio, si dicamus Deum delere peccata effective, ipsam vero gratiam formaliter: sed oppositum est quod recitat *March.* *Impone manum,* &c. Pro majori explicatione questionis notandum, certissimum esse per culpam mortificari animam omniaque ejus ante merita, quae quidem culpa ex eo mors est anima, ex quo gratiam, quae est vita anima, tollit, ita ut quemadmodum nihil pulchrius est animo quem ornat Dei gratia, ita nihil est foedius quam animus divina gratia exutus, & scelere pollutus vel unico. Est autem divinae gratiae pretium tantum, ut verissime dicatur in orbe nihil pretiosius, &c. 182. Peccatum interim letale quodcumque, &c. ut ante dixi eam homini adimit. Quidquid ergo meritum, &c. 182. & 183. Vbi autem sic amissa sunt, vita & merita, sine tactu, sine infusione divinae gratiae anima resuscitari non potest à morte peccati. Deus enim in creatura rationali est principium vitae spiritualis. Nec in hoc suo officio deest divina bonitas nobis peccatoribus, instar Parentum enim nostris curam gerit, 346. Utinam sic secretis impulsibus quandoque trahentem. Nam omnis nostra vita, omne meritum, &c. à Deo provenire debent. Quod verissime affirmat S.P.N. August. Omne, inquit, meritum nostrum in nobis non facit nisi gratia, & cum Deus coronat merita nostra, &c. 469.

ALIA.

Ad illud, *Confide filia, fides tua te salvam fecit.* Efficaciam & meritum tam fidei quam fiduciae explicat &c. *lege Auditores à fol. 770. usque 773.* ubi agit de fide. Dein volvet folia 811. 812. 813. 814. &c. de fiducia enim ibi agitur laetè, &c.

DOMINICA XXIV. POST PENTEC.

THEMA.

Qui legit intelligat dicta haec Christi, & res omnes sacrae maturo animo legenda.

Concionis Argumentum.

Lecti ruminanda sunt.

Exordium.

Salutate certe monitum hodiernum Salvatoris! In precavere dum nos docet diem iudicii, & ultionis, ne scilicet improvisos horrida signa ipsius adventus terrent, & in tentationem, & à fide in subversionem, inducant, subiungit & monet ea in Daniele legi posse & haberi. Si verò Daniele quis consulat & requirat, ita inquit, consulat & legat, ut ea, quae legerit, intelligat. Vile monitum, parum enim prodest lectio si lecta non percipiatur à legente, sed ut percipiatur ruminanda sunt. Itaque lectores librorum instruo, & lectionem sacram, dummodo quaedam observentur, fructuosam esse doceo.

Prosecutio.

Piorum libellorum lectio tam utilis quam necessaria est, ita S.P. August. cum oramus cum Deo loquimur quando legimus Deus loquitur nobiscum. Lectio sacra pharmacopolium est, è quo suam cuique vitio medicinam petamus. Conciones statim dumtaxat, &c. 340. D. Bernard. elegantis ingenii & admirandae doctrinae Antistes, &c. Illud ingenii miraculum Augustinus. Certè S.P. Augustinus nunquam fuisset, nisi talis esse coepisset à sacra lectione. Ipse de se testis, &c. 340. Verum ut & in nobis lectio sacra adeo sit efficax, tria duco inter legendum observanda vel potius cavenda. *Celeritas, varietas, vanitas.* Celeritas primò cavenda est. Nam non multa, sed multum legat, qui profectum amat. Apage mihi Lectores illos, qui per libros volant ut gallus gallinaceus per prunas, &c. 341. Deinde *varietas* in omni pene lectione improbanda. Ferculorum multitudo, &c. 342. Sed & *vanitas* in legendis libris damanda. Vanitatem voco legere non ut facias, sed ut scias. Sed & quartum observatu dignissimum addo, libelli pii sic legendi sunt, ut lecta dirigantur ad opus. Frustra enim legit, qui non facere conatur quae legit. Fiant è verbis facta. 832.

Peroratio.

Sic autem, ut moui, qui libros legit Salvatoris monito obtemperat, sic obtemperando proficiet. Nam teste Isidoro: *Omnis profectus ex lectione & meditatione procedit.* Quae enim nescimus lectione discimus: quae didicimus meditatione conservamus.

ALIA.

THEMA.

Qui legit intelligat.

Concionis Argumentum.

Iudicii memoria peccantium frenum.

Exordium.

Error communis multorum est, *Auditores*, in librorum doctria, enim in libris idem esse puto, quod in cibis, ut si plurimum voramus, qui maxime sapiant. Non ad gustum sed ad fructum legendum est. Utque ut doctiores inde solam faciamus, sed & ut meliores. Primum librorum hoc avo magnus est numerus, & qui in dies augetur & vixit, vixit ex iis lectoribus commendant. Quidam libellum illum qui incitatur *Stimuli* virtutum: alii considerationes de eteritate: alii *Throni* Kempis, utpote qui praemissis aliis vilissimis omnium doctores & piorum iudicio sit, ut & sunt aurei ille S.P. Augustini meditationes, & priorum singula verba carbonis vivi sunt. Alii denique alios: sed quos pariter, *Auditores*, ego vobis libellos hodie legendos fuisset non parum, ut si me requiratis quem librorum in tanto numero lectu utilissimum omnibus censcam, Salvatoris partes sequar & Daniele legendam, ita id est, *Auditores*, libello sillos, qui sparsim & frequentius iudicii memoriam legentibus refricant. Haec enim memoria iudicii peccantium omnium frenum: ac proinde saepius ejusdem à Salvatore facta est mentio, ut latius dicturus sum.

Prosecutio.

Cujus pervelleret aurem assidua & tremenda, eaque ultima iudicii sententia, quae aut in ignem aeternum mitteret, aut aeternae vitae tranquillitatem, nescio quomodo peccare possit. Ajunt in Scythia & Moeticis regionibus, contritum tam ingenti fragore fieri, ut quandoque hominem exanimis pavore. Certè nisi animus humanus immortalis non esset divinae non contritu jugularetur. Princeps Apostolorum Petrus, Ananiam, &c. 18. Itane verò vox humana hominem non summi flagitii sibi certum fulminet? Quis pavor, dolor, terror, &c. 139. tantum possit, ut Petrus, vox Pauli, &c. 139. Neque verò divinorum iudiciorum negligens oblivioni potius quam sibi culpam impingeret. 117.

Peroratio.

Ut autem hujus futuri iudicii nulla unquam nos teneat oblivio, quandoque legamus libros, qui crebram iudicii extremi faciem memorem. Ipsa etiam Sacra scriptura, ut quidam rectè observaverunt in exordio quàm in epilogo de iudicio inquit mentionem veluti de ultimi momenti, unicuique efficacis voluntatis infrenatæ frenum, &c. 119.

ALIA.

THEMA.

Orate autem ut non fiat fuga vestra hyeme vel Sabbato.

Concionis Argumentum.

Procrastinanda non est vitae emendatio.

Exordium.

Postquam Salvator sub figura destructionis civitatis Hierosolymae fidelium praedixerat futuram sub Antichristo tribulationem, venit se ad discipulos suos, in quibus admonet nos omnes quatenus in futuro illo tempore solliciti velimus esse. Hisce verbis, *Orate ut fuga, vel id est, tempore incompetenti ad fugam, vel ut brevius dicam, valeat esse paratissimos ut quavis etiam hora vel momento, ubi Deus non illud tribunal per mortem ainc evocaverit, omnium rerum reddere possimus exactam rationem.* Intellectus enim erat quos imparet reddendae rationi dies illa extrema invenerit. Curigitur à Christianis quotidie bona nostra proposita, conceptamque vitae emendationem procrastinamus? Nulla certe procrastinatio periculiosior. Rem aperit pluribus.

Prosecutio.

Ut Archimedes dum Syracusae caperentur domi suae in pulverem circum securus rotabat, Ita modò plurimi hominum, dum illorum aeterna salus agitur, pulverem illum suum illi tractant vanis litiis peccatorum, negotiis & non profuturis laboribus distracti. Aeternum illud salagendo adeundum tribunal nunquam cogitant, aut rarissime, idque peritiorie tantum velut canes è nilo bibunt. Antequam profectò illam egredimur genus laboris, nunquid nobiscum ipsi querimus, estne hoc labor ad panem lucrandum? An non potiori iure Christianus cupiscat operis initio seipsum scrius interroget: Estne hoc ad caelum, &c. Sed hoc omnium peccatorum ait S.P. Augustinus: Omnis peccator dicit aliquid, sed non modò. Ah cur non modò si aliquando? Dionysius Rex &c. Quanta est haec humanae mentis cecitas! Quam frequens sit & quanta repentina mors scimus: ipsos etiam homines novimus praedicantem, qui sani cubitum ierint, manè inventi sunt mortui: forsitan è pluma, &c. scit, in flammis tracti, ipsi etiam vidimus, qui subita vita à simul agere ceperunt & mori. 1. 1. Marcellus Pontifex: Maxentius Caesar: &c. in stabulo inter pecudes agit, &c. Martinus V. Calistus Bapista: &c.

Index T. *atum moralium.*

Julianus Ferrariz in duello, &c. 92. & 93. Hæc spectamus & tamen adhuc procrastinamus, & de die in diem (parum est hoc) de anno in annum emendationem vite differimus 11. & demum heu serò cum hiems adest, cum brevis est halitus, cum membra frigent, cum oppressum peccatum, cum nox & tenebræ sunt in oculis, &c. tunc ambire incipimus judicem, pensare & molles ad eum aditus investigare 118. Estare laborandum non hieme: Diebus ferialibus non Sabbato. Non dum mors adest quæ labori & meritis imponit finem 126. lege etiam de sol. 12. 4. usque 125. & 130. usque 131.

Peroratio.

Quia igitur omnes nos Christiani S. P. Augustinum imitemur, & cunctabundam hanc lentitudinem expugnemus, ut ille vislitter quondam eam in se expugnavit. *Sentiebam, inquit, ille, me ab eis teneri, & latibam voces miserabiles, &c.* attendite modò ne cuiquam vestrum sol occidat in meridie 21. Nunquam enim non obfuit emendationes mores distulisse 144.

ALIA.

T H E M A.

Et erit tunc tribulatio magna qualis non fuit ab initio mundi.

Concionis Argumentum.

Tribulationis extremæ descriptio, & questio quedam, utrum scilicet ante iudicium universale stellæ cadent de cælo.

Exordium.

Q Vam appositè ceret, *Auditores*, Evangelista hodiernus suis interferit, hoc nostrum à me modò recitatum thema, *erit tunc tribulatio magna qualis non fuit ab initio*. Scilicet ve Pharaon nunquam saevior fuit in Hebræos, quam cum abitionem molirentur: ita Diabolus nunquam truculenter in hominem insurgit, quam cum eum hinc migraturum adverterit. Vere Christiani, *Tunc vadit & assumit septem alios spiritus nequiores se*, Narrant de Canone oppidi Malburchensis, &c. 95. Deus immortalis tantus diabolorum exercitus, &c. animulam vicinam corpore egressuram obfusione cingat? Quò fugiat, aut ubi abscondat se, sic obfusus, sic vallatus homo? Quid is faciat, cuius cor non perfectum fuit, cum Domino Deo suo? Cum Balaam vates inter vineas, &c. 95. Optimè dixit B. Nilus verè terribile est mortis mysterium. Quam multi sunt qui ut Benjaminæ non intelligunt, quod aliquando, omni ex parte illis, circa decursum vite instabit interitus, &c. 94. sed hos demonum aggressus nunc prætereo, & discursum nostrum in alia, quæ subiungit Evangelista, verba dirigo. Subiungit enim aliam longè futuram tribulationem, in ipso die iudicii extremo, sic monens: *Statim post tribulationem dierum illorum*, &c. peracta videlicet illa tribulatione futura per Antichristum, breve interit uer tempus in quo poterunt illi, qui decepti fuerint, pœnitere, alia longè maior tribulationis fors, orbi obveniet. *Stella*, inquit, *cadent de cælo*. Circa quæ verba oritur questio, an verè stellæ, quantum ad earum substantiam, de cælo cadant, aut cadent? Corpora enim cælestia non sunt gravia, neque corruptibilia. Igitur de nubibus versus terram descendunt, exhalationes ignitæ plurimæ, quæ videbuntur esse ad instar cadentium stellarum, Unde secundum S. P. Augustinum 20. de Civit. c. 24. credendum est illam locutionem tropicam esse. Hoc enim dictum est, quia lumine suo videbuntur privati super veniente claritate maiori secundum Gloss. Marth. 24. ad præcitata verba, sed quia ut videtur aliis, pari ratione possent dici quotidie cadere, sic de cælo, cum quotidie per solis ortum desinant apparere deo dicunt, quod ante supernaturalem ignis conflagrantis productionem generabitur per actionem corporum cælestium tam vehementem caliditas, & siccitas, quæ erunt congrua dispositio ad ignis prædicti productionem, quo desinet generari arcus nubium, qui gene-

ratur in nubis rotatione, & alia impressiones humida, & generabuntur subdescendentes in tanta multitudine, ut aspicientibus videbuntur quasi stellæ cadere. Tropica ergo est hæc Evangelistæ locutio. Sed vultis scire quandònam stellæ cadant de cælo, sol obfuretur, nec luna det lumen suum? Hominem moribundum intruimini, eo namque tempore intellectus qui in homine sol est, obnubilatur, lumen actionum memoria hebescit, voluntas veluti luna, &c. geminæ frontis stellæ oculi caligant, & lippunt, &c. 124. Cum ergo hæc incipit tribulatio parvum quam adhuc interfuit vitæ spatium, estque quasi in januis iudex. Parate igitur iustitiam ante iudicium, quam iustitiam male parat, qui eam non parat assidue 125.

ALIA.

Q V Æ S T I O M O R A L I S.

Cum Christus in hoc iudicio dicatur futurus iudex, Queritur: quis ante mille sexcentos, & plures annos, fuerit in cælo iudex? Quæve maiestate iudex ille sit adfuturus? & unde?

T H E M A.

Et tunc apparebit signum filii hominis in cælo, &c. Et videbunt filium hominis venientem in nubibus cæli.

D Ominum Iesum paratorem Orbis vivorum ac mortuorum omnium futurum iudicem, sacra volumina explicatissimè testantur. Princeps Apostolorum Petrus Cornelium Centurionem in urbe Cæsareæ Christianis sacris imbuens, &c. 100. Res liquida prorsus & nimis quam certa. Nec solum is futurus iudex est in universali orbis iudicio, sed & singulari, Dicitur Iohannes, &c. 101. Potestas ergo iudicandi filio tradita est, ac proinde reus Evangelistæ asserit, venturum tunc filium hominis, qui est Christus: boni enim iudicis qualvis habet doses, non enim illi deest scientia. Principis Theologi Thomæ Aquinatis verba sunt, &c. 101. Sequitur omnino iudiciaria Christi potestas naturam humanam in tali, ut scholæ loquuntur, hypostasi, quatenus nimirum Christus homo Deus est. Sed nunc dubiis seu questionibus propofitis respondendum. Quis igitur iudex fuit ante mille sexcentos annos & plures? quis ab orbis incunabilis? Ille ipse qui i apostatas Angelos sententiam tulit, eosque ad æternos rogos damnavit, &c. 101. Fuit quidem hoc iudicium tribus SS. Triados personis commune, quamvis filio seu Verbo per appropriationem tribuat. Nam Christus iudiciarium hoc sepeperum suo sanguine, toleratis cruciatibus, animâ datâ promeruit 101. Sed queritur rursum, undò Christus venturus sit ad hoc iudicium, descendente de cælo, an verò iudicandi homines in cælum evhentur? Neutrum necessarium 101. sed an animæ futuri iudicem videant audiantque diverse hic opifiones. Innocentius existimat, &c. Opinio pia, quæ non videtur ex toto refellenda. Nos cum Theologis, &c. Sed quæras etiamnum quâ formâ Christus iudex se spectandum præbiturus sit. Consent Theologi, &c. 101. Sed cur Angelis hocce iudicium non est demandatum? Veram esse plurimâ Deus ab omni ævo per Angelos velut vicarios egit & etiamnum agit, &c. Verum hanc potestatem Deus soli filio reservavit. Tibi soli, Domine Iesv, arbitrium vitæ necesse in omnes homines à Patre assignatum est, tibi datus est gladius, &c. 102. Quam ob causam Christiani, *Auditores* par est modis omnibus ut in Christum Dominum iudicem nostrum devotione quantâ possumus feramur maxime. Quisquis es ne causa cadas (res capitis est) maturè tibi iudicem hunc concilia, & tanto Numini, tantæque Majestati esto devotissimus. Exclama sepius quod animatus exclamo dum finio. Tibi Christe, Tibi Domine Iesv, vivimus, Tibi morimur, Tibi facimus & consecramus omnia. 102.

SVCCIN-